

PL
113
I4

Ileri, Celâl Nuri
Türkçemiz

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

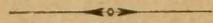
3583

افکار جدیدہ کتبخانہ سی

7/30

ترجمہ

مسائل حاضرہ لسانیہ و ادبیہ حقندہ مصاحبات و مطالعات

تر

جلال نوری

قسط: طینہ

« جمعیت » کتبخانہ سی

۱۹۱۷

۶ نجی بیك

ع فروش

مطبعہ اوتخانہ سی

عائله لرايچون يكي ومهم اثر لر

جمعيت کتبخانه سي طرفدن اخيراً يكي وغايت مهم اثر لر نشرينه باشلامشدر. بونلر، بتون عائله لر آره سنده دقت وعبرتله ، عين زمانده ذوق ولذتله او قونه جق ، جداً استفاده ايديله جك آثار مهمه دندر .

آلمانلر ك عائله حياتلر نندن و بزمكيلر نندن ، نصل اولاد يتشدير لديكندن ، بوي اوز اتمقدن ، طرز كذران حياتلر نندن ، قادينلرينك وقيزلرينك حيات خصوصيه وعموميه لر نندن ، بزده آلمان اصوليله پاره قرانمق چاره لر نندن ، كولنجلي فقرات ولطائفدن ، ضروب امثالدن عبارت صحى ، اجتماعى وغايت اكلنججهلى واستفادهلى بو اثر لرى عائله لر مزه بالخاصه توصيه يي وجائب قدر شناسيدن عد ايلرز . بهر كتابك فيآنى ٦٠ پاره اولوب جمعيت كتبخانه سنده صائلمقده در .

- ١ : آلمان قادينلرى
- ٢ : آلمان اصولى چوجوق يتشدير مك
- ٣ : آلمان ضروب امثالى
- ٤ : ١٩ درلو تفأل وكشف استقبال چاره لرى
- ٥ : آلمان محرره لرى
- ٦ : آلمان اصولى تجارت وثروت يوللرى
- ٧ : آلمانلر كى قوتلى واوزون بويلى نصل اولملى ؟
- ٨ : آلمان لطائفى
- ٩ : آلمان حيات عسكريه سي
- ١٠ : آلمان اصولى زهر لئمدن نصل توتون ايچملى ؟

افکار جدیدہ کتبخانہ سی

İleri, Celāl Nūrī

ترجمہ

مسائل حاضرہ حقنہ مصاحبات

Türk cemiz

تر

جلال نوری

استانبول

جمعیت کتبخانہ سی

مطبعۃ اوزخانہ سی

سنہ ۱۹۱۷

PL
113
I4

« بحر ان اجتماعيمز » ك

مؤلف فعيمنه

فلا كق افراطده ، رخواق قفريطده ، قرقق ق مؤسساق و عنعنات
حسنه ق محافظده كورن ذات نجاققنا هلقرنك رساله لرنده ك افكار
ونظرقاق ق قرقه مزه قطق ايله حضور سامقلرقنه ققدمه قرقاقاب
اولقورم .

ج : ۰۴

مقدمه

مملکت مزده - الله اكسيك ايتسون - شعراوار، ادبا وار، چشيد
چشيد ارباب قلم و عرفان وار . حتى الفاظ ايله مشغول غير توران ده
نادر دكل . يالكز ، هر نه دنسه ، فيلولوغ - لسان شناسي متخصصي
- يوق ويا اندر . السنه نصل تشكل و تركيب ، بالاخره نه صورته
تأسيس و ترقى ايدبور؛ بونلر نه شكلده تكمل ويا تكامل ايدرك، عاقبت
منسيته دوچار اوليورلر؟ و - اونوتيمه لم - تركه منر تكامل السنه نك
هانكي صفحه سنده بولونيور؟ بورالريني تدقيق و تفحص ايدنه بك
راست كلنميور . كذلك بيوك بر فيلولوژي عمليه سي اولان تركه نك
صرف ونحوينك ، بيان و بديعنك تدوينه هنوز همت ايدله مشدر .
ظن ايدرم كه بوكي ايشلر بر آفضله سعي و ثباته ، شمدي ابراز اولوناندر
زياده جهد و غيرته متوقفدر . آنك ايجوندر كه بو قيبيلدن تشبثاته بك
اوقدر جسارت ايدم ميورز .

بو عطالتمزك غريب بر عقابني كورمكده يز . لسانمزك فيلولوژي
اعتباريله موقع و وضعي تقرر ايتديكندن ضابطه سزلق خسته لغيله
مصايز . غريب بر آفارشى لسانك تكملاتى اشكال ايدبور . بر محرر منر

توران لهجه سنی ، بر دیکری طرز قدمایی ، بر بشقہ سی بر نوع ترکیه
« وولاپوق » ویا « اسپرانتو » بی ، بر افراط پرورمنز « ده قادن » لره
مخصوص اولان مسلحی ایلری سوریبور . ترکیه منز [تلبیل] ایتمکده در .
هر کس ترکیه سویلدیکنی ویازدیغنی دعوی ایستیگی حالده آره ده متعدد
لسانلر وار . سلیمان نظیف و جناب شهاب الدین ایله کوک آلپ و محمد
امینک ، مدوح و مرحوم سعید پاشالر ایله حسین جاهد و خالدہ ادیب
خانمک اسالیبی آره سنده در حال کوزه چاربان فرق قدر تفاوتلره -
بیوک سوزمه توبه - هیچ بر لسانک تاریخنده تصادف اولونماز .

ترکیه ایله دهاجدیتله اشتغال ایتمک ، دهاجمزه ذاهل دکل ایسهک ،
وقتی کلشدر ؛ حتی کچور بیله ! لسانک تاریخی بتون بتون متروکدر .
بو قدر همتلر ابراز ایدیلیور ، کتابلر باصیلیور ویا باصدیریلیور ؛ عجبا
بونلرک ایچنده ترکیه منرک لسان اولمق اعتباریله بر تاریخنه دکل -
تاریخچه سنه - راست کلمک ممکنیدر ؟

ادیبآتمزه بر آزامی - ادیبآتی - آایللی - ادیبآتی دیه حکم کلیور .
لسانک اسمی حقنده بیله اختلاف واز . دنیاده ایکی اسملی لسانه
بودیارلرده پک او قدر مصادف اولمق ممکن دکلددر . حالبوکه ، مثلاً ،
معلم ناجی افندی قونوشدیغمز دیله - عثمانلیجه - دیوردی . وقتیله
سلیمان پاشا ایله اکریم پک آره سنده بر مباحثه اولمشدی . سلیمان پاشا مرحوم
لسانه ترکیه دنیلیمسنه پک طرفدار ایدی . بونک کبی لسانمزرک ،
روحمزرک ، حیاتمزرک هر قسم و شعبه سنده اختلافات ابدیه و ازلیه
موجوددر . فی الواقع السنه حاضره متکامله ده تشتت دورلری
کچیرمشلرددر . لکن ادوار مذکورہنی حتی شرق لسانلرینک بر چوغنی

بيله كچيردكاري حالده ، ترجه من ، الآن ، بو هنكام استحاله دن ،
بو عهد فتردن چيقه مامشدر .

تدابير صعيه ايله ، يعنى سعي وغيرت ايله ، بو استحاله دورينه نهايت
ويرمك قابليدر ؛ يوقسه ، هر نه ياييلسه ، نه قدر چالشسه بو درد
استحاله يه بردوا بولوق ممكن اولمازمي ؟ اوت ! شيمه تعقيب ايله ، سعي
متمادي ايله ، ادبياته شمديكندن برآز فضله اهميت ويرمكله ، البته ،
شوفاصله فصاحت و اطراد دورى قاپانه بيلير . تاريخاً مثبتدر : السنه
موجوده يي فتردن ، تشتندن قورتاران آنلرك ادبا و علماسنك همت
و فعاليتيدر . مثلاً فرانسز لسان و ادبياتنك تاريخي بو دعوازمي
يوزلرجه دليل ايله تايد ايدر .

آچيقجه سويله يم : تنبلك ايدوروز . بالنسبه کوچ اولان لسانز
حقنده تدقيقانده بولونمق شويله طورسون هنوز عموميتي اعتباريله -
له نگوئيستيق و فيولوژي - علملري ايله ده اوغراشمه مشز . لسانمرك آدى ،
ترجه منك هانكي شعبه السنه يه مربوط اولديغي ، السنه آفله وحاضره
آره سنده هانكي موقعي اشغال ايتديكي ، تاريخي ، تاريخ تأسس و طرز
تشكلي ، - له قسي قولوژي - نقطه نظرندن ترجه ... الح ، بوزلر
هب مجهولاتنددر . املازم غير مقرر و بو بابده كي نظريه لر بي حد
و حسابدر . كلمات جديده كليشي كوزل ايجاد ايديلور . ترجه السنه
سائر ايله اصلا مقايسه ايدله مشدر . كلاممرك بيلا نچوسى ياييلما مشدر .
لسان تكلم و لسان كتابت مسائل حال اذهابي تغشيش ايديلور .
لسانمرك و ادبياتمرك وجهه عزيمق هنوز تقرر ايمه مشدر . لسان ،
حافظ مليت اولديغدن آكا ايديله جك اهتمامك ده وطن پرورلكدن
معدود بولنديغي شبهه كتورمز .

لسانه خدمت ایتمکله ، وطنه و ملیتمزه خدمت ایتدیکمز اونو۔
تلامیدر . برملتک لسانندن بیوک بر مؤسسہ سی عجا اولہ بیلومی ؟
پک مترددم .

ایشته بو مقاصدله ، بر ایکی فقره اول اجمالاً تعداد ایتدیکمز
مسائلی بو اوفق کتابده موضوع بحث تنقید ایتمک ایستوروز . بالطبع ،
بو رساله من بر کریر کاهدر و آندن بشقه برشی ده اوله ماز . بناءً علیہ
معارضینہ خطاب ایدیورم ۔ بوراده ایلری سورہ جکمز مدعیات ،
هنوز بر مدعیات تجربہ سی ماہیتدہ در . یوقسه ، مسئلہ و یامسئلہ لریک
نه قدر گرفت ، نه درجه چتین ، نه مرتبه معضل اولدقلرینی بیلیرز .
صرف ، نحو ، لغت ، اشتقاق ، کلمات جدیدہ ، یکی ادبیات ،
اسکی ادبیات ، اویدومه ادبیات ، وزن عروض و وزن بنان ، عجم
پرستی ، فرنک پرستی ، وادی قدیم ، وادی جدید ، وادی هولناک
بونلر آیری آیری تدقیقه ، بی طرفانه تفحصانه ، علائق حاضرہ دن
تجددله تبعاتده بولونمغه محتاج و مفتقر درلر . احوالده نیچون بورسالہ بی
یازیوروز ؟ نه یاپہلم ؟ مادام کہ لسامنز وادیاتمز اوکسوز چوجق کبی
بونی بوکوک ، محزون ، ملول بر وضعیتده قالیور ، بزده ، آکا
قارشی بتون بتون لاقید قالہ جغمزه ، بر آرز متبسم بولونور ایسہک
پک او قدر حد ناشناسلق می ایتمش اولوروز ؟

غایہ لرمزدن اک بیوکی مہما ممکن تولید مباحثات و مناقشاتدر .
مظالمہ لرمز بر آرز محاکمہ ایدلسون . غلط آلود ویا سراپا غلط ایسہلر
بونلر کندیا کلرندن دوشر . دکلر ایسہ ، البتہ ، بر قاچ دانہ سی
فالیر . آنلرک حق بقای احراز ایتلرینی جہدمزک مکفاتی عد ایدرز .

استقبالده لسان ساده‌لشه جکمی؟ ساده‌لشمیه جکمی؟

خواجہ سعدالدین افندی بی مطالعه بیوردیکز می؟ «تاج التواریخ»
مؤلف تراشیده کاری وقوعاتی یازمق مقصدیه دکل، هنر کوسترمک
املیله جلدلرینی وجوده کتیرمش. بوکا بناء درکه بو کلیاتده پک بلیغ
مالایغیاته، زیاده‌سیله فصیح بی معنی جمله‌لره، پرطمطراق و خوش ادا
قوف سوزلره هر آیدمه تصادف ایدرز.

قدما، اولدینی کبی، بر فکری افاده ایتمه آلتامشلردی.
فکردن اول سجع، معنادن مقدم جناس کلردی. لفظ درجه اولاده،
معنی و فکر مرتبه عاشرده قالیوردی.

عجمک دوره انحطاطی بزم بواسلوب الفاظمزی میدانه کتیرمشدی.
بناء علیه ادبیات آفله مز طوغریدن طوغری به زاده عراق و عجمدر.
عجمک احتشام الفاظی اولسه ایدی، بزم ادبیات نخستینمز پک زوکورت
قالیردی. براده به کلدی که برقاچ ترکجه فعل معاون ایله اداتک علاوه سی
صورتیه میدانه لسانمزده یازلمش برعباره چیقاردی. ترکجیلر - خطا
ایتدک - تورجکیلر بو طرزده نه قدر سنک انداز اولورلرسه لهلرندده
اسباب مخففه درمیان اولونه بیلیر. مع مافیه اسکی منشیلر مزی ده

بر آز مدافعه ایده‌م و علی‌هلرنده اسباب مشدده آرامیه‌م . علی شیرنوائی
 مرحوم هر نه دیرسه دیسون قدیم ترکیه هنوز تشکل ایده‌مه مش ایدی .
 ایرانیلرک دور انحطاطلرنده افاده‌سنه مقتدر اولدقلری افکاری ،
 اوزمان بز، عربی و فارسی به مراجعت اتمه‌دن بیانه قدرتیاب اوله مازدق .
 عثمانیلردن اول کلن کچن ترکلرک آتارینی - تجربه یوللی - او قومغه
 چالشدق . اعتراف ایده‌م : بونلرک ایچنده ادبیات عربیه و فارسیه به
 یاقلاشه بیله جک بر پارچه بوله مدق . انکاره نه حاجت ؟ ترکلر ، آتجق
 عثمانیلرک استعلاسیله مدنیت کسب ایتدیلر . آندن اول حال بد اوتمه
 ایدیلر . ترکلری بد اوتمدن مدنیته ایصال ایدن ، الحق و لاشک ، آل
 عثماندر . ککک موجود اسکی تاریخلری ، ککک صوک دفعه معارف
 نظارتک همیتله باصیلان [عاشق پاشا زاده] تاریخنن او قوییکز . بو
 حقیقت وهله خاطره تبارز ایدر .

التکرار حسن: بر عنصر و بر عربی مدنیته ایصال ایتک شرفی
 یزم ، عثمانیلرک ، حکومت عثمانیه نکدر .

اسکی ادبامزک سوز سوبلیه بیلیمک ایچون تقلیدجیلک ایتلری الزم
 وطیبی ایدی . چونکه بشقه برچاره یوق ایدی .

بر طاقمز اسلافه عجم متصلف و یا مقلدی دیورلر و بونلری ملیتپرور
 اولماقله اتهام ایدیورلر . بو خطادر ، اسناددر ، بهتانددر . بالعکس ،
 مثلا ، فضولیدن بیوک بر ترک ملیت پروری کوچ بولنور . فضولی ،
 سهولته ، حق طبیعتله عجمجه یازمه بیلیردی . لکن فضولی مرحوم
 لسانی همان همان احداث ایدرجه‌سنه برهمت ، حق برجلادت کوستردی .
 دیواننی وجوده کتیردی . بو اعتبار ایله فضولی ، بیوک ، زیاده‌سیله

بيوك بر تر كدر . تشيعنى بيله ترددسىز قبول ايتيم . اسى لسان ، بو نقاط مهمه نظر دن ، غير مغلق اوله مازدى . وضوح كوچ ؛ اغلاق قولايدير . مركب دشوار ، بسيط سهلدر . مادام دوستال Madame de Staël هر شىي * آكلامق و بيلمك هر شىي * قرين عفو ايتمكدر ديمش . اكر بو جهتلرى دوشونه چك اولور ايسه ك نه قدر حقسنزلق ايتديكمزى آكلارز و قابليتمز وارسه نادم اولورز .

بر طاقم متفكر لر مز ديورلر كه قدامليت پرورلكدن خبردار دكل ايديلر . مليت ، بزده ، آنحق مشروطيتك تقررندن صكره آكلاشلىدى . بوكا اولانجه قوتمزله پروتستو ايدرز . اكر اجدامز مليتلرني مدرك اولمسه ايديلر بوكون اورته ده بر ملت بولونورمى ايدى ؟ عرب ، عجم ، روم وحقى فرنك نفوذلى و مدنيتى ، بزم اوان تشكلمزده بك قوتلى ، بزم نفوذ و مدنيتمز ايسه غايت نحيف ايدى . اكر اجداد مليتلرني مدرك اولمسه ايديلر بزم سهولته عرباشير ، عجماشير ، روملشير ويا فرنكلشير ايدك . مادام كه بوكون ميدانده عربدن ، رومدن ، عجمدن ، فرنكدن بشقه بر ملت ؛ عربجه دن ، رومجه دن ، فارسيدن ، فرنكيدن بشقه بر لسان واردر ؛ ديمك كه اسلافمز ايجابات مليه ني بيلورلردى . بوفكره مقابل فكر قبول ايتيم .

*
**

قدا مفضله عرب و عجم نفوذينه تابع اولغله بك فنا ايتديلر . هر لسان ، السنه سائرهدن اتحال ايدم ايدم تركب ايدر . انگليزجه

فرانسزجه بی ولی اللغات بیللمسه ایدی، بوکون، علی العجائب بر [پاتوا]
اولوردی .

فارسی و عربی ترکیه یه ولایت ایتدیلر. بو وصایت سایه سنده درکه
بوکون بر خیلی کلمه یه، ترکیه، فکره مالکیز. یامعاذالله بو ایکی
لسان مقدس امدادمزه یتشمسه ایدی؛ [آغلوتینان] یعنی السنه
لصوقیدن اولدینی ادعا ایدیلن اسپکی ترکیه اصلا [آفله قسیون]
یعنی السنه اثناشیه دن بر دلیل پایه سنه خیقامازدی .

تکامللاری عهد قریبه تصادف ایدن السنه ده آنا لسان اتخاذا
ایتدکلری قدیم لهجه لریک ایچنده، اسپکی زمانده، عادتاً بزم ترکیه مزک
قالدینی کبی، قالمشدی .

بر ایکی دیگر لسانه ترکیه مزک سطحیجه مقایسه سی ظن ایدرم که
بو ادعای توثیق ایدر .

*
*

کوربیورزکه زورله، تشبثات صنعیه ایله دکل، طبیعتیله، جریان
احوال ایله، ترکیه اغلاقی ترک ایله اکتساب و ضوح ایدیور. بوساده لشمک
مبروک بر عملیه در. بوکا قارشى کلممز. قدما پرستلرک عددی بیکلره
وارسه ویسی و نرکسینک اسلوبلری بعث بعدالموت سرینه مظهر اولماز.
عجبا کیت کیده لسان بتون بتون ساده لسه جک، عوامده هر یازیلائی
آکلایه جقمی؟ اصلا! عکسنی ادعا ایله دیلم که ترکیه مز
بوندن بویله [کویلی] غزته سی ویا [تودک یوردی] طرزینه
تمثل ایتیه جکدر. خایر! جهد اقل دستورینی بوشاملی بز: لسان

يالکوز عوامک واسطه افاده مرامی دکلدرد. لسان ایله خواصه عاند
 وحق مخصوص افکار، علوم، فنون، اینجه حسیات، الی آخره، افاده
 اولتور. شمدی بونلر افاده اولونه میور؛ چونکه تپرورلک ایدیوروز.
 حالبوکه بزده ملل ساثره کبی چالشمغه باستلادیغمز وقت دها بشقه
 افکار مواجهه سنده بولنه جغز و بونلری قلماً افاده ایچون یکی کلمته
 عرض افتقار ایدم جکز. بو کله لری - یمین ایدرم - لهجه عوامده
 بوله مایز. ینه، قاموس و فرهنکده سیاحت ایدرک بعض جذور و اصول
 بوله جغز و آنلردن مستفیض اوله جغز. اکر کندمزلی بونلردن وارسته
 بیله رک هب الفاظ عامیانه بی التقاط ایدرسه ک ترقی به توبه ایتمش اولوروز.
 بناء علیه، عهد مستقبده، اکر دها عالم، دها ادیب، دها
 متخصص اوله جق ایسه ک هر حالده دها عالمانه، دها ادیبانه، دها
 متخصصانه کله لر قوللانه جغز. عامیانه اصطلاحات اولماز. آلی کله لر
 لهجه عوامدن آینه ماز.

[آناطول فرانس] ک صرف ادبی اولان بر کتابخی، مثلاً
 [په نغوته نلر آطه سی] بی آله آله لم. بونی ترجمه ایدم جکز ویابوعیارده
 بر کتاب یازه جغز. بونک ایچون بر آرم تکامل اولمه مزلازمدر. اکر
 تکامل ایتمز ایسه ک داناً اورته به بویله بر بدیعه قویه مایز. او کتابک
 احتوا ایتمدیکی اینجه لکلری، فروقی، نکته لری، مستهزیاتی تقلید
 ایدم بیلمک ایچون هر حالده عوامدن و لسان عوامدن اوزاقلشملی یز.
 بناء علیه لسانمز کیت کیت کیده ساده دکل، بلکه غیر ساده اوله جقدر.
 بساطته پک اوقدر اهمیت ویرمه لم. چونکه بوشقده هیچ بر ترقی

تصور اولونه ماز. معاذالله عواملغمزی ایلری کتوره جک اولور ایسه ک باب تخلصی کندیمز ایچون ابدیاً قاپامش اولورز.

ادبیات — بیک دفعه تکرار زده عاجزانه م اولمشدر ، مستفعلاتن فاعلندن عبارت دکلدر . مادام که علمده ادبیاتدر ؛ تاریخده ادبیاتدر ؛ فنده ادبیاتدر ؛ فلسفه و حکمتده ادبیاتدر . او حالده بونلری تمیه ایچون هر حالده دهها غیر ساده ، دهها غیر بسیط ، دهها غیر عامیانه الفاظه ، استعاراته ، تراکیبه محتاج اوله جغز . لسانی ساده لشدیر مک ، ترکیلشدیر مک مکتبک پیشواسی اولان کؤک آلپ بک ، کچنده ، پراضطلاح بعض مقالات سیاسیة نشر ایتدی . انصاف ایدم ! طوغری ، یا ککش بو افکارک عامیانه جمله و ترکیبلره افاده سی امکان داخلنده می ایدی؟

ارباب مطالعه نک بویله ساده مک مراقبه دوشمه ملرینی رجا ایدرز . بساطت و صفوت ، حماقته مترادف الفاظ صرهنه کچدی .

بالعکس [له قسیقولوژی] مزک زنیکنیاشمه سنه باقم . بیک کلمات ایجاد و تقریر ایدم که ترقیاته چاره بولونسون .

لکن بوراده بر استطراده حاجت کورویورز : ساده لکدن مقصدمن لغتسزلقندن عبارتدر . حالبوکه سادکییه مخالف عد ایدیلن دیگر بر خصوص واردر : فکری ترک ایدوب الفاظ ایله اوینامق ؛ ترکیب پردازلق ایتمک ، تصنع کوسترمک ، وقس علیه البواقی . اکر ساده لک بونلردن معری اولمق ایسه ، آما ، طرفدار سادکییز . یوق اکر ساده لک معنایه دال اولان کلماتک لهجه مزدن — محضاً عربجه ویا فارسیدر دیه — نفی واجلاسی ایسه ، خایر ! ساده لکک جانبداری اوله مایز .

فقط بز مصطلح یازارسق عوام بزى آکلايامازمش . پک آعلا ،
 وارسون آکلامسون . بزى آکلايه بيلمک ايچون تعلم وتدرس لازم .
 هر راست کلن مثلثانى آکلايه ميه جي کي ، هر امى ده تاريخ اوقويه ماز .
 نيچون علمای رياضونه - خلقک آکلايه بيله جي کي يازميورسکز؟
 دي ميورز . چونکه ميخانيکک ، جبر اعلا نك ، قوزموغرافيانک چوبانلره
 افهام وتفهيبي متمعدرده آنک ايچون . پک آعلا ! ارباب اختصاصه
 آتليان بوطاش نه يه بزه انداخت ايديليور ؟ [رهنان] ک تاريخي
 اوقومق ، جبر عالی بي تحصيل ايتمکن قولای دکلدرد . بومرتبه قراسته
 وارمق ايچون ، مقدهما ، برچوق مبادينک ، آلياتک بيلنمسي کر کدر .
 صرمسي گلش ايکن معلوم بر حکايه بي تکراره جراتياب اوله يم :
 بر کويلى ، کوينده بر سياحک کوزلکلرني طاقه رق بر کتابي سهولته
 اوقوديغني کورمش . شهره کيتديکنده بر کوزلکلجي دکانه کيروب
 کوزلک ايسته مش . دکانجي کويلينک کوزينه درلو درلو کوزلکلر
 کچيرديکي حالده زواللي اوکنده کي غزته نك هيچ بر سطرني مطالعه يه
 امکان بوله مامش . پر عنف کوزلکلجي : - به حريف ! بن سکا
 مغازه مده نه قدر کوزلک وارسه هپسني تجر به ايتديردم ؛ سن ، اوقويه ميورم ،
 اوقويه ميورم ديه جمله سني رد ايتدک . ياسن اوقومق بيلميورسک ،
 يابنم دکانمده کوزلک يوق ديمسي اوزرينه واله وحيران کويلى : - يابن
 اوقومق بيلسمه هيچ کوزلک آليرمي يم ؛ جوابيله چکلشم کيتمش .
 لسان ، کوزلک قيلمندرد . اوقومق بيلميانک کوزلکله اوقومق
 قابليتني احراز ايدميه جي کي ديلک يالکيز مباديسني بيلنده او واسطه
 ايله علمي ، فني ، ادبياتي آکلايه ماز .

خلق ، چو جقدر ؛ او قوتلق ایستر .
 بو کون ، چو جقدرده آ کلاسون فیکریله لسانمزی چو جقلاشدیره .
 میه جغمز کبی ، تک عوامده آ کلاسون غایه سیله ساده لشدیره مه یز .
 عسکیره هیمنز عواملق در کسنه اینه رز . معاذاه .

ترجہ من غیر طبیعی بر لسان ایش

بعض ذوات مصرّاً ادعا ایدیورلرکه حال حاضرده ارباب قلمک قولاندینی ترکه ویا عثمانلیجه صنعی و غیر طبیعی بر لساندر . عربی و فارسی به مراجعت ایدلمش ، بیکلرجه کله ، بر چوق قاعده و ترکیب آلمش ، استعمال ایدیور . بو غیر طبیعی که دواساز اولمق ایچون لساندن کلمات عربیه و فارسیه یی چیقارملی ، یرلرینه ترجه لرینی اقامه ایتلی ایشزکه « تملل ، ایدیه یله لم .

بناء علیه تراکیب اضافیه و وصفیه ، ترکیبات اسمیه فارسیه بحق آفوروزه مستحقدر . ظنمزده مخطی و ذاهل دکل ایسه ک بالاده کی جمله ایله یکی جریانی اجمال ایش اولدق . بو ادعا ، تاریخ السنه ایله مجروحدر . هیچ بر لسان صفوت نخستینی محافظه ایدمه مشدر . هر دیل ، درت ، بش ، آلتی یوز ویا بیک سنه کبی بر مدتک مرورنده - کلیاً - دیکشیر . و - اونوتیمه لم - هر نه یاپیلسه وضع اولینه ارجاع ایدیه منزه . تبدلات محیطه ، انقلابات زمانیه ، ملل سائر ایله مناسبات ، دیانت و حسیاتده حاصل اولان انقلابات ، محاربات ، یکی فتوحات ، ویا اشغال آلتنده قالمق لسانلره پک اساسلی بر صورتده تأثیر ایدر .

لسان شیرینترین فارسی، حضرت عمر بن الخطاب افندمزنک فتح
 مین و بلندترین قدر عربی ایاه مخلوط و ممزوج دکلدی . ایرانیلر
 اسلامیه اهتدا اتمکله برابر فارسی ده عربجه ایاه عادتا عقد شرکت ایتدی .
 قدیم فارسی ایاه نوین فارسینک فرقی بارزدر . بر فرانسه مؤلفی اسکی
 ملته و لسانه perses ، یکی ملت و لسانه persans دیور . «عجمچی»
 فردوسی طوسینک افراط ملیتی بیله فارسی بی وضع قدیمه ارجاع
 ایدمه مشدر . فردوسی کبی بر داهی حقیقی بوکا مقتدر اوله مایجه ،
 عجماء، دها آز مقتدر غیر توران بوکا قادر اوله بیلرلمی؛ خفا حضرتانک
 بطحاده نفوذ عبری بی تأسیس و عنعنات اسرائیلیه بی تقریر لردن اول
 عربجه بر بدوی لسانی ایدی . آندن صکره - عربی ایاه فرسینک بالآ خزه
 امتزاج ایتدیکی کبی - عربجه ایاه عبرانی آره سنده عادتا ازدواج وقوع
 بولدی . بوکون عربی ظن اولونان بیکلرجه کله عبرتیدر .

بو ادعای - پک معلوم و مشهور و هر کسک سهولتله مراقبه
 ایدمه بیله جکی بر مثال ایاه ، انگلیزجه نك تشکلاتی ایاه توثیق ایدمه :
 جمله نك معلومی اولدینی اوزره الیوم بیوک - بریتانیا و حوالیسنده ،
 حکومت متحده آمریکا و انکلتره نك مستعمرات مختاره سنده مستعمل
 لسان بشنجی عصر میلادیده آطه لره مهاجر اولان و Angles, saxons, jutes
 اطلاق ایدیلن و [گرمانیا] نك شمال غربی حوالیسندن کن اشخاص
 معرفتیه ادخال ایدلمشدی . بو انسانلر حال حاضرده کی انکلتره یه
 ورود لرنده عادیاً انگلیزجه قونوش - میورلردی . لهجه لری Celtic
 [سه لتیق = که لتیق] ایدی . بو لهجه نك نظیرینه حالا Wales - یعنی «غال»
 مملکتنده - ده واسقوچیانک جبال علیاسنده Highlands of Scotland

تصادف اول نور. [أنفل] لرك مملكته كتير دكلى انكليزجه - ملت، نادان
اولديندن - تام آلى عصر صفوت اولينى محافظه ايتدى ، بشقه
لسانلرله قارشىمدى . لکن ۱۰۶۶ ده نورمان - فرانسز كروهلى
آطلره كلدكلرندن انكليزجه آنلك لهجهسى ايله اختلاط ايتدى .
فرانسز لرك انكليزجه به كتير دكلى جذور و اصول الفاظ بيكلى بوليوردى .
بو صورتله انكليز جذورينك كلمات جديده توليد ايتسهنه ، حتى بر
طاقنك استعمالنه خلل كلدى . يكي بر كلمه به احتياج تحقننده او ،
قديم انكليز ويا صاقسون جذرلرندن آلتماز ، نورمان - فرانسز جه دن
اخذ اولتوردى . هيچ كيمسه ، بر كلمه جديده بولمق ايجون ، انكلتره -
ده ، انكليزجه به مراجعت تنزلنده بولونمازدى . نورمان - فرانسز
كلماتى لهجه دن انكليز كلمه لرني طرد ايتدى . امثله : طوضه امه جى
معناسنه قديم انكليزجه wright لفظنى فرانسزجه Charpentier
Carpenter ؛ بعث بعدالموت معناسنه انكليزجه اسكى - Again rising
لفظنى فرانسزجه resurrection ؛ مخلص ورهاكار - حضرت عيسى
افندمرك لقبلى - معناسنه قديم انكليزجه Haeland لفظنى فرانسزجه
Saviour - Sauveur كلماتى طرد ايتمشلردر ! امثله يى تكي رايده لم :
نوميدى wanhope برينه despair ؛ تليذ - Learning-Knight مقامنه
disciple ؛ كتيخانه - Book - board برينه ؛ خزينه =
Agriculture مقامنه gold-hoard ؛ زراعت = earth-tilth برينه
قائم اونشلردر . بو مثاللر - الى نهايه - تكيثير ايديله بيلر . ۱۰۶۶ دن
اعتباراً تام اوچ عصر مدتله نورمانلرك استعمال ايتديكى فرانسزجه
انكلتره ده حكومت ، خواص ، طبقه ممتازه لساني ايدى . ۱۳۶۲

سنه سنه قدر بيوك۔ بریتانیا محاکمہ یالکز فرانسزجہ قوللائیلردی۔
 حالبوکہ فرانسزجہ دیدیکمز دیلده ، فرانسه محیطنده تبدل و تحول
 ایتش لایتیجهدن بشقہ برشی دکلدر . قدیم - غول - جه ایله آنک
 مناسبی یوقدر . رومالیرک اردولری غالبایه مستولی اولدقدن صکره
 عساکر [سهلت] لرله قاریشهرق کندیلیرینه لایتیجی اویکرتمشلردر .
 انشای تعلمده تحولات و تبدلات حادث اولدی ؛ تلفظ و استعمال
 خصوصاتنده تفاوتلر وقوعبولدی . تلفظده ، معناده ، املاده بر آز
 - اهتراز - ایتدی ، قایدی ، - تعیر عفوایدلسون - آقدی . مثلاً خلق =
 populus مهمتر اولهرق ؛ people ؛ رئیس = caput بر آز قایهرق chef
 شکلده تمثیل ایتدی . لایتیجده واقعه = factum ، فرانسزجده fait ،
 انکلیزجده feat اولدی . فرانسزلر لاتین کلهلیرینک نهایتلرینی کسدیلر . بو
 کلماتک اکثریتی انکلیزلرجه قبول اولوندی . امثله ، perceive ، debt ،
 assist ، precise . ترکلرک قسطنطینییه فتح ایتلملری اوزرینه شرقی روما
 علماسی - معلوم اولدینی اوزره - کلیتیه مدخرات علمیه و کتب
 متنوعه لرله برلکده اوروپایه ، بالخاصه ایتالایه هجرت ایتدیلر . بونلرک
 برابرلرنده کتوردکلری یونانجه و لایتیجده کتابلر اوروپاده تعمیم ایتدی .
 بو علملر Oxford ده ، Cambridge ده رواجیاب اولهرق اورالرده
 لاتین و یونان لسانلیرینک تدریسنه باشلانلدی . علوم ، انکلتیره
 رهنه سانسه مظهر اولیوردی . بتون خواص ، حتی قدینلر بیله بیوک
 - بریتانیاده یونانجه و لایتیجده تک تحصیلنه قویولدیلر . مثلاً مشهور قرالیچه
 [ألزابهت] - میلادی ، ۱۵۳۳ - سهولته یونانجه اوقور و لایتیجده
 یازارمش . طقوز کون انکلتیره قرالیچه لنی ایدن Lady Jane Grey ده

عینی اقتداری حائر ایش . ایشته بوسایه ده لاتین کلمات ، جذور ،
 مصادر و مواد اصلیه سی ده انگلیزجه یه کیرمکه چاره بولشلردر . امثله :
 لاتینجه رأی و فکر معناسنه opinionem ، انگلیزجه opinion ؛
 معلومات کبی بر معناده لاتینجه notionem ، انگلیزجه notion ؛
 لاتینجه آیری مقابلی Separatum ، انگلیزجه Separate اولمشدر .
 چوجقلرک بیله معلومی اولان بو متعارفهلر اوزرنده بوندن زیاده
 توقف ایتملم .

*
 **

انگلیز و فرانسز مثاللری مستثنی دکلدر . بالخاصه بونلری انتخاب
 ایتدیکمزک سببی ، تردد ایدنلرجه پک سهولتله تدقیق ایدیله بیللمه لریدر .
 بزم ترکیه مزده عینله انگلیزجه ایله قیاس ایدلمکه شایاندر . شمدیکی
 انگلیزجه نك آغلو- صاقسونجه یه نسبتی نه ایسه بزمده توران لهجه لرینه ،
 انگلیزجه نك فرانسزجه ولاتینجه یه منسوبتی بزم عربجه یه ؛ انگلیزجه نك
 یونانجه یه قرابتی ، بزم فارسی یه اولان مربوطیت مزه شهبدر .
 انگلیزلر فرانسز کله لرینی آدقلری حالده بوکون آنلری انگلیزجه
 عد ایدرلر . حالبوکه بزم اصحاب افراطمز عربجه دن مأخوذ کلمات مزه
 ترکیه دیمورلر . بو ، حقسنزدر . انگلیزلر فرانسزجه کله لرک علی الاکثر
 امال لرینی محافظه ایله تلفظ لرینی دیکشدر دکلری کبی بزده کلمات عربیه نك
 همان عموماً تلفظ لرینی اینجه لشمز . کلمات عربیه نك عربجه تلفظ لری
 بشقه ، ترکیه تلفظ لری بام بشقه در . ترکیه عربجه دن دها خفیف ، دها
 اینجه ، دها نازکدر . بوغازدن تلفظ ایتمه یز . ترکیه مزده (ذ) ، (ز)

ایله ؛ (ث) ، (س) ایله ؛ برخیلی ممالکمزده (ح) ، (خ) ، (هـ) ایله
براشدیکی کبی عربجهده غیر موجود [فرانسزجه u ؛ آلمانجه ũ] صداسی
کلمات عربیه نك تلفظنه داخل اوشدر . [ص] ، [ض] ، [ع] ،
[ق] ، [ك] ، [و] حروفنك عربجه تلفظی بسقه ، ترجه تلفظی
بام بشقه در . [ص] ، [س] لشیور ؛ [ض] ، [د] . ویا [ظ] به
منقلب اولیور ؛ [ع] اظهار ایدیور ؛ [ق] بوغازدن کلیور ؛
[ك] - عربجهده ترجه نك [ق] ینه یاقین اوقوندیغی حالده بزده بتون
بتون اینجه بر صوت آمشدر ؛ [و] ، انکلیرلرک [w] سی کبی
تلفظ اولنورکی بز [v] شکلنده قرائت ایدیورز . بو ، فونه تیق
اوزرنده اصرار ایتمه یلم ، چونکه زاندر .

انکلیرجهده برخیلی فرانسز کلماتی معنجه تحویل ایتدیکی کبی ،
ترجهدهده بر چوق عربجه کله شیوع واستعمال ایله بسبتون بشقه معانیده
مستعملدر . بونک ایچوندرکه بر عرب ، ترجه بیلمزسه ، ترجهده
مستعمل کلمات عربیه نك معناسی آ کلاماز .

اگر - بوجه ادعا - ترجه لسان کتابت عربجه وفارسینک بر
مخلوط عادیسندن عبارت اولسه ایدی هر عربک وهر عجمک اوفق
تفک ادوات وافعال ترکیه یی بیلمسی ایله ترجه یه واقف اولسی لازم
کلیدی . حالبوکه حقیقت بر عکسدر : ترجه یی عربلر کوچلک ایله
اوکرنیورلر .

یالکیز فرانسزجه یی بیان ، فرانسزجه تبدل ایتیش بر لاتینجه اولدیغی
حالده ، لاتینجه یی آ کلاماز . بونک کبی یالکیز ترجه بیان ، عربجه یی
درک ایده مز .

انگلیزجه نصل قدیم آنغلو۔ صاقسونجهی تطلیق ایتمش ایسه بزم
ترکجه مزده، عینله، قدیم توران لهجه لرینی منسی و متروک براتمشدر.
اسکی انگلیز لرینی بر کلمه بولمق ایچون نصل کندی دیلیرینه دکل،
فرانسزجه یه مراجعت ایتمشدر ایسه، بزده، طبق آنلر کبی، اولاعربی یه،
نانیا فارسی یه آل اوزاتمشز.

۱۲۹۳ مشروطیتی اعلان ایتدی کمز وقت [پارلمنتو] یه [قوربالتای]
دیمدک، [مجلس مبعوثان] دیدک. [سناتو] یه [آق صقالدر] دیمدک،
[اعیان] دیدک. اسکیلر، مقام وکالت کبرا احداث ایدلیدی وقت
[باش بیورتقان] دیمدیله، [صدراعظم] دیدیلر. و قس علیه البواقی!
تورانیلر اقوام بدویهدن ایدیلر. لسانلری کلمات بدویهی، و
مملکت علی الاکثر اووه لردن مرکب اولدینی ایچون سخاری یه متفرع
الفاظی احتوا ایدر. وقتا که آل عثمان ترکیلری تمدین ایتدی؛ آرتق
جنورتورانیه آنک احتیاجنه کافی کله مزدی. تورانیلر بت پرست ایدیلر.
وقتا که شریعت احمدیه ترکیلر آره سنده شیوع بولدی؛ آرتق تورانیلر
تمدنه مجبور اولدیلر. شرایعه، حقوقه، حکومته، مدینته، علومه،
ادبیاته، صنایعه متعلق کلمات عربیه اولدینی کبی ترکیله کچدی.

اگر توران لهجه لرینه اکتفا ایتسه ایدک، اصلا ترقیایه مظهر
اوله مازدق. اگر توران لهجه لرینک ترقیاتی بکلمسه ایدک سکساندن
صکره کان او کرنک موقعنده بولنوردق.

هراسان بوصفحاتی کچیرمشدر. ایشته فرانسزجه، ایشته انگلیزجه.
اگر فرانسزلر غولجینی؛ انگلیزلر آنغلو۔ صاقسونجهی السنه سائره
ایله مزج ایتسه ایدیلر، بوکون، اوروپاده هیچ برترقی حاصل اولمازدی.

ترکمر ، عرب و عجم ، روم و فرنگ ایله اختلاط ایتدکدن ، یعنی بر طرفدن اسلام ، دیگر طرفدن روما مدینتی کوردکدن صکره منشأ لرینی اونوتمشلردی . بو کیفیت ، شایان تحلیلدیر . تورانیلک یا لکنز عالم بدآوته تعلق ایدیوردی . اسلامیت ، و قدیمآ [ملک روم] دینلن بو اقلیمک ایجاباتی اجداد مزری ارقا ایتمش ایدی . [آلتای] مناطقدن بوغاز ایچنه ؛ [شامانی] مذهبندن ، دین جمیل اسلامه ؛ عرق اصفردن عرق ایضه کچمک و کوچمکه ، بعض سجایانک ، بالخاصه جنکاور لکنک متفوقآ قانسینه برابر ، شرائط اجتماعیه ده دکشدی . یکی بر هیئت و ملت وجود بولدی . ملت ، آنوغرافیا اعتباریه تبدل ایدنجه ، لسان ده بالطبع له نکوئیتیق نقطه نظرندن تحول ایتمک اقتضا ایدیوردی . بو انقلابات عدیم الرددیر . و بونلرک ایجاباتنه سرفرو ایتمه مک افراطلری ، تفریطلری انتاج ایدر . [عصر] لرک محصله سی [هفته] لرک اثر افراط و طرفروریسیله دیکشه مز . لسانک قارشینسه کله بیله جک بر قوت متصور دکلدر . بر کونده ، سایه سنده استراحت ایده بیله جکمز بر چنار آغاجی نابت اوله میه جنی کچی ، بر کونده بر لسان ایجاد ویا ایستلدیکی طرزده افراغ اولونه ماز .

افراطدن ، خصوصیه مسائل لسانیه ده خذر ، خذر ، خذر !

ملیت و ترجمه من

ملیت ! بویکه اطرافنده بیوک مجادلات اولیور . عصر مزده اس ملیت تشکلات جدیدیه و بوتشکلات طولایسیله تکاملات مدنییه بادی اونقده در . ملت شکننده طویلانان انسانلر بر وجدان مشترکه صاحب اوله رق بهمه حال قوتلی بولونمق ، بونک ایچونده ترقی ایتمک لازم کلدیکنی آ کلیور لر . مع مافیله ایجابات اقتصادی ، هر حالده ، مولد ترقیات اولقده ، ایجابات ملیه نك فوقنده در .

بو کون ، ملیتک موداسی وارد در . حالبوکه بوندن اول ملیتدن زیاده مذهب دینلن جامعه نك تاریخده و اجتماعیانده دخل و تأثیری اولیور دی . مع مافیله اسکی زمانلرده بیله ملیتک ، ازمنه عصریه دهده سذهبک ، بعض یرلرده متفوق اولدیغنی کوریورز .

فقط بومبختی اوزاتمیه لم . ایشی قیصه طومق ایچون دیه لم که عصر ، عصر مایتدر . دیگر هیئتلر ، جمعیتلر ، « ملت » شکننده طویلانمش ، نجهز ایتمش ایکن بزم غیر ملی بر منظره اراه ایتمک کمز اتحار دیمک ؛ ولور . اوت ! طرفدار ملیتیز . مرکز . بتون ترقیاتی بو جامعه ملیت داخلنده آرایه جغز . حتی بر آز ده ایلری یه کیده لم : فرانسز

و آلمان سوسیالیستلری که محاربه‌دن اول رد ملیت و نفی قومیت
اقوملرینی کندیلرینه شعار اتخاذا ایتشلردی ؛ و شمدی [و یقتوار]
غزته‌سنی چیقاران [گوستاو ههروه] آمانیا ایله حرب اولورسه
فرانسز بایراغنی کوبره‌نک ایچنه سوقوب باشمک چاره‌سنه باقه‌جغ
دیوردی - بونلر ، حرب اعلان اولنور اولونماز همان ملتداشلریله
برلشدیلر ؛ نظریات سابقه‌لرینی بر اقدیلر ، اونوتدیلر ،
و ، حتی ، [هروه] لطفاً ، عاطفۀ ، مرحمة ، کندیسنک خاطر
ایچون اولسون ایلك صف حربه کوکلی صفتیله سوقنی حربیه ناظرندن
استدا ایدیوردی . البته بویله بر زمانده ، تاریخک بر خطرلی
کچید یرنده تملای رد ایتک بر جنایت اولور . بو توطئه فکریه‌دن
صکره صد لسانیزه کله : ملیتک یک زیاده تظاهر ایتدیکی یر ،
الحق ، لساندر . بناءً علیه اولانجه اقتدامزی لسانک محافظه و تقویه‌سنه ،
ترقی و تکاملنه ویرمه که وظیفۀ ابتدائیه ملیه‌منز ایفا ایدنش اولسون .
بوکا قدر اولقلغمز ایچون لسانک سیر طبعیسنی ، جریان تاریخسنی ،
طبیعتی بیلملی یز . اکر فضه‌جه اوروپایه متوجه اولورسه ق [ملیت] دن
چیمش اولورز . کذلک اکر زیاده‌جه شرقه باقارسه قینه [ملیت]
مغدور اولور . چونکه بزم کندمزه مخصوص بر [عثمانلی - اسلام -
غرب ترککمز] واردر . آل عثمانک آتی کسور عصرلق سایه
حکمرانیسنده بر ملیت تشکیل ایتشمز که بونک بزدن بشقه ملتلدن
فرقی واردر . ملیتمز بودر . واقعا اول باول مسلمانز ، لکن ترک
مسلمانز . فی الواقع عنصر و عرق اعتباریله منشأمنزی [ماهان]
کویلدن آراق اقتضا ایدر . لکن شمال ترکی ، بخارا ترکی ، ترکستان

ترکی ، آذری ترکی ، قازان تاتاری ، سمر قند و بخارا ترکی ، چغتائی ، اویغور ، اوزبک ، بیلیمنه ، دکنز . عثمانلی و غرب ترکیزه . بوصف قلمز بزم هم دین و هم عرقلمز ایله مناسباتمزه خلل کتیرمز . لکن بو مخالفت و اخوت بزی بزدن تبعید و تبرید ایتمه ملیدر . بز ، آلتی بوز اوتوز سنه دنبری بشقه شرائط اجتماعیه داخلنده ، دیکر لرندن آیری بر حکومت ملیه نك زیر تابعیتنده ، بتون بتون مفرز براقلمیده یاشامشز . بز ملک رومه توارث ایدرک دکنز ایله واقوام غربیه ایله اختلاط و امتزاج ایتمشز . بناء علیه سائر تورانیلر ایله آره مزده بر خصومت و منافرت دکل ، بر بعدیت حاصل اولمشدر . آنلرک ذوقی بشقه ، بز میکی بشقه در . آنلر دکنزی بیلمز ؛ بزم ایسه حیاتمز دریا ایله علاقه داردر . آنلرک آنوغرافیا اعتباریله بزدن فرقلری کلیدر . عثمانلی ترکیلری عنفه اسلامییه داخلنده ، سل سیف جهاد ایدرک اعلائی کلمه اللهه همت ایدوب بر جوق اوروپالی بی مسلمانلق و ترکلک شرفه نائل ایتمشدری .

عثمانلی ترکیلری بر عنصر حاکم و متبوعدر . بو اعتبار ایله پک دکرلی خصائل و سجایایه مالکدرلر .

شمدی بوجریاندن ، بوسیر طبعیدن انحراف ایدر ایسه ک-ملیت پرورلک - ایده جکمز ، بالعکس ملیتدن انحراف ایتمش اولورز . لسانمزه ضم ایدیان تورانی الصدی هر بر کله ایله غایه ملیه مزدن بر خطوه کریلش اولورز .

بر مثال : ایتالیانلر ، طوغریدن طوغری به قدیم رومالیلرک ، لاتینلرک وارث و خلفلریدرلر . لکن بونلر نه قدیم رومالیدرلر ،

نه‌ده معنای عتیقی ایله لاتین . لسانلری ده ، بلا واسطه لاتینجه‌نک
مشتقی اولدینی حالدله لاتینجه دکل ، ایتالیا نجه در .

فرانسزلر لساناً لاتینلرک خلفلری ، بلکه اک متکامل خلفلری در .
ملت ده ، هر نه‌دن ایسه ، کندیسنه [نه‌ئو - لاتین] اطلاق ایدیور .
بونکله برابر رومالی و لاتین بشقه ، فرانسز بتون بتون بشقه در .
هیچ برایتالیان و فرانسز ، وضعیت حاضره لرینی بر اقوب‌ده [قامپانیا]
و [لاچیوم] ک سکنه قدیمه‌سنه تمثل ایتمک ایسته‌مز .

منشأ، عرق، عنصر، بشقه؛ ملت حاضره ، قومیت لاحقه ایسه
ینه بشقه در ..

بر چوغمز بو مفهوملری زیاده‌سیله قارشیدرییورز .
توران ایله ملک روم آره‌سنده مسافه اعتباریله بیکلرجه کیلومتر و
اولدینی کبی ، ایکی مجمع بشر آره‌سنده‌ده آنوغرافیاچه ، تاریخچه ،
مزاجچه ، حتی لسانجه اوقدر بیک کیلومتر و فرق واردر .

عنفات متفوقه عثمانیه‌دن ایکیسی چنکیز و تیمور خصومتلری در .
چنکیز فته‌سندن قاحق صورتیله درکه عثمانلی - ترک ملت غریبه‌سی
طوغه‌بیلدی . بنساءً علیه چنکیز ، عنغه و مقدمه تاریخ عثمانیه
اساسلی بر وسیله خصومتدر . شوراسی‌ده اونوتاملیدرکه ملیتلر ،
دیگر لرندن آری بولنه بیلمک ایچون بعض خصومتلره محتاجدرلر . ایسته
بزم‌ده محتاج بولوندیغمز عداوتلردن بری‌ده بودر . تیمورده
دردست تشکل بولنان ملیتمزه قصد ایدن ایمان مخالف و معارضدر .
اون‌سندهن زیاده ، تیمورلرک بلاسیله ، دولتمز و ملتمز خسوفه اوغرادی .
بوفاصله سلطنتدن بزى تخلیص ایدن چلبی سلطان محمد بحق بانی ثانی
دولت و ملتدر .

« أسپه رانتو » لسانی و ترکیه من

دوقتور [زامنهوف] اسمنده اغلب احتمال روس یهودیلرندن بر ذات السنه نك غیر طبیعی ونا معقول اولدیغنی نظر ابتصاره آله رق شواذی ، سماعی افعالی و بونك کبی هر لسانی تصعب ایدن پوروزلری قالدیروب « أسپه رانتو » عنوانیله بر یکی دلیل احداثه همت ایتشدرد . ساحه معقولاتده قالنیر ایسه ، بوندن اعلا بر شیء اوله ماز . نیچون حقیقه مذکر و مؤنث اولیان اشیا تذکیر و تأنیث ایدلسون ؛ نهدن بر فعل بر شکلده ، بر دیگری بشقه بر طرزده تصریف اولنسون ؟ ایشته سهولتپرور دوقتور جنابلری ، جف القلم ، بو مشکلاتی ازاله ایتش و میدانه بر لهجه گلشدر . بر آره لق بعض بیوک ذوات - حتی اسپانیا قرالی اون اوچنجی آلفونس حضرتلری - لسان محدثه اهمیت ویردکلرندن بونك متکلملری چوغالمش ، بولسانجه برده ادبیات وجوده کتیرلشدر .

لکن ؟

لکن لسان تشکیل ایدلر ، تشکل ایدر ؛ بر کونده وجود بولماز ، لسان عصر لرك محصل ساکتانه غیر شعوریسی بر عجبیه اولدیغندن

اسپه رانتوده، آنک اغا بکی «وولایوق» دیلی کی قورومش، بر دوشونک
چوجق کی تمودن محروم قالمشدر .

لسان غیر معقول برشیدر . آکا، آنجق بطون وانسال تصرف
ایده بیلیر . لسانه یالکیز عصر لر سوز کچیرر . اک بیوک ادبا ، انک بند
شعرا بر لسانه ، اوده اوان تشکلنده اومق اوزره ، آنجق بر قاق کله
ادخال ایده بیلیر لر .

مال و ملکه تصرف کی ، لسانه تصرف ایدلر .

لسانک عقل و منطق ایله مناسبتی آز ، حتی پک آذرر .

لسان ، بر هیئتک قبولی ویا ارباب اقتدار واختصاصدن بر ذاتک
تکلیفی ایله - بر لایحه قانونیه کی - قبول ، رد ، تعدیل ویا اصلاح
ایدلر .

واقعا لسانه تصرف ایدیلیر . بیوک ادبیلر بر دلیک وجهه عزیمتی
دکشدیر مکه قدرتیاب اوله بیلیر لر ؛ لکن نه مرتبه ده ؟ اکر بر ذات ،
بو خصوصده تصرفات کلیه یه قالدیشه جق اولورسه ، عامه بو تصرفاتی
حسن تلقی ایده میه جکندن ، بو متصرف بالاخره کندی سویلدیکنی
آکلایه ماز بر وضعیتده قالیر .

لسان ، بدایتده ، درت نعله ایلریر . اوزمان تصرفات زیاده
اولور . لکن کیت کیده لسانلرده بر توقف حاصل اولمقده در . بو
تمو عینله چوجق لک بیومه سنه بکزره . بر مخلوق انسانی طوغار طوغماز
سرعتله نشوونما بولور . یکر می سنه ، مهادیا ، جنه تکامل ایدر . آندن
صکره تمو بطلیشیر . کیت کیده بو تمو حس ایدنیه جک درجه ده کوشهر .
لسان ایله انسانک تکاملی آره سنده کی بو مشابته شایان قید و نظر در . مثلا

[دانتہ۔ آلیگہری]، کندی زمانندہ ایتالیانجیہ، شمدی [دانونچو] ننگ
تصرفاتندن زیادہ تصرفاتہ بولونہ بیلیردی. رجائی زاده ا کرم بک، حالده
فضولیدن دها آز تصرفات لسانیه به مقتدر اوله بیلمشدر. السنه ،
توالی دهور ایله تقرر ایدنجہ تصرفات بتون بتون کوچلشیر .
حتی چوجقنرک بیلمله افتخار ایدمه جکلری بو حقائق مملکت مزده
برآز انتشاره محتاجدر .

برآرملق «ده قادن» لر لسانی چیغیرندن چیقارییورلردی .
جهد اقل قانونی موجبجه بو ذوات فرانسه نك سرخوش شعراسنی
تقلیده قویولدیله . آندن صکره ترکیلری بوزمق ، هیچ بر مملکت
ترکیده استعمال اولونیمان کویا ترجه کلماتی قوللانمق مودا اولدی .
عجبا، فیلولوژی وله نکوئیستیق نقتطین نظرندن بر لسان بو قدر تصرفاته
متحملیدر ؟

هانکی مملکتده ، تاریخ عمومیده ، السنه ده بو قدر تصرفات
وقوعبولشده ، بر نتیجه حاصل اولمشدر ؟

عامه ، که لسانه شایعاً متصرفدر - لسانک شایعاً دیگر ایکی متصرفی
ایسه ماضی واستقبالدر - عجبا بر قاچ قلمورک حقوقه تجاوزلرینی نصل
کورورلر ؟

عامه ، ساکتدر . آنک قبولی ده ، ردی ده سکون وسکوت
ایچنده وقوعبولور . بناءً علیه نه آثار حدت ، نه ده مآثر حیرت
ابراز ایدر . ایشه ، عامه بشر ، بو اعتبارینه توفیقاً اسپه رانتو دینلن
والسنه نك حکمت تشکله ناموافق ، صورتده تشکیل ایدیلن دیلی ،
وهله ابتدائیهده کوستریلن رغبات و ویریلن تخصیصات تقدیه دن

صرف نظر ، طلاق نلثه ايله بو شامشدر . حله ايله تکرار تنکيجی غیر قابلدر . بوکا مقابل السنه جاریه ، هر کون ، بیکارجه یکی کله کیریور .
 بالالتزام فرانسزجه امثاله مراجعت ایدم : auto , metro , avion ,
 radio , film , submersible , Boche , radicaillè , rastaquère ,
 embouteill الى آخره . بونلر سهولتله لسانجه هضم اولونیور .
 نیچون ؟ چونکه کلمات مذکور نك هر بری بر اثر احتیاج اولمق اوزره
 تدوین ایدلمشدر .

مادی ویا حسی ، حتی بدیعی احتیاجات کلماتک مولد لیدر . کذلک
 مادی ویا حسی استغنائل کلماتک ماچیلیدر . کلماتده عرض وطلب
 قانونه اطاعت ایدر لر . بر ادیب ، شعوری ویا غیر شعوری عامه نك بر طلبنه
 موافق بر کله عرض ایدر سه ، او ، قبول اولنور . اگر عرض ايله طلب آره سنده
 مناسب اولماز سه ، امین اولیکیز ، او کله دوشر ؛ طوغری ، مفید
 بیاه اولسه تولور . بر شاعر ویا ادیب پک ماهر اولمیدر که عرض
 و طلب بیننده نسبت اولمیدنی حالده عامه آنک نازخی چکه یلسون
 و کلمه سنی حسن تاقی ایتسون ؛ بو ، هر نفره نصیب اولماز . تر کجه مزده
 تصرفات کلیه تشبث ایدنلر ، آنی بوندن بر آز اولکی بعض غیر-
 توران کبی اوروپا لیلشدر مق ایستیانلر ویا صفرت تورانیسه نارجاع
 آرزوسنده بولنانلر اکثریته خلوص بال و نیت اصحابیدر . بوذوات
 ستوده شیم لسانی پک کری کوریوریور لر و- نهدن لسانمز بو قدر آرقه ده
 قالمش ؟ نوحه سیله غیرتده افراطه کیدیور لر . حالبوکه هر شی قبل
 ترقی دکلدلر و هر شیک ترقیسی بر اوله مااز . مثلا صنعت و تجارت
 ساحه سنده سریع ترقیاته امکان واردر . چونکه حرفت واخذ و اعطا

محل ترقیدر . شو قدر که لسان آنلره بکیزده من . آنوغرافیاچه ترقی
 پک کوچدر . آندن هان صکره لسان کلیر . السنه ، پک بطائله
 ترقی ایدر . ترقیات و تکاملات ده وسائط طبیعیه ایله اولور ، صنعیه
 ایله ، زور ایله دکل ! لسان وتلقی* عامه عادتاً معده کیدر . معده ،
 هضم ایده بیله چکی قدر مواد غذایی قبول ایدر؛ فضله سنی چقاریر ،
 قوصار . عینیه بونک کبی برلسان ، آنجق اریته بیله چکی قدر تجدداته
 مساعد و مستعددر ؛ بونک زیاده سی هان افراز اولنور . شوراسی ده
 اونوتلامیدر که انسان آنجق قابل اکل اولان موادی یه بیله چکی ،
 آندن بشقه نسنه لری بلع ایده میه چکی کبی ، هرلسان ده ، کندیسنبه
 قبول وتلقی یه امکان بولنان تجدداته کشاده در ؛ آندن ماعدا تحولات
 و تجددات آنک بنیه سنه داخل اوله ماز . برآره لق آفرانغه نک برآز
 سطحیجه تقلیدی اولمق اوزره ، مملکت مزده ، رومانلر یازلمغه باشلا-
 نمشدی . او غیر مأنوس ، ناخوش ، عجمیجه عباراته ، استعاراته تحمل
 ایتمک قابل دکلدی . هر زمان اولدینی کبی ، او وقت ده ، آنجق
 بر زمره قلیله شباب بو رومانلره قایلمشدر ، اتخالته قویولمشدردی .
 لکن بووادی جریان دهوره طایانه بیلدیمی ؟ بو [ده قادانیزم] اوراق
 خزان مثللو دوکولدیکی کبی ، امین اوله لم که ، حال حاضرده ، مغایر
 طبیعت و منافی ده ای لسان اوله رق اورته یه آتیلان طروزده دوشه جک ،
 طاغیله جق ، سونه جک ، قیریه جق ، اونوتیلوب کیده جکدر . بتون
 بو جریانلره رغماً لسانک سیر طبیعی سنی تعقیب ایتمه سی قابل دکلدر . فرانسزجه
 ضرب مشهوردر : « طبیعی نی قوغ ، طولو دیزکین عودت ایدر ! »
 اصل مسئله و معرفت لسانک بوسیر طبیعی سنی بیلیمک و آکاتوفیق
 جهد ایتمکدر .

اگر عثمانلی - غرب - ترککی ملتینی عرق و عنصر ایچنده غائب
ایدرسهک - طوغریدن طوغری به ملتیمزی آلدن قاچیررز . اگر
ترکجه مزی، چغتائی و تاتارجه ایچنده بوغار ایسهک بوکون سویلدیکمز
بوکوزل و آهنگدار لهجه مزندن ده محروم و مهجور قالیرز .
لکن تأسف ایتمهلم؛ اندیشه یه ده هیچ محل یوقدر . نه ملت، نه ده
لسان، مساعی منفرده ایله، حق بر زمانده مساعی عامه ایله متبدل
ویا منعدم اولماز . لسان ده، ملت ده اعصارک محصله سیدر ویالکمز
نسل حاضرک دکل، ماضینک ده، استقبالک ده شایعاً مالیدر . ماضیدن
تجرد ایده میه جکمز کی، استقباله ده ایستدیکمز کی تصرف ایده مه یز؛
حاکم اوله مایز .

توضیحه

ترجمه مزك ادى مسئله سنه كاه بيلمك ايچون دولتمزك و ماتمزمك
آدى ماده لر ينك توضيحي اقتضا ايدر . بوكا بناءً مقدا طرفدن
يازيلوبده نشر ايدلمه ين بر فقره يي بورايه درج ايدورم .

دولتک آدی

دولتک آدی نهدر؟ محاربات، موفقیات و انہزومات متنوعہ دن صرف نظر دولتک اراضیسی ہانکیسیدر؟ شو ایکی سؤالہ جواب حاضرملق ایچون، کریزگاہ مقامندہ، مشہور جغرافی [الیزہ رہ قلو] Elisée Reclus نک برفقرہ سنی خلاصہ اقتباس ایده لم :

«چینیلر کندیلرینہ و یردیکمزاسمی اصلا استعمال ایتمامشلدردر. [چین] کلمہ سی ہندیلر طرفدن کندیلرینہ مضافدر و اغلب احتمال [چین] = تسین [نامندہ اولوب اون درت بچق عصر اول حکمران اولان سلالہ نک عنوانندن ماخوذدر. چینیلر، وقتیلہ، مملکتلرینی اورادہ حکمدارلق ایدن عائلہ لرہ اضافہ یاد ایتمکی اعتیاد ایدنمشلدردی. بو اعتبار ایلہ مثلا فرانسه [قارلووہ نثریئن]، [مہرووہ نثریئن]، [قابہ سیئن]، [بوربون]، [ناپولہئون] خاندانلرینک پادشاہلق ایئتدکلری عصر لردہ، صرہ سیلہ Bourbonie Capétie, Mévorovingie, Carolingie, Napoléonie یاد اولونمق لازم کلیردی. [چین] عائلہ سنک اسمنی مملکتہ ویرمکدہ بعض مرتبہ حتی واردی. چونکہ روما و قارطاجہ نک یوغوشمغہ باشلادقلری اواندہ، یعنی میلاددن برربع بیک سنہ اول چینک

وحدتی بوخاندان سایه‌سندہ حصول بولدی . قدیم چینک ایالات متوعه‌سندن بری دیگرلری اوزرینه تفوق‌ایتدی . اسکی غالیادہ [ایل - دو - فرانس] Ile - de - France [نورماندیا] Normandie ، [بورغونیا] Bourgogne ، [آکتانیا] Aquitaine و [لانغدوق] Languedoc اوزرینه استعلاسی کی . موضوع بحث اولان الکادہ فاتح وجمہ بلادی بر مرکزہ ربط‌ایدہ جک برقابلیق حائز اولان [چین] خاندانی سلطنت ایتکده ایدی . چینیلر ، [چین] لفظی کی کندیلرینه سائرلری جانبندن رایکان ایدیلن [سماوی] Céleste عنواتی دہ بیلمز لر . چین شعراسی طرفندن قوللانیش اولان [تی‌هن - هی‌آ] Tien hia [تحت‌السماء] معناسنہ در و علی‌الاطلاق [فوق‌القمر] بتون عالمہ Monde sublunaire و خصوصیلہ چین مملکتہ اطلاق اولنور . لهجہ عوامدہ چینہ [چونغ قوعو] Tchoung Kouò دیرلرکہ [وسط‌قرالغی] و یا [وسطی‌ایمپراطورلق] دیکدر . اغلب ظن [ترووا] محاربه‌سی ہنکامندہ چینک اورتہ‌سندہ کی اووہ لر جوار الکالرہ تغلب ایتدیکندن بونام تعین و تقرر ایتمشدر . فی‌الواقع [چہ‌ئو] Tchéou خانداننک پای‌تختی و مقرنغوزی [ہونان] Honan دہ ، بر نقطہ مرکزیدہ بولنیوردی . فقط بلکہ بو ادعا یا کلشدر ، و ، ہر ملتدہ اولدینی کی چینیلردہ دہ مملکتلرینک قابل سکنا اراضینک اوتہ‌سفی تشکیل ایتدیگی فکری بو تسمیہ سبب اولمشدر . چینیلر شمال ، جنوب ، شرق ، غرب سمتلرندن بشقہ بردہ چین مملکتی حسابہ ادخال ایلہ جہات اربعہ بی بشہ چیقاریر لر . مقدا بتون الکانتک خریطہ‌سی تنظیم اولوندیغندہ اراضی حکمداری وسط

تلقى اولنوردی. [مانچو] استیلا سندن صکره دولتک عنوان رسمیمی
 [تاتسینگ - قوعو] Tatsing kouo اولمشدرکه لغة [بیوک وخالص
 ایمپراطورلق] دیمکدر. یاخود [تا-تسینگ- قوعو] Ta Tsing kouo
 درکه [خالصک بیوک ایمپراطورلغی] معنانه کلیر. خلق، وطنی
 [سه‌های] Se hai دیه یادیدر؛ [درت دکز] دیمکدر؛ [درت دکز]
 ایسه [مکونات] مرادفیدر. کذلک بو وطن برجوق اسما ایله‌ده یاد
 اولنور. بونلردن [ئی-تی] Noui ti [داخلی اراضی]، [شی پاشانغ]
 [اون سکز ولایت] Chipa chang [دیمکدر].

چینک ظریف اسامیسندن بری ده [هوعا-قوعو] Hoa kouo
 [چیچکلی ایمپراطورلق] ویا [چیچک مملکتی] معناسنده‌در. بوده
 کندی خلونجه [تربیه و تزاکت مملکتی] نک مرادفیدر. ادب کلام
 مقتضاسنجه چینه بعضاً [بیوک «شینغ» Ching ک خاندانک ظریف
 ایمپراطورلغی] ده دینیر. بالذات کندیله‌ینه کانه‌جه: چینیلر وطنداشله‌ینه
 [هانژین] Hanjin دیرلرکه [هان] شخص آدمی؛ [هانزه] Hantze
 [هان] اوغلی دیمک اولنور؛ لغتجه [یکیت انسان] ده معادلدر. جنوب
 ایالاتنده [تسانغ ژین] Tsangjin دیرلر. [هان] و [تسانغ] خاندان
 اسملیدر. کذلک بونلر کندیله‌ینه [لیمین] ده اطلاق ایدرلرکه معناسی
 [سیاه صاجلی عرق] در. بوندن بشقه اسامی ده مستعملدر. بونک
 ایچون چینه مواقع اسملری ده نامستقردر. [اتهی] «

*
* *

بوققره دن استحصال ایتدی کمز نتیجه: شرق و آسیا عائننده ماتر
 و بناء عایه و طنلر صورت قطعه‌ده تقرر ایتمه مشدر. کرک ترک و کرک

اسلام حکومتلری علی الاکثر اشخاص اسمی ایله یاد اولنور . امثله :
 بنی امیه ، عباسیلر ، بنی طولون ، اخشدی ، فاطمی ، بنی طاهر ، بنی
 صفار ، بنی سامان ، آل بویه ، بنی سلجوق ، آل سبکتکین ، آل
 چنکیز ، آل اوغوز ، آل دینار ، آل ینار ، آل دانشمند ، ابوبیلر ،
 قره مان اوغللری ، آیدین اوغللری ، صاروخان اوغللری ، گرمیان
 اوغللری ، منتشا اوغللری ، حمید زاده لر ، تکه اوغللری ، قره سی
 اوغللری ، اسفندیار زاده لر ، ذوالقدر اوغللری ، آل رمضان ،
 صفویلر ، الی آخره ، کبی .

حال حاضرده اوروپاده اولدینی اوزره دولتر ممالکک اسملری
 ایله یاد اولونمازدی . ذاتاً حکومتاتک وطن و مملکتلری اهتزازه تابع
 ایدی . فکروطن یوقدی . هر زرده حکومت قورمق ممکن ایسه وطن
 اوراسی عدا اولنوردی . نته کیم ترکلر کلوب عرب الکلرنده ، هندستانده ،
 بغدادده ؛ عربلر اسپانیاده ؛ تاتارلر اوروپانک اورتیه سنده حکومتلر
 قورمشلردی . وقت اولور بر خاندان مسقطرأسنی ، ایلیک یورتی غائب ایدر ،
 بشقه بریره کوچردی . بونک اوروپاده برتک مثالی واردر که اوده آوستریادر .
 آوستریا = [اوسته رایخ] Oesterreich شرق سلطنتی دیمکدر . فضولی
 اوله رق کندیسنه روما ایمپراطورلنی عنوانتی ده ویرمشدر . کذلک
 ملل شرقیه کبی بوسلظنت ده غرب و وسطی اوروپادن شرقه طوغری
 مهتر اولدقدن و آلمانیا قونفه ده راسیونندن چیققدن صکره ماهیت
 ملیه سی اختصارزده اولمشدر . مراکزده بویله جه تبدل ایشدر .
 سلجوقیلر هر مقتدر اولدقلری یرلرده سلطنت سورمشلردر . او حالده
 دولتمزک آدی نهدر ؟ دولت حقیقه بر ترک دولتی اولدینی حالده یاقین

وفته قدر بولگه بی قوللانامشدر. ذاتاً قدیماً [بی ادراک] وصفنه تردیفاً
 [اتراک] خور کوریلوردی . محررات قدیمه ترکیه ده ده بویله در .
 [اسلام] اسمنه کلنجه : حرمینک افتتاحی و خلافتک عثمانیلره انتقالی
 کوننه قدر بو عنوان صورت خاصه ده دکل ، صورت عامه ده دولتجه
 قوللانمشدر . بر دولت ، کنديسنی [فاضله] ، [عادله] ، [علیه] [القابی ايله
 توقیر ایلده چی کی ذاتاً بر حکومت محمدیه اولان آل عثمان ده
 دولترینه [اسلامیه] صفتی علاوه ایشلدر . لکن سلیم اولدن
 صکره بو لقب استقرار بولیور . چین دولت آسیایه می کی بزم
 حکومت شرقیه مزده برچوق اسامی آرمسند . کلفه انتخاب ایچنده
 قالمشدر : [دولت علیه] ، [سلطنت سینه] ، [حکومت عثمانیه] ،
 [ممالک اسلامیه] ، [ممالک محروسه] ، [ممالک محروسه انسالک
 شاهانه] ، الی آخره .

ملتك اسمی ده صورت قطعیه ده مقرر دکدر . کذا وطن ده
 اویله در . مرا کزده بویله . برده دولت کسب عظمت ایتدکن
 صکره حکومت بتون کره ارضی کنديسنه مال بیلمشدر . آنک
 ایچون پادشاهه فلان وفلان یره اضافله اورانک سلطانی دینسه بو ادعایه
 خلل کله جکدی . باقیکز پادشاه کنديسنه نه دیور : « بن که سلطان
 صنادید سلاطین ، و اساطین خواقین ، تاج بخش خسروان اورنک
 نشین ، قاصر قصور القانطین ، کاسر جمهورالاکاسره ، قهرمان ماء
 والطنین ، ظل الله تعالی فی الارضین ، المتمكن على مقام الشریعة الشریفه
 [انی جاعل فی الارض خلیفه] و اشرف مدین وامصار و ایمن دار
 و دیار اولان حرمین شریفینک خادمی و قدس مبارکک حامی و حاکمی

ودار السلطنة العليه و مفتخر مقر الخلافة السنيه محروسه استانبول
 حيت عن البليه و محميّه ادرنه و محروسه بروسه نك و روم ايلي
 و طمشوار و ولايت بوسنه و بدون و سكتوار و اكرى و قنيزه
 و سمندر و بلغراد و ولايت آناطولى و قرمانك و ديار عربستان و شام
 دار السلام ترهت مقامك و نادر عصر اولان محروسه مصر و يمن ايمن
 و حبش و عدن و لايتلرينك و بغداد بهشت آباد و بصره و لحسا
 و سواكن و صنعا و حلب و ذوالقدريه و شهر زور و ادنه [يعنى آطنه]
 و طرسوس و قبريس و انطاليه و ساقز و ديار بكر و رقه و روم و چيلدر
 و ايلت عماديه و عموماً كردستان و قارص و ارض روم و كورجستان
 و كفه و كوزلوه و دشت قبيجاق اقليملرينك و دارالجهاد تونس
 و طرابلس غرب و جزاير غرب و لايتلرينك و اردل و بغداد و افلاق
 و سائر دار الحرب دن قوت قاهره خسروانه و سطوت باهره ملوكانه من
 ايله بعون الله الملك الفتاح قبضه فتح و تسخيره كتوريان مدين
 و امصار و ممالك و ديارك و بالجملة اقطار بر و بحرك شهر يارى و اما كن
 عزت دنارك تاجدارى و آق دكز و قره دكز و نيجه ممالك و جزاير
 و بناده و معارك و قبائل و عشائر كره و نيجه كره يوز بيك عساكر
 نصرت ماثرك پادشاه معدلتپناهى و شهنشاه نصرت دستكاهى مظهر
 عنايات السرمديه محصن ايات الملة المحمديه سلطان... » بوقدرى چوق
 دكل . چونكه اوروپا حكمدار لرى بيله كندى ناملرينه معطى فرمانلرده
 اوزرلرنده حكمران اولدقلى الكالرى و حتى سلطنت موهومهلرينك
 جارى اولدغى [مثلاً بونلرك بر چوغى قدس قراليدر .] يرلى صايار ،
 دوكرلر . لكن معاهده نك مابعدينه كلهلم : « سمند سعادت مند

صاحبقرانی قبضه قوت و قدرتمزه مقرر و جمله ربع مسکون و هفت اقلیم بتوفیق الصمدانی زمام اقتدارمزه مسخر اولمشدر . « ایشک غریبی شوکه بو عنوانلری افرنج ملوکی معاهداتده قبول ایتشلردر . حال بویه اولونجه هیچ بر حکمدار ، حکمدار دکلدرد . سلطان مطلق ، اکبر آن عثماندر . بناء علیه ، مثلا اوائل رمضان سنه ۱۰۹۱ تاریخی برعهده فامنک قبالته شوپه دینیور : « مفاخر الامراء العظام العیسویه ، مراجع الکبراء الفخام من الملةالمسیحیه ، مصاح مصالح جماهير الطائفة النصرانیة ، ساجد اذیال الحشمة و الوقار ، صاحب دلائل المجد و الافتخار ندرلانده [۱] ولایتلرینه تابع اولان غندرلانده [۲] و خولانده [۳] وزلانده [۴] و اوسرحنده [۵] و فریزلانده [۶] و اودرنده [۷] و غرونغه [۸] و غرونینلانده [۹] و دخی مشرق هندوستانک [۱۰] ولایتلرینه تابع نیجه مملکتک استادی جنراللری و خاکلری ختمت عواقبهم بالخیر ... »

خلاصه هیچ بر تاجدار ، حقیقی پادشاه عد ایدلیور . حکمدارانہ قدمه قدمه رتبه لر ویریلیور . مالاشارل کن - هر حالده عثمانی خاقانندن کوچک اولمق اوزره - پادشاه ایسه ده برادری اولان آوستریا ایمپراطوری فردیناند آنجق صدر اعظم ابراهیم پاشا مترتنده بر بند ساپان خانیدر . پادشاه آتی اوغلی تلقی ایدیور و غریبدر که اوده کندیسنی ابراهیم پاشانک قرداشی اولمق اوزره آکا نامه کوندریور .

[۱] Nederland ؛ [۲] Gelderland - تلفظی « خه لده رلانده » ؛

[۳] Holland ؛ [۴] Zeeland ؛ [۵] Overijssel (؟) ؛ [۶]

Friesland ؛ [۷] Drente ؛ [۸] Groningen ؛ [۹] آکاشده مشدر [

[۱۰] Sondé صوند آطه لری ، هند شرقی Ostindien ویا

آوسترالازیا Australasia . .

اسامینک عدم تقرری شرقده بر عادتدر. عبدالمجید زماننده آرتق بو عنوانر غریب واسکیمش کورولدیکندن بر آرز اختصاره اوغرامشدر: « بزکه بلطف المولی ترکستان وشامل اولدیغی ممالک وبلدانک پادشاهی السلطان ابن السلطان السلطان الغازی عبدالمجید خان ابن السلطان الغازی محموده خان ابن السلطان الغازی عبدالحمدخان... » کوریلن شو [ترکستان] کلهسی برسها اولسه کر کدر. چونکه عثمانی ترکری هیچ بروقت مملکتلرینه ترکستان دیمه مشلردر. جغرافیا اصطلاحجه و عرف موجبجه [ترکستان] الحاله هده روسیه وچین آراسنده قالان وسطی آسیا یعنی توران الکاسیدر که بورایه پادشاهلرمن قولاً بیله ادعای تصرف ایتمه مشلردر. ظن ایدرم که منشینک بری Turquie کلهسنی فرانسزجه عبارۀ رسمیه دن سهواً [ترکستان] دیه ترجمه ایتمشدر .

استطراداً و خاتماً دیه لم که شهر اسملری ده بعضاً بزده مقرر دکلدره مثلاً پای تختمز اولان [قسطنطنیه] - ویا [بیزانس] - شهرینک اسمی اونوتلش و آنحق مسکوکات و بعض عبارات رسمیه اوزرنده قالمشدره آکا مقابل [در سعادت] ، [در علیه] ، [آستانه] ، [دار الحلافه] دیمشز. [استانبول] لفظی ایسه بی معنادر. یونانجه مفعول الیه - [شهره] معناسه [تیس تین پولین] کله سنک محرفیدر. پولی یعنی شهر [قسطنطنیه] اوله بیله چکی کبی هر بلده ده اوله اوله بیلیر. بورایه مختص دکلدر . [۱]

[*] استانبول کله سنک اعلائی کبی ، بحر سفیده [قو] وادات نهایشه ایله [قوس] Cos آلهسی [تیس تین قو] صکره [استانکوی] اولمشدر . کذلک - ظن و تخمینمه کوره - ینه دکزلرده [تینو] و کذا ادرات نهایشه ایله [تینوس] Tinos آلهسی [تیس تین تینو] - ویا - دینو [صکره] [استندیل] حالنده ربجه لمشدر .

عربلردهده بوکا شبيه غير قطعی اسامی کوریورز . مثلا مرقد
 رسالتپناهی بی محتوی اولان شهر اسمسز قالمشدر. [مدینه منوره] ،
 [مدینه النبی] اصل اعتباریله برعلم دکلدر . [یثرب] ، [ذی سلم]
 کبی شهرک قدیم اسملری ایسه اونوتلمشدر .

ملتك ولسانك آدى

نهدر؟ بوده تقرر ائمه مشدر . ملت اسلاميه ، ملت احمديه ،
امت محمديه ... الخ کي کلمات برر مدلول فني دکدر . ترکر ، ترکی ،
قبا تلتی ایتدکدرندن بو عنوان ایله کندیلرینی نادراً قصد ایدرلردی .
لکن علمی و تاریخی برآدری اولوق لازمدر . فکرمجه ماتمزمک آدی -
شمال و شرق ترکرلی یعنی مختلف تانار قبائلی وجفتایلردن تفریقمز
ایچون - [عثمانلی ترکی] ویا [غرب ترکی] در . شو ایکنجی لقبی
- غیر مانوس اولقله برابر - دیکرینه ترجیح ایدرم . چونکه عینی
لسانی متکلم ترکر تابعیتدن آیرلدولردن ویا اصلاً تابعیت عثمانیه
کیرمدکدرندن - قریملیر ، شروانلیر ، الخ کي - عثمانلی صفی آنلره
شامل اوله ماز . [غرب ترکی] اصطلاحی ده فنی و قطعیدر . لسانه
کننجه ، اوده ساده جهده [عثمانلیجه] دکدر . ترکجه در . شمال
و شرق ترکجه سندن تفریقی ایچون [عثمانلی ترکجه سی] ویا دها طوغریسی
[غرب ترکجه سی] دینه بیلیر . سلیمان پاشا اکرم بکه اولان برمکتوبنده
دیدیکی کي لسان ترکجه در ؛ عثمانلیجه دکدر . دولت سلجوقیه
دوام ایتسه و سلطنت عثمانیه تشکل ائمه سه آکا [سلجوقجه] می
دیه جک ایدک؟ معلم ناجی افندیکنک تعصیبی تاریخا نامعقول کورورم .
ادبیات عثمانیه ، صرف ونحو عثمانی ، لغت عثمانیه ، الفبای عثمانی ،
الی آخره ، ترکیلری - تاریخنجه - نه قدر غلطدر !

عثمانی ترکیبسی هانکی عائلہٴ لسانیہ یہ منسوبدر ؟

کرہٴ ارض اوزرنده ، اوفق لهجهلر مستثنا اولوق اوزره ، ۹۳۰
لسان تکلم ایدلیکی علما طرفندن ادعا اولونیور . السنهٴ مذکورہ ،
اسکیدن بری ، مختلف شکلدرده تصنیفه اوغرامشدر . صوت تصنیف
[ماقس موللر] Max Müller گذر ونوعما رسمیت کسب ایتشدرد .
بوتصنیفدن برآز بحث ایدلم :

موللرک تقسیمی [کلماتک] تبدل وتنوع اعتباریله تحولاتنه
تعلق ایدر . تمثیل وتنظیم ایتدکلری فکرلر نقطهٴ نظرندن [جذور
کلمات] Radical ک صور ترکیبهلری ، دیکرلری ایله امتزاج واختلا-
ظری آنجق بوتصنیفک تعلق ایتدیکی مسئلهدر . بوندن بشقہسی دکل .
ایشته بونقطهدن کافهٴ السنه اوچه آریلیر : ۱ - السنهٴ یک - هجائیہ

Langues Monosyllabiques یاخود Langues isolantes . بوکی
لسانلرده جذر Radical لر کلمات مستقله ومختاره کی قولالانلیر ؛
۲ - السنهٴ لصوقه Langues agglutinantes . بونوع دیلدرده برویا
زیاده جذر برلشهرک برکله اولور . بویله کلماتده جذرلردن بری اساس
لفظی تشکیل ایدر ، دیکری ادات یرینه کچر ؛ ۳ - السنهٴ انثنائیہ

Langues à flexion. بونلرده جذرلردن هیچ بری استقلال ومختاریتی
 محافظه ایدمه جهك درجهده كله نك ایچنده محلول وممتزج اولور .
 السنه یك - عجایبه معترضه سنه شو لسانلر داخلدر : آسیاده
 [چینجه] ، [سایامجه] Siam ، [تیتجه] ، [هیمالایا] السنه متنوعه سی
 ووسطی آمریقادده بر قاچ دیل . [بتون بو لسانلر ك عددی ، اسکی ،
 یکی اوننی كچمز .]

السنه لصوقیه انواعی : بونلرده اوچدر : ۱- بو نوعده کیلر
 آفریقا السنه سی اولوب چینجه کی ثابت دکلدرلر و السنه سامیه یه
 Sémitique یا قلاشیرلر . بولره Idiome atomique دنیلیدی ده واردر .
 [یکی ، اسکی ۱۲۵ ی متجاوز دیل بو عائله یه منسوبدر] ؛ ۲- [السنه
 تورانیه] [مالهزیا و پولینهزیا دیللیری ده بو شعبه یه داخل فرض
 اولونیور] اقسامی : اولاشمال عائله سی : [مجار - تاتار - آلتای]
 دیللیری ، [طوگوز] Tongouse قولی .

غرب لهجه لری : [شاپو غیر] Chapogire ، اورو طونوغ Orotong .
 شرق لهجه لری : [لاموت] Lamute ، [مانچور] . [ژاپون]
 و [قوره] قولی .

ثانیاً [مونغول] عائله سی : شرق لهجه لری : [مونغول شاررا]
 Sharr [خالقاس] Khalkas [شارغول] Sharaigol ؛ شرق
 لهجه لری : [اولوت] Olote یا حود [قالموق] ، [خوشوت]
 Khochot ، [چونغار] ، [طورغوت] Torgout ، [دوربته]
 Durbet ، [آیماق] Aïmak ، شمال لهجه سی : [صوقپاس]
 . Sokpas

ثالثاً ترك عائله سی : چغاتای قوی : [بوریات] Buriate ،
 [اویغور] ، [قومان] ، [اصل چغاتائی] ، [اوزبک] ، [ترکمن] ،
 [قاسان] Cassan .

شمال قوی : [قیرغیز] ، [باشقیر] ، [نوغای] ، [قومین]
 Koumien ، [قره چای] ، [قره قالباق] ، [مشرواق] Meschervak ،
 [یاکوت] و سیدریا قبائل لهجه لری . غرب قوی : [عثمانلیجه] ،
 [دربند] لهجه لری ، [آذری] ، [قریم] لسانی ، [آناطولی] ،
 [زوم ایلی] لسانلری (؟)

بونلردن صکره [ساموئید] Samoyède ، [مجار - فین] ویا
 [اورال] لسانلری ، جنوبده [تائی] Famille Taïenne کلیر .
 [مالایو] و [پولینه زیا] السنه سی ماداگاسقاردن فیلیپین آطه لرینه
 قدر سویلنیر . انواعی بی حسابدر . [غانغا] [غانژ] عائله سی لسانلری
 یکریمی به واریر . [لوهیتی] Famille Lohitienne ده اوعدده چیقار .
 [موندا] Mounda عائله سنه بش ، [تامول] Tamoul عائله سنه سکز
 قدر لسان التصاق ایدر . السنه لصوقیه نك اوچونجیمی اولو فراستیق
 Langues Holophrastiques در . قفقاسده واسپانیاده تکلم اولونان
 [کورجی] و [باسق] لسانلری بوکا مذسوبدر . آمریقاده سویلتن
 یوز لساندن برقمسی بو عائله دندر . تفصیلنی صددمزردن خارج کوروروم .
 السنه اثنائیه کلنجه : بونلرک قسم اولی [سامی] لسانلردر : [عرب] یاخود
 جنوب لهجه سی ، [حبشجه] ، [آمهاریق] Amharique [حیماری] .
 [عبرانی] ویا وسط لهجه سی ، [کنعانی] ، [قلاسیق عبرانی]
 [ساماریتن] [زبور لهجه سی] ، [فنیکه جه] ، [پون] لهجه سی .

[آرامی] ویا شمال لهجه سی، [کتب مقدسه کلدانیسی]،
 [تارگوم Targumique کلدانیسی]، [بابل کلدانیسی]، [خاخام کلدانیسی]،
 [سریانی]، [سریانی غربی]، [تدمر] یعنی [پالمیرا] [لسانی] [پهسکتو]
 Peschito، الی آخره .

هندو- اروپائی عائلہ سی: جنوب: ہند قسمی: [وہ داہندیسی]،
 [سانسقریت]، [پالی] Pali، [پراقریت] Prâcrit، [ماگادھی]
 Magadhi، [ہندی]، [اردو]، [چنگانہجہ] [ودھا اون بش
 قدر لهجہ .

ایران قوی: [زند]، [اسکی پارسی]، [خطوط میخیہ ایہ
 یازیلان دیل]، [پہلوی]، [پارسی]، [افغانجہ]، [کردجہ]،
 [آرمینجہ]، [بلوچجہ]، [ودھا بزقاج دیل] .
 [کلت] Celtique قوی: [اسقوجیا]، [ایرلاندا]، [بروتون]،
 الخ لهجہ لری .

[پلاژ] ویا [غرمق - لاتین] قوی: [یونانجہ]، [یکی رومجہ]،
 [اولاح - مولدووانجہ]، [پرووانسال]، [ایتالیان]، [اسپانیول]،
 [پورٹکیز]، [فرانسزجہ] .

اسقاندینا و قوی: [اسوچجہ]، [ایزلاندجہ]، [دایمارقا - نوروچجہ] .
 [ایلییریا] قوی: [آرناؤدجہ] .

اسلاو قوی: [لہت] ویا [لیتوانیا] لهجہ سی، [لہستان]،
 [سلاوون]، [بولغارجہ]، [روسجہ]، [سلوون]، [خروات]،
 [صریجہ]، [لہجہ] - [پولونہ زجہ] - [قدیم بوہمیسا دیلی]،
 [چہجہ]، [قدیم پولاب] Polabe دیلی، [وہند] Vinde جہ .

جرمان قوی : [اسکی یوقاری آمانجه] ، [اسکی وسط
 آمانجه] ، [آمانجه] ، [شوابجه] Souabe ، [باویهرا -
 اوستریا] لهجه سی ، [فراتقونیا :] لهجه سی .
 [غوتیق] ویا [آشاغی آمان] قسمی : [غوط] = [قوط] ،
 [آنغلو - ساقسون] ، [انکلیرجه] ، [قدیم فلمنکجه] =
 [هولانداجه] ، [فلمنکجه] = [یکی هولانداجه] ، [فلامانجه]
 اسکی ویسی [فریزون] Frison ، [قدیم ساقسون] ، [شمالی آمانیا
 لهجه لری] .

*
**

وهله اولاده اصلا صددمزہ داخل اولمدینی ظن اولونان شو
 جدولی فن لسان شناسی مجله لرندن اقتباس واجمال ایتدیکمزدن طولانی
 قارئلمزک عقوفینی رجا ایدرز . بو جدول بر آز تصحیحجه محتاجدر .
 وبو اعتبار ایله تاریخ عثمانی صددینه پک زیاده داخلدر . کوزیلپورکه
 عثمانی ترکیجه سی لهنگویئسترجه اولو السنه لوصوقیه شعبه سنه ، نانیاً
 آنکده السنه تورانیه قسمنه ، ثالثاًده بوقسمک السنه ترکیه عدادینه
 ادخال اولونیور . اکر تصدیقات صرف [اس ومنشأ] Origine و
 [ترکیب نحوی] Syntaxe اوزرینه اولسه ایدی ذره جه اعتراضز
 اوله مازدی . لیکن ماقس مولدر وتلمیدلرینک تصدیقلری [کله] اوزرینه
 اولدیغندن بوراده مهم بر خطایی میدانه چیقارمق لازمدر . بر
 رده شو فقره یه تصادف ایتدم : " Le Turc Osmanli, avec sa structure claire et précise, est le type le plus frappant d'un language agglutinatif. "

خبر! غرب ویا عثمانلی ترکیه سی عربجه ایله ازدواج ایتدیکندن
 وبلکه گماتک یوزده سکسانی ، بو کلماتک بالجه تصریفات و ترکیباتی
 آندن آملغه السنه لصوقیه دن چیقوب، السنه انثنایه زمراه سنه داخل
 اولیور . بولغار ملتک - تورانی ایکن - بالاخره کاملاً
 اسلاولاشمه سی قیلندن غرب ویاخود عثمانلی ترکیه سی ده السنه لصوقیه نك
 تورانی قسمه منسوب ایکن عربجه یه تمثیل ایدیور . هله لسان تحریره
 اساساً ترکیه اولان الفاضک پک چونغی بر اقیلمشدر . بو کون مجردات
 ومعنویاته عائد توران لهجه لرندن برکله آلبده عثمانلی ترکیه سنه ادخال
 ایتک ایسترسهک صوغوق دوشهر . او کله [اجنبی] قالیر . حالبوکه
 عربجه دن آلدیغمز اک نادر و غیر مانوس بر لفظی قوللانا بیلیرز .
 و آز وقتده بو کله عثمانلی تابعیتی احراز ایدر . ترک لک بر قسمی
 آریلوب آل عثمان تابعیتده یکی بر ملیت ، دیکر لرندی آری بر هیئت
 تشکیل ایتدک لری کبی آنلرک متکلم اولدق لری دیلده یکی بر لهجه
 شکلنده ترک ایتمشدر . قبل الاسلام قونوشولان ترکیه ایله عثمانلی
 ترکیه سی بیوک فرقلر ارا نه ایتک شویله طورسون ، تانار و چغتایجه دن
 بیله آریلیر .

آذری و قریم لهجه لرینی ، هله - جدوله کورولدیکی اوزره -
 روم ایلی و آناتولی دیل لرینی آری کوسترمکده طوغری دکدر .
 پک مهم و متنوع تصالبات عرقیه ایله عثمانلی ترک لری عرق اصفردن
 چیقوب عرق ایضه التحاق ایتدک لری کبی - عینله - تصالبات
 لسانیه ایله ترکیه - عثمانلیجه السنه لصوقیه دن بالخرج السنه انثنایه
 داخل اولمشدر .

فردوسی بروسوی ویا آنقروی

فردوسی طوسی میلادك ۹۳۵ ویا ۹۳۷، هجرتك ۳۲۲ ویا ۳۲۳ سنه -
سنه طوغمشدی. عرب واسلام استیلاسی اوزرینه اعجام ملتیرینی ،
لسانلیرینی ، ماضیلیرینی ، غنغلیرینی ، هویت و ذاتیلیرینی اونوتقم
اوزره ایدیلیر . ایرانك، عصیت ملیهسی ، جیادت لسانیهسی ، ماضی
شعشه داری ، غنغات تاریخیهسی ، هویت عرقیهسی ، ذاتیت مخصوص -
صهسی قیام ایتدی ؛ فردوسی شکلنده منجلی اولدی . لسان قدیم
ایران احیا ایدلدی. آتمش بیک بیتك قوجه [شاهنامه] اُپویه سنده
آنحجق ۲۰۰ — ۲۵۰ کلمه عربیه واردز . اونوتقم اوزره بولونان
عجم وطن پرورلکی ، احتیاسات ملیهسی جوش و خروشه کلدی .
فردوسی « ایرانیلره کیم اولدقیرینی ، هانکی مراحل ترقی و تکاملدن
کچدکن صکره هانکی اسابدن طولای تندی ایتدکلیرینی کوسترمش
قلبلرنده ایلک دفعه اوله رق محبت وطنیهیی اشعال ایتمش وبو صورتله
زردشتیلری یعنی اسکی آتشرست ایرانیلرک بوکونکی احفادیتك ایران
طوپراغندن بوکونه قدر تمامیه قطع رابطه ایتمه لیرینه سبب اولمشدر .
اوزمانه قدر بر مثل موجود اولمایان بویه معظم بر تاریخ منظومی

اورته‌یه قویه‌رق ولو بوقدر طویل‌الذیل بر اثری عادتاً بر صولوقده
باشلیوب بتیرجه‌سنه سلیس ویک آهنگ بر سیاق مستحسنده نظم
وایجاد بر داهینگ قدرتی داخنده بولندیغنی بلغای زمانه کوسترمش
وبونکله ادبیات ایرانیه‌یه بر وح تازه نفخ‌ایتمشدر. « [حسین دانش،
« سر آمدان سخن »]

گوریلیورکه فردوسی ایله بر ایران ملیت طریقی وجوده کلیور.
اگر ایرانک ذاتاً مشعشع بر ماضیسی، فردوسینک زمین اتخاذ ایتدیکی
بر تاریخ پر شرفی اولمسه ایدی، اصلاً، بویله بر ناسیونالیزم احداث
ایدیله مزدی. اسپانیاده، پورتو غالده، ایتالیا، فرانسه‌ده، حتی
پرووانس‌ده [مسترال Mistral دن بحث ایتمک ایستیورم] ده
فردوسیلر کلدی.

تاریخ عثمانی‌یی، خصوصیه دور استعلاده، اله‌دم، طارادم بر
فردوسی بروسوی ویا آتقرووی‌یه تصادف ایده‌مدم.

ترجھ منر تکاملنک هانکی صفحہ سندھ در؟

عصر مزده اوروپا لسانلری ، هر حالده ، سائر السنه دن مترقیدر .
آهنکدار وشیریندر دیمورز؛ مترقیدر ، متکاملدر دیورز . صرہ سبله ،
لاتین لسانلری جرمان السنه سندن ، بونلرده سلاو لهجه لرندن ایلریده
اولمق کرکدر . مع مافیہ لاتین و جرمان دیلاری آرہ سنده ترقیات اعتباریلہ
فرق بیوک دکلدر .

هر اوچ لسان نوموسی اوروپا ترقیاتی تحقیباً تکمیل ایتدکلرندن ،
بوکون ، بونلرله الکی افکاری ، عقل بشرک حال حاضرده مشغول
اولدینی بتون نظریات و مسائل ، انسانیت معاصرہ نک بتون احتیاساتی
افده ایتمک قیلدر . علم و فن جدیدک هر خطوه ترقیسیبہ متناسباً و متوازياً
لسانده برآدیم آتمشدر . مدنیت حاضرہ بو لسانلری تولید ایتمشدر .
السنه مذکورہ ایله مدنیت عصریہ روح ایله بدن کیدر .

ترجھ منر ایسه اون آلتنجی قرن میلادینک بدایتدن بری باشلایان
رہ نہ سانسہ ، حرکات عظیمه مدنیہ یه عدم اشتراکتیزدن طولانی ،
بالطبع ، یوقریده مذکور اوچ غروب قدر تکامل ایده مه مشدر .
لاتین و جرمان لسانلری تکاملات مدنیہ مقتضاسندن اولمق اوزره

کندیلرینه لازم اولان کلماتی از جمله لاتین و یونانجه دن آلمشردی . بوده
 طبعی ایدی . چونکه رهنه سانس دیمک ، حکمت قدیمه یونانیه نك بعث
 بعدالموتی دیمکدی . بو اخذ واعطاده السنه جدیده کارلی چیقدی .
 زیرا لاتینجه و خصوصیه یونانجه یکی کلماتک تولیدینه ، تراکیب اسمیه نك
 تشکیله ، وصف ترکیبیره ، بر پیش ادات و یا پس ادات علاوه سیله
 معاینک تبدلنه زیاده سیله مساعددر . بو کونجی بیوک لسانلرک مبدای هپ
 رهنه سانس در . بو دوردن اولجی فرانسهز ، انگلیز ، آلمان ، روس
 لهجه لری شمدیکی « پاتوا » لر قیلندن ایدی .

خلاصه : رهنه سانس ولاتینجه ایله یونانجه یه انتساب و تردد و آندن
 صکره ترقیات مدنییه دوام ایدلمسی فرانسهزجه یی ، اسپانیولجه یی ،
 پورتکیزجه یی ، ایتالیانجه یی ، انگلیزجه یی ، آلمانجه یی ، فلمنکجه یی ،
 اسوچجه یی ، دانو - نوروچجه یی ، بردرجه یه قدر روسجه یی بو حال
 تکمله ایصال ایتشددر .

برده ترکیه مزه ارجاع نظر ایدلم . [تاریخ استقبال] عنوانلی
 اثرمک برنجی جلدنده وغیرمنتشر [شرق سلطنتک عثمانلیله انتقالی]
 عنوانیه ملیتمزک تشکله عائد یازدیغم مطول تاریخده دیدیکم اوزره بزم
 رهنه سانس ، ره فورم وارضک فتح و کشفی حرکاته اشتراک ایتمه مه مز
 بزى ماضی اعتباریله برآز زوکورت براقیوره . اکیپارلاق دورمز اولان
 سلیمان قانونی عهدنده بو حرکات بزم دخل و صنعمز ، حتی تأثیر
 ومعلومامز اولمدهن وقوعبولمده ایدی . ایشه حرکات عمومیه یه عدم
 اشتراکمز لسانمزی ده جریان کونیدن خارج براقدی . بوکا بناء درکه
 حتی بکی سلاو لهجه لری سهولته یکی اصطلاحات تدوین ایده بیلدکاری

حالدہ بز بو خصوصہ طاقت فرسا ، ہوس و املی قیراجق مشکلاتہ
تصادف ایدیورز .

برده ترکر ، عربک دور حشمتده ، عربجه لسان علم و فن
اولدینی وقت دکل ، آندن صکرہ بولسانہ انتساب و تردد ایتدک .

یونان مدنیت وحتی لسانی ، اسکندرک یونانستانی فتحنی متعاقب
منقرض اولدقن صکرہ آکا طوغریدن طوغری یہ مسلمانلر و عربلر
وارث و خلف اولشلردر . ضالہ مسلمین اولان حکمت ایادی اسلامیه یہ
کچمشدی . او هنکامده کشف برجهالت و غباوت برقار طبقه سی کبی
اوروپایی اورتیوردی . علوم و فنون یالکز بغدادده ، دمشقدہ ،
مصر القاهرده ، قیروانده ، فاسده ، مراکشده ، اشیلیده ، طلیطلده ،
غرنطده ، الح ، حائر و اج و اعتبار ایدی . ارستطالیس ، علوم عقلیه یہ
حکمران اولیوردی . اسلامک المشهور فیلسوفی ابن رشد حضر تلمری
حکیم یونانینک تلیدی اولدینی سویلیوردی . لکن اهل صلیب مدنیت
اسلامیه یی تارمار ایتدی . غرب صلیبونی اسلامده ، حکومتلرینده
اسپانیا شبه جزیره سندن سوکدی ، چیقاردی . شرق اهل صلیب ایسه
کارنده موفق بالشر اوله مدی ایسه ده ترقیات اسلامیه یی توقیف ایتدی .
ایشته مسلمان ارباب دانشک محفلارده ، انجمنلرندہ بوم نوبت زن اولمغه
باشلادینی برهنکامده ایدی کہ ترکر بغدادده خدمت عباسیه یہ کیوریورلر ،
آنلردن سلچوقیلر ، سلچوقیلردن ده عثمانیلر چیقیوردی . بو دور
عربک عهد انحطاطیدر . آرتق علوم و فنوندن مراکز اسلامیه ده اثر
بیله قالماشدی . ایشته ترکیجه ، اوزمان عربجه ایله مناسباتہ باشلادی .
اوت ! دلدادہ یہ مالک اولیوردق فقط کنجکلکنده دکل ، اختیار لغندہ !

طغرل بکک بر نفوذ اولادینی زمانلرده آرتق عربلرک علم ایله بک
 اوقدر مناسبتلری قانامشدی. نقدینه عرفان قسطنطنیهده، قیاصره نك
 او کاظمه هایوننده، بر قاق رومک ید انحصار و امتیازنده ایدی.
 عالم، دریای جهل ایچنده قلمشدی. آندن صکره علوم یونانیه و عربیه
 ستولاستیق، شککنده غرب دارالفنونلرینه مرتحل اولدی.
 قسطنطنیه نك فتحی اوزرینه روم علساسی ده همان کاملاً ایتالیا یه هجرت
 ایتمشلردی. بودور فترته عربجه نك تکاملاتی طورمشدی.

عربجه السنه تصریفه دندر. فارسی کبی، یونانی کبی، آمانجه کبی
 ترا کب اسمیه یه بک اوقدر مساعد دکلدر. پیشادات و پس اداتلری
 آن ویایوق کیدر. ایکی کله بر لشوب بر مولود لفظی میدانه کلز.
 قدیم ترجه نك بلکه پیش و پس اداتلری واردی. لیکن بونلر مهممل،
 بناء عمیه مرده در. احوالی عدی الامکاندر، چونکه ده ای لسان حاضره
 ناموافقدر. احتیاجات جدیده ایسه هر کون یکی یکی کله لر ایستهر.
 بو نقطه ترجه نك بر آز طالعه نکر لیکنه تصادف ایدیورز. السنه غربیه
 و وسطیه بر پیش و یا پس ادات سایه سنده کلاتک معالرنده انعکاس،
 تنوع، تجدد، تحالف، تغیر کبی عملیاته قدرتیاب اولمقده درلر.
 سهولت، السنه مذکورده ایچون بر نعمت عظامادر؛ الاستیقیتی موجبدر.
 عالم معانیده آنجق بوصورته ایجه فرقلر ظاهر اولور. Nuance دینان
 فروق و صفحات معانی منحصر امواد اصلیه کلمات ایله سهولته اوینایه بیلیمکله
 حاصل اولور. یونانجه دن آلتان بر چوق کله بدایت و نهایتلری سایه سنده
 علی العموم اصطلاحات وجود بولمشدر. ایسته آلتوز سنه دن بری
 اصطلاحات و علوم بشقه بر عالمده تدوین ایدلر لیکندن شمده بزم بزه

لازم اولان ظروفی تدارک ایدمه بیلیمک مشکلا تمز حادث اولور. ایوم،
 غایت آهنگدار اولمقله برابر غرب ویا عثمانلی ترکیه سی کریده قالمشدر.
 عجباً فضله جهد و غیرتله ترکیه ده السنه غریبه کچی فن لسانی
 اوله بیلیرمی؟ بوکاموافق و مخالف بر جواب ویرمکن عاجزم. روسلر
 عیناً لاتین کله لرخی آیلورلر. بز بوکا پک اوقدر قادر اوله میوروز. واقعا
 ترکیه مزده لاتینجه و یونانجه دن کله آلق جائز و بر عادت جاریه
 ایسه ده ادات استدانه ایدمه میوروز. شیوه بوکا نامساعددر. مثال:
 غریزیات مقابلی [فیزیولوژی] بی عیناً آله م. عجباً [فیزیولوژیست]،
 [فیزیولوژیق]، [فیزیولوژیقمان] کچی مشتقاتی استعاره ایتک ممکنمیدر؟
 پیش و پس اداتلرجه فارسی توانکر در. لکن هر ادات فارسی بی
 بز آله میوروز. پک آهنگدار اولمقله برابر بعض لواحق فارسیه بزه
 نامأنوس، بر آرز تصنعکارانه، حتی اسکی کلور. تور کجیلک جریانی
 ایسه خلقی بو لواحق اعتباریله غریب بر وضعیته قویدی.

ایشته، بو ایکی سبب لسانی جزو ایتمشدر. رهنه سانس دنیلن
 عهد فیضا فیضده ملیتلر تشکل ایتمش؛ آنلرله برابر لسانلرده طوغمش.
 او حالده ضایع اولان اعصاری جبر ایتک قابل اولورمی؟ فایحدر.
 اوروپا لسانلرندن بسبتون بشقه بر شکلده نمو ایدن ژاپونجه عجباً
 نه کچی تقلبات ایله وضعیت حاضره سنی بوله بیلیمشدر؟ بو، پک زیاده
 شایان اهمیت و خصوصیه بزلر ایچون غایت مفید بر مطلبدر. اربابی
 تدقیق ایدرلرسه بر ایکی عقده مزنی حل ایتمش اولورلر.

صده دونه م: الحاله هذه مدنیتی - یعنی مدنیته آله نی، ته قیقی،
 یوقسه مدنیته حقیقه و انسانیه بی دکل، - اوروپا تمثیل ایدیور. اوروپا

ملتری حکومت عثمانیه نك اوان تشككنده ، یعنی قانونی عصرنده ،
 رهنه سانس دورنده ، لسانلریله برلكده بلیرییورلردی . بی شکل اقوام
 وقبائلدن ، بی رنگ عرقلردن قطعی ملیتلر ، مستقل لسانلر چیقدی .
 ترقیات قتیله ایله مبسوطاً متناسب اولمق اوزره - تکرار ایده لم - لسانلرده
 برتکامله تابع اولدی . یکی فکرلر هر یرده عینی زمانده شایع اولدیغندن
 هر ملتک لسانی ده آکا کوره بر شکل آلدی . عدم ترقینک اسبابندن
 بری ده فکریات و ادبیات ایله چوق توغل ایتمه مه من و طباعتک بزه
 کیچ ورودیدر .

ترجہ مز و طباعتك مملكتتمزی كچ تشریفی

اوروپادہ ، بزم قانونی سلطان سلیمان عہدندہ ، مطبعہ لڑ کال
فعالیتہ چالیسیورلر ، معارفی تعمیم ایدورلردی . مطبعہ بزدہ آنجق
اوچ عصر صکرہ باشلادی . بناءً علیہ فکر بشرک کال مسارعت
وتہالککہ جبر مافات ایتدیکی بو اوچ عصرده ، غربده بلکہ اوچ بیك
سنده وجود بولہ میان ترقیات میدانہ کلدی . مطبعہ سایہ سنده لسانلر
چالقلندی ، افکارک آفاق مختلفہ سنده انقلابلر اولدی .

« وقتیہ شرق ، غربدن منور ایدی . مؤخرأ شرقک غربدن
کری قنہ سنده اسباب عدیدہ وار ایسده الک مهمی آلمانیاہہ [۸۴۴-
۱۴۴۰] ده ایجاد اولونان طباعتک دیگر اوروپا ممالکنہ آز مدت
ایچندہ انتشار ایتدیکی خالدہ نمائک عثمانیہہ [۱۱۴۰ - ۱۷۲۷]
سنہ سنده یعنی اوچ عصر صکرہ کلہ یلمسیدر . بو تأخرده حروف
شرقیہ نك اتصالات واشکال عدیدہ سندن طولایی طباعتک تطبیقندہ کوریلن
مشکلات عظیمہ دن متحدندر . ابراہیم متفرقہ اوزون اوزادیہہ
دوشونہ رک بونک چارہ سنی بولمشدر ؛ بوندہ کوستردیکی هنر اختراع
جدید درجہ سنده در . ابراہیم افندی اصلاً بحار ایدی . ایلک مطبعہ بی

اسکدارده آچمشدر . برده بر کاغد فابریقه‌سی تأسیسنه تشبث ایلدیکی
 بر ذات طرفندن ارأه و بروجہ آتی خلاصه ایدیان قیود خزینہ صور -
 تارندن آکلاشلمشدر . شویله که : « یالوه قصبه‌سی قربنده [المالی]
 نام محله جریان ایدن نہر جوارنده دیوان هایون تاریخچیسى ابراهیم
 افندی معرفتیه مجدداً بر کاغد کار خانہ‌سی انشاسی تصمیم اولنہرق
 بونلرک روزمره نفقه لری ایچونده استانبول کمرکی مالندن ۱۱۵۷
 سنہ‌سی شوانک آلتنجی کونندن اعتباراً بهرینہ قرق آچہ یومہ
 تخصیص اولنمشدر . ابراهیم افندیکنک ۱۱۶۰ده وفاتیاه آدن صکره کاغد
 اعمالی ترک اولنمش و کاغد خانہ معطل قالمشدر . ذکر اولنان درت نھر
 اوستہ یه عودت خر جراحی اولمق اوزره ۱۱۶۰ ذی الحجہ سنده خزینہ دن
 یدیشر یوز اللیشر غروش اعطا اولنمشدر . « الحاصل ابراهیم متفرقه
 نامی قیامته قدر بتون ملل اسلامیه طرفندن توقیره سزاوار بر صاحب
 معرفت و همت ایدی . » عطا بک افندی استاد مزک تاریخندن
 مقتبس اولان بو فقره بک مجیدار اولدیغندن بو بابده تطویل کلامه
 لزوم کورم . [*]

[*] بو مجتہه داثر [تاریخ استقبال] عنوانی اثر مک ایکنجی جلدینک

۱۶۵ نجی صحیفه سنه مراجعت بیورلمی .

ترجیه من و فکریات

— ۶۹۹ دن ۱۰۰۰ سنه لرینه طوغری —

دوچار تکذیب اولمقدن قورقمیه رق شویله بر قاعده وضع ایده-
بیلیرز : لسانک ترقیات عمومیه ده بر موقعی واردر . هیچ بر ملت
یوقدرکه مترقی اولسون ده لسانی کری قلسون . بر عکس اوله رق
ادعا اولونه بیلیرکه هیچ بر مترقی لسان اولمازکه تمدن ایتمه مش بر قوم
طرفدن استعمال ایدلسون .

بلکه کریئش بر ملت ، مترقی بر لسان قونوشه بیلیر ؛ لکن هر
حاله لسانک مترقی اولسی او ملتکده وقتیه ترقی ایتدیکنه و آندن
صکره انحطاطه اوغرا دیغنه دلالت ایدر .

عثمانلیلر عسکرلک و سیاست وادیسنده مترقی ایدیلر . قانونی دورینه
طوغری ، بو رساله ده سویلدی کمز کبی ، عثمانلیلر آنجق فتوحات ایله
مشغول اولیورلردی ، فکریات ایله پک اوقدر دکل . ایشته بو کابناء
شرق سلطنتک عثمانلیلره اوان انتقاندن و عثمانلی — ترک ملتک حین
تشکلنده فکریات عثمانیه تاریخی اوزون ، متعب بر عطالت دماغیه
عرض ایدر .

افكارك عدم تقررندن طولايي اشكال و صورده غير مستقر بر
 حالده قالمش و بناه عليه تركه من حالا [فلويد] لك منظره سني ارانه
 ايتمش بولونيور ؛ لسائز هنوز تصلب ايتيمان لهجه لردن در. شوققرده
 بزى تاريخمرك ايلك اوچ عصرى اشتغال ايدجكدر ، چونكه ملت
 كې لسان حاضرده آنجق اوزمانلرده مشيمه انقلابادن طوغيور .
 شوقيصه فصلمى يازمق ايچون بر چوق كتاب قارشديردم .
 اوائلدن بيك سنه هجريه سنه طوغرى عثمانى ذكا ودهاسى نصل ونه
 دوشونمش ؛ نه ياشمش ؛ نه يازممش ؛ مقصدمز بر ادبيات تاريخى يازمق
 اولمديغندن « انفسى » مطالعاته كيرشميه جكز . حتى لاجل الاحتجاج
 فضله نمونه و مثالده ارانه ايتيه جكز . منابع ذاتا معلوم . مختلف
 تذكره لر ، خصوصيله « لطيفى » ، « سالم » ، لايعد شاعر اساميسنى
 احتوا ايدر. هر عهدك ارباب دانشى ده « فون هانمر » تاريخك فصول
 متنوعه سنده مندرجدر . اسكى ديوانلردن بر قاچنى كورمك انسانى
 جمله سنى او قومقدن مستغنى ايدر . چونكه بونلر هپ [قلاسيق] در .
 شاعرلر بر برينه بكنزيور . ايكي آينه نك بر برينه انعكاسى نتيجه سى
 اوله رق عيني شكل بيكلرجه شكل كې كورينور . بوكا قياساً
 بتون شعرا مز ، نادر مستثاللردن صرفنظر ، هپ بر برينك عينيدر .
 كيمى دها فصيح و بليغدر ، كيمى دكلدر . لكن اصول ، مال ،
 زمين ، طرز انشاد همان همان واحددر . بادي تغزل اولان زمينلر
 بشى ، اونى كچميور . خلاصه ، بصيرت صاحبي بر متبع ، عمومى بر مطالعه
 ايدنمك ايچون چوق يورولماز .

ادبياتمز مطول دكلدر . متشعب و منشعب ده دكلدر . اوچ عصرلق

حرکات فکریه منزی تعقیب ایچون متنوع ارباب اختصاصده حاجت یوقدر؛ چونکه، اوللری، اختصاص اولمدیقندن هر دانشمند عینی زمانده هم عالم وفقیه، همده منشی وشاعر ایدی.

فکر آنارشستی [فریدریخ نیچه] *Ecce Homo* عنوانلی اثرنده فرانسز ادبیات وفکریاتی، تربیه ذهنیه سنی اطرا، کندی ملتنک دعوی ایتدیگی غلظت فکریه سنی شرح ایتدیگی وقت پسندیده سی اولان آثار قلمیه نك تفهیمی ایچون، ای جرمان افدیله! سزه اول بأول اییی عصرلق بر تربیه بدیعه وروحیه لازمدر؛ لکن مافات جبر ایدئز دیور. عجبا آلمانلرک فکریاتی بویله ایسه بز زره لرده بز؟

ایلك اوچ عصر، ساحه فکریاتده راجلدر. فلسفه منسیدر. اسکیلرک سقراطی، افلاطونی، ارسطالیسی، عربک ابن رشدی، محی الدین عربیسی، فرانسزک ده قارتی، آلمانک قاتی، انکلیزک بهیقنی، یکیلرک به رغسونی کبی معادلات عمومیه بی ذهنه صیقیشد. یروب — ولو غیر حقیقی اولسون — میدانه کوزل بر فرضیه، بر احتمال قویان وکتیره نه تصادف ایدئیور. فلسفه، فکری سپه کو. لاسیون آلتی عصردن بری ملک رومک مجهولیدر. اسلافدن بعضیلری دیانتک بوکا مساعده سی اولمدیغی ذهاب باطلنده بولونمشلردر. بو مطالعه لری ایلری سورمکله بو ذوات عدم استعدادلرینی کیزله مک ایسته مشلردر. اگر بویله بر قابلیت اولسه هر حالده قیود تصلف قیریلور، هنر، کندینسه بر چاره تبارز بولوردی. حالبوکه بو کیلرک طبعی مادیاته منهمک اولمش، مغنیوات وفکریاتدن خوشلانماشدر. اسکی عاطلدر یکی بر فلسفه وجوده کتیرمک شوپله طورسون موجود

حکمتی حتی بیامه مشلردر ! فلاسفه عتیقه‌نک ترجمه‌سنه بیه رغبتکار
اولمامشلردر .

مشایخ ، طرق علیه درویشلری و منتسبلری ، ابدان ، ملامیلر
بر درجه‌یه قدر بویولدن انحراف ایتمشلردر . لکن استعداد زیاده
اولدیغندن بونلرک آره‌سندن‌ده بیوجک بر فیلسوف و حکیم حقیق‌مامشدر .
مراد بک « تاریخ ابوالقاروق » ده شیخ بدرالدین سماوینک آغزینه
بر چوق حکمیات ویریور . ظن ایدرم که مؤرخ مشهور ، شیخ
بدرالدین سرنامه‌سیله بر [بیس] ترتیب ایتمک ایسته‌مش ، و ، خروج
علی‌السلطان تهمتی ایله آصیلان بو‌ذاته حریت ، مساوات ، عدالت ،
اخوت وادیسنده بر طاقم سوزلر سویلتمشدر .

کذلک بر وارمش ، بر یوقش ، مراد ثانی عهدنده بر ترکن عمادالدین
یاشیورمش . انا الحق مذهبه‌سالک اولدیغندن یا غمور نصلد کیزه قاریشیرسه
روح انسانی‌ده ، اجزاسندن بولوندیغی روح ازلی ایله اوله‌جه امتزاج
ایدر دیر و بونی تئیدلرینه تعلیم ایدرمش . بوسوزلر طوغری بیه اولسه
ینه بر فلسفه‌نک وجودینه دلالت ایتمز . یازیجی زاده‌لر ، احمدیجانلر ،
بتون بو قبیل ذوات تاریخ فکریاتده بر فصل اشغال ایده‌مز .

طریقت ادبیاتی رموز آلود اولمقله برابر ادبیات عمومی‌همزده
شایان قید بر باب تشکیل ایتمک مزیتندن محرومدر . اساس ، وحدت
وجود مکتب و مسلکیدر . شوراسنی‌ده علاوهً سویلیه لم که اسکی یکی
مسالک رمزیده هیچ بر فکره تصادف ایتدک که مثلاً بر [آفرده
فوتیه] نک تاریخنده مثله ویا قرینه تصادف ایدلسون !

بغداد مکاتب معتزله‌سنک و عرب و غرب سقولاستیق‌لرینک

مناقشه‌لری غایت واهی اولمقله برابرینه اشتغالات ذهنیه دالدر . ایلک اوچ عصر مزده ایسه بونلره مقیس وشیه اوله‌حق محضراته تصادف اولونمور . کذلک فقهک معاملاته دائر مباحثی بیله ائمه اربعه وتلیدلری زماننده اولدینی کبی مداوله ومبادله آرایه وسیله تشکیل ائمه‌مشدر . بو وادیده هیچ بریکلیک یوقدر . اک مشهور واساسلی مجالات ، تطبیقات ومقتبساتدن عبارتدر .

قدمانی تقلید خصوصنده کی بو قابلیت وآندن فضله‌سنه کچلمامک خواهشی جمعیتزه اسلاف اسلامیه‌دن دکل ، اسلاف تورانیه‌دن ، آنلرده مونغوللردن ودیار عجائب آلود چیندن کچشدرد .

بونلکه برابر علم‌وفنک مظهر توقیر وحقی نائل مکافات اولدینی ده تاریخچه مقیددر . فاتح سلطان محمد خان ثانی علوم وفنونی فرط‌حمایه ایله مشهوردرلر . عهد‌هایونلرنده اصناف علما مقنن آیلقلره نائل ایدیلر . حتی تبعه‌دن اولیان هند ، ترکستان ، ایران ارباب عرفانه‌ده عطایای موقوته کوندریلیردی . لکن او دورده تدریس ایدیلن علوم بریکلیک اراهه ائیموری . مدارسده تدریس ایدیلن مواد ، صرف ، نحو ، منطق ، کلام ، آداب ، بدیع ، معانی ، بیان ، هندسه وهیئندن عبارتدی . بونلرک ایلک سکزی ترکیجه عائد دکلدر . صوک ایکینیه‌ده قدیم هندسه وعتیق هیئتدر . صرف ونجومز آنجق عبدالعزیز دورنده ، بلاغتمز ایسه ده‌ها صکره تدوین ایدلدی . بوندن درتیوز کسور سنه اول لهلی [قوبه رنیقوس] ک منظومه شمسیه نظریه‌سی ، دکل یالکز فن هیئتی ، حتی بتون علوم وفنونی مظهر انقلاب ائتمشدی . آندن تقریباً برعصر صکره [که‌یله] ، [غالبه]

کلدی. آنلردن ده برعصر فاصله ایله [نیوتن] یتشدی . بوسنادیدک
 کشفیات و آنلری تعقیب ایدن فتوحات فینه ، دور فاتحده فن بیله
 صایلمازدی . [معرفنامه ابراهیم حق] دلیمزدر . بزده بیکانه لکک
 درجه سنی کوسترمک ایچون ۱۲۲۴ ده وفات ایدن سنبلزاده
 وهینک ایکی بیتنه — نکران — اوله لم :

اعتبار ایتمه هله هندسه یه

کیرمه اول دائرة وسوسه یه

فلسفاته توغل ایتمه

روز وشب آنی تأمل ایتمه

ولو عربجه عباره ایله یازلمش اولسون ، ایلك اون پادشاهمزک
 عهدونده شرعیات و عربیاتده بیوک بر اثر وجود بولدی . حالبوکه
 ماوراءالنهر ترکلی ، دها اول ، دهازاده چالیشیورلردی . زمخشری ،
 الغریبک ، فارابی ، ابن سینا ، مولانا ادھامزک دلائل متشخصه سیدر .
 ادبیات صرفه ده جان صیقیجی بریکنسقی کوریورز . [تذکره
 لطیفی] ده اوچیوزی متجاوز شاعرک منتخباتنه بر باقدم . کویا
 بر مکتب خواجه سی ، کتابت درسده ، بتون طلبه سنه برقاچ امتحان
 زمینی ویرمشده جمله سی آنک اوزرینه اجاله قلم ایتمشلر . ایشه
 اوقدر! شعرا مزک اکثریتی ربابی [لیریق] در . هر کس ده شاعر در .
 عموم حکم داران شعر سویلر . شعر ، طبیعت اولسون ، اولسون
 ارباب تحیز طرفندن ایرادی لازم کلن بر سوزدر . مناجات ، نعت ،
 مدحیه پادشاهی ، وزیر اعظمک قصیده سی ، ابجد حسابیه تواریخ ،
 می ، نی ، کل ، بلبل ، سنبل ، محبوب ، معشوق وینه آنلر وینه آنلر .

رومان و [آپوه] طرز لری بزده یوقدر دینه بیلیر . محاوره ،
 مناظره ، تیاترو ، ماصال بیله هان ناموجوددر . ضروب امثالک
 اکثریتی حکمت العوام اولمقدن اوزاق و مواد سفلیه به متعلقدر . زمانک
 احوال و شرائط حیاتیه واجتماعیه سنی آکلایه بیلیمک ایچون هیچ بر
 حکایه به ، بررومانه ، حتی عادیاً بر افسانه به بیله مالک دکلز . نؤادیاتده
 بر تجدد وار ، نوده طروز ادبیه ده بر انحراف وتغیر . شاعرلک
 چوق زمانلر طالقاً و قلقله اتحاد ایدیور . صلحاً برایش کوریله بیلیمک
 ایچون قصیده ومدحیه یازیلیرمش . اوله مدینئی تقدیرده ، جیده احتیاطاً
 برده هجویه بولونورمش . واقعا ادبیات قدیمه مزک محاکمهی و فنی
 بر صورتده تدقیق - فقدان حاضر وسائط ایله - خیلی کوچ واوزون
 وقته محتاج بر امر ایسه ده طن ایدرم که نه قدر چوق چالشله ینه
 تقریباً بو حقائقه دسترس اولونیله جقدر . ذهن منکشف اوله میور .
 قلم بطائنه یور میور . بتون ادبک ، علم ومعرفتک هپ آفاق عرب
 وایراندی اولدیغنه ازلدن قناعت ایدلمش . کندیمز آنلره یاقلاشه بیلیرسه ک
 نه نعمت ! هله بونئرک خارجنده علم وادب اولدیغنی زعم ایتمک بیله
 بر خطا ، حتی بر کیره . بو عرب وعجم پرستی سائقه سیله در که لسان
 واسلوب زیاده سیله نامأنوس ، بی لزوم کلمات ایله طولمش ، نه قدر
 قابلی یازیلیرسه او قدر هنر کوسترلمش اولیور . آچیق ، صریح عباره
 مقبول دکلدر . ایش کلمه به بوغولنجه افکار سقوط ایتمش . فکرلر ،
 آهنگ کلام آره سنده غرق اولوب کیدیسیور . هله وزن وقافیه دن
 تجردله بر قصیده نک معناسنی آراییکز : مثلاً مشغول اولدیغمز دورک
 بر ایکی سر آمدلرندن بری اولان باقیده نه باقی قالیر ؟

کلهلم ادبیات عمومیہ : تاریخ بزده همان یوق کیسدر . اکر
 یالکز (قرونیق) شکلنده وقایع ضبط ایدلسه ایدی ینه کافی ایدی .
 فقط بزده قدیمآ تاریخدن مقصد قصیده جیلک ، مداحلق ایش . بر
 بیغین کله و بر آلائی کله او یونی . بزم طرف بیوک ، پک بیوک . اعدا
 طرفی کوچک ، پک کوچک ، نسبتسنز کوچک . [انکروس] و
 [ررس] منحوسدر . [تکور] دائماً مقهوردر . هپ او ، هپ
 او . آوستریا ایله اولان مناسباتمزه دائر ویانه قولکسیونلرنده مهم
 و نائق اولدینی حالده مع التأسف بزم وقایع نویسلرمزده ، مؤرخلرمزده
 هیچ بر وثیقه یوق . علی العاده دشمنک کیم اولدینی بیله سویلنمز .
 تکفور ، تکور عنوانی اسکیلرمزجه علی الاطلاق امرای کفار
 و یریلیر . بو ، ولو روما ایمراطوری ، قسطنطینیہ قیصری اولسون ،
 ولو حرمن قیسا حاکمی . اجانب اسامیسی چوقلق تذکار ایدلمز .
 خواجه سعدالدین افندی بی بر او قوییکز . بر کله طوفانی ایچنده
 فکر و مطالعه دکل ، وقایع و حادثات بیله کردباده قاریشور . بو
 محررات ، محرر وقارئلرینک فکریات ایله نه قدر آز اوضا شدقلرینه
 دلالت ایدر . دماغ اوزونجه بر فکر ایله ائتلاف ایدم میور . غازیلر
 بیوک بر محاربه بی باشه چیقاره بیلیورلرده ارباب قلم آئی احاطه و تصویر
 ایتمکدن عاجز قالیور . سوز او یونجاقلری ، سجع و جناس خاطر
 ایچون جریان و قوعات بوز و ایور . آثار سلف - آثار معاصرین کبی ،
 لکن آنلردن زیاده - سراپا صرف و نحو ، حتی املا خطیآ بیله
 طولودر . بو حال ، ذهلرده کی بیوک بر انتظامسزلغک علامت ظاهریه .
 سیدر . اسلوب بیان ، عینیله انسان ایسه . . .

ذهنلرده خالصیت، وضوع و سلاست آرز. خشونت طبع و غلظت مزاج زیاده. شریعات و ادبیاتدن ماعداسی، و قتیله، عددی غایت محدود ارباب مراقك أئنده قالمشدی. جهلهك مقداری ده شمديکنه نسبتله زیاده اولدیغندن ادبیاتك رواجنه امکان آزدی. مطبعه ده یوقدی که محصولات فکریه یی تعمیم و میدان مباحثه و تقویمه قویسون. شعرا، هپ جائزه ایله کچینیرلردی. تنقید هنوز طوغمق شرفیله مباحی اولمامشدی. یالکیز تزییف و هجو و آزدی؛ اوده ناموسکارانه و بیطرفانه اولمازدی.

بیلدیکمز طرزدن، اشعاردن، تاریخلردن بشقه بزده محصولات قلمیه دن اولمق اوزره بر آزده محررات رسمیه یی کوستره بیلیرز. اسکیدن ترجه پك اوقدر لسان رسمی دکلمش. هر ایکسی ترك اوادیغی حالده، ابتدائی تیمور و یازید عربجه و فارسی مکاتبه ایتمشلردی. یواش یواش یازلمق شرفیله بکام اولان ترجه محررات رسمیه ده خیلی مضبوطیت وار. لکن او دورده امور دولت پك معدود و محدود اولدیغندن بو قبیل یازیلرده بیوک بر تنوع آرانمامایدیر. اسلوب رسمیه یه عجم مبالغات و تشریفاته تصادف اولنور. صده در حال کیرلمز. مقدمات و حشوات چوقچه در. اکر بر خیلی اوراقی - آبو قریف - اولسه ایدی فریدون پك منشآت یزه کوزل بر رهبر اولوردی، لکن! ادبیاتك بو اختلال انکیز نخافت و فقرینه رغماً لسانده یه بر ترقی کور یوروز.

ترجه مز، ترکلر کبی، بداوت پپوستکیسنی اوزرندن آتیور. ایجه لشیور. واقعا علی شیرنوا ئینک - محاکمه اللعتین - ده کی ادعاسنه نظر اچغتیایجه خیلی

زنکین و کله اعتباریله فارسیدن دها کنیش برلسان ایش . بلکجه بویه دره .
 لیکن اصل ترجه ده اذ اساسلی کلمات یوق ، فارسی و عربیده واردر . قیرلر ،
 صحرا و اووه لره ، انهاره ، قوشلره عائد کلمات ترجه ده هر دیلدن زیاده دره .
 لیکن او قدر ! بناءً علی شیرنوائی ادعاسنده قسماً حقی ، قسماً دکلدرد .
 عربجه ده دوه و آرسلانک الی نهایته اسمی اولمش بولسانک - عمومی
 اعتباریله - بیوک بر له قسقی قولوژی سی اولدیغنه دال اوله ماز . دوه
 و آرسلان خصوصنده غایت زنکین اولان عربجه ، مثلاً تراکیب اسمیه ده
 یک ایلریده دکلدرد . میر علی شیر محاکمه سنی - عمومی اعتباریله -
 یوروتسه ای دی ظن ایدرم که بتون بتون معکوس نتایج واریردی .
 عثمانیلر ملک رومه کلکله ، خصوصیه عرب و عجم یعنی مسلمان
 جمعیتک ایچنه کیرمکله اس تورانیلرندن آیرلمشدر . کله لریک اکثریتی
 دکشمشدر . یکی ترکیب و استعاره لر احدات ایدلمشدر . یالکز افعاک
 اکثریتی و ترکیب صرفی و نحوی قالمشدر . محیطک تبدیلی ایله حقیقاً
 تنافر حروری ، قبالی مرتفع اولمور . ذاتاً بواقلم ، متنافر کلماتک
 تلفظنه مساعد دکلدرد . ترکلر - بالاده سوبلدی کمز اوزره - عربجه تک
 تلفظنی بیله نارینلشدیرمشلردر .

عجمک آهنگدار کله لری ، خصوصیه پاک مهم و مفید اولان وصف
 ترکیب لری ، اصول انشادی دور فتوحاً تمزده حرفیاً تابع عثمانیه
 احراز ایتمشدر . ترکلر ، عجمک بونفائسنی آلدله ایتمکله استانبولک فتی
 قدر مبروک بر موفقیتیه نائل اولمشلردی .

بو عملیه طویله نتیجه سنده - که درت ، بش عصرده وقوع بومشدر -
 عثمانلی ترجه می توران لهجه لرندن اساسیجه آیرلمش و دنیانک اذ
 حلاوتلی ، اذ آهنگدار لسانلری عدا دینه کیرمشدر .

اگر اسکین بری بشرک ملک مشترکی اولان فنونی التقاط ایتسه ایدک
 و بو فنون مدرسه لرده اوقوتلسه ایدی ، بوکون ، البته ، ترجه مزدها
 بشقه بر تکامله تابع اولوردی . اکر حلاوت طبعیه به برده لفظجه
 زکینک علاوه ایدلسه ایدی ، الحق ، ترجه السنه عمومیه ایچنده
 دها عالی برسویده بولونوردی .

عرب و ایران بزه کله و ترکیلرینی ویرمکه بیوک خدمت ایتدی .
 لکن - اسلوب - نی اعاره ایتمکه بزی متضرر ایتدی . بزم خصوصی
 وملی بر - اسلوب - مز اوللی ایدی . عجم مقلدلیکی مزاجیزی
 بوزمشدر .

علی العاده تعمیم معارفه وقتیه بر آزدها اهمیت ویرلسه ایدی بالمطبع
 منورلرک عددی چوغالیردی . بوسایه ده لسان - تعبیر جائزه - دها
 زیاده چانقالانیردی . طبعیه بر چوق کلمات وحشویات آره دن چیقار ،
 احتیاجات مدنیه ایله متناسب جمله لر ولفظلر احداث اولنوردی .
 اسکی نادانی بوکا مانع اولدی . اوقومق و یازمق یالکز بر طبقه نك
 تحت امتیازنده بولوندیغندن اسلوبده ، کلامده بر یکدفستلک کورمیورز .
 هر ایسته ن کلامه تصرف ایتمش . لسانه ، بر مؤسسئ عامه اونق اوزره ،
 باقلاماش ؛ ضابطه سز قالمش .

بدیعیاته کله لم : بواعر ایدن محلمز پک یوقدر . سرای ، رسمه بر آز
 اهمیت ویرردی . ابراهیم پاشانک انکرو سدن بعض هیکلر کتیرتوب
 آیا صوفیه میداننه دیکدیکی تاریخلرده منظوردر . لکن ، تدهیب مستنا
 اولق اوزره بزده رسم و نقر Sculpture یوق کیدر . مفروشاته ده
 خصوصی وجدی بر اسلوبمز نظر مؤرخینی جلب ایتیمور . ذاتاً ، بیزانسه

اولدینی کبی ، مفروشات یالکز سرایده و اعظم قوناقلرنده واردی ؛
اورته حلیلر ایله آشاغی طبقه لرك اولرنده دوشمه یوق کبی ایدی .
جوامع استنا ایدمک اوزره طرز معماریمزده عموم معمارى تاریخده
بر موقع طوته جق درجه ده دکلدر .

ملکتمزده ، قدیمآ ، قویو مجلیغه ، صنایع زجاجیه ودها بونک
کبی بعض صنایعه عائداشیا یاییردی . کوزل قالیچهلر طوقونوردی . لکن
بونلره نه قدر بیوک بر اهمیت ویررسهک ویرم ، ینه صنایع نفیسه یه
زیاده جه بر معاوتنده بولوندیغمزی ادعا ایده مه یز . عثمانیلرک بتون قابلیت
بدیعیه سی حسن خطده طویلا تمشدی . بو اعتبار ایله ترکلر عرب
و عجمه تقدم ایله تام بر ترک خطی دیمک اولان رقعیه یی ایجاد
ایتمشدر . مع التأسف خطک ایسه بدیعیات عمومیه عالمده موقعی یوقدر ،
ویا یك خصوصیدر .

تقصان بدیعیاتدن ایلك اوج عصرک طبع و مزاحنی تفرس ایده بیلرز .
موسیقی تکامل ایتمه مک اوزره بر درجه یه قدر ایلر یلمشدر . ادبیات قدیمه
ایله موسیقی عتیقمز بر برینه بکزرلر . طرق علیه و اعظم موسیقی یه
خدمت ایتمشدر . موسیقمزده بر درویشلک ، بر مخفیلك ، بر شمه
اسرار وارد و بر اثر تصنیق آکدیرر . خشین اولان طبع ، بالا آخره
آنا رشیق اولمشدر .

اسکی ادبا و صنعتکاران اکثریا خلف و سلفدن محروم دورلر ؛
نوعیتلری ذاتیلرینه منحصر در و یا منحصر کیدر . «نه قول» بزده یوقدر .
یالکز شعرا و علمای دین بر مکتبه تابعدرلر ؛ لکن آنلرک مکتبلری ده
بر دائرة متمادیه یه cercle vicieux بکزه ر : ایچندن چیقلماز !

فونده يك يايانق . ايلك كونلرده واقعا معارف عسكريه ايلريده ايدى . لکن او دورلرده عسکرلکک فن قسمى ، صنعت قسمندن زياده دکلدی .

الغبيک بشقه ديارلرده فلکيات جدول وزيجلرينى تنظيم ايدرکن بز بوکا طبان طبانه ضد ايشلرله اوغراشيوردق . شوراسنى استطراداً قيد ايدمه له الغ بيکده بر Diletente ايدى ؛ مزيجى ذاته عائد واورده خاف و سلفدن محرومدر . فکريآنده بويله کرى قالمقغمز مثلاً جغرافيايى ، اقوام سائر نك احوالى تدقيق ايتمکدن ده بزى آليقويمش و ونديكى عادتا منقرض ايتديکمز وسلطنت دريايه مالک اولديغمز حالده بين الملل بر ماهيت آلان تجارته ده عقلمز ايرمز اولشدر . اقتصاد سياسى اسلاجه مجهولاتندى . بناءً عليه چالشمق عادت دکلدی . بطون مستقبه حاضر لمزدی .

مکاتبه ده همت ايدمه مشدى . فاتحک زياده سيله اهميت ويرديکى مدارسده همان همان منحصرأ سقولاستيق و آکا موصل اولان علوم اعداديه او قوتيلوردى . علوم ، آليات ايله فقهدن وعقائدن عبارتدى . يونک بشته سى يوقدى . فى الواقع قوتلى [دانشمند = دوكتور] لر و آنلردن متبخر [معيد = اغره زه = پريوات دوچهنه] لر يتشدى . دوزمه مناقشات بيله ترتيب ايدلدى . لکن زمانک احتياجاتى ادراک ايديله مدى . مملکتهمزله جوارى مقايسه اولونه مدى . ادبيات خصوصيه دن ماعدا برده ادبيات عموميه نك موجود بولوندينى آکلاشيله مدى . تام اوزمانلر انکلتره ، فرانسه ، آلمانيا ، فلنک ، ايتاليا و لهستانده آچيلان دارالفنونلر احتياجات زمانه به کوره تدريساتى تنويع ايدوب پايدار اولدقلىرى

و ملتریخی یتیشدیر دکلری و بشریتی یکی بردور علم و عرفانه حاضر دکلری
 حالده بزم مدار سمز سوندی ، توکندی ، اسمی وار ، جسمی یوق ،
 درونلرنده یالکز [تالموت] اوقنور قدیم مدارس عبریه ده دوندی . تربیه
 اطفال = په داغوژی نامعلوم ایدی . تغیات شکنده کی تدریسات اطفالک
 دماغنی بر دمیر چنبر ایچنده بولوندیر یوردی . حمایه سز قلاتن بودماغه
 ایسه سرطان کلامیات بیوک بر عنف ایله استیلا ایدیوردی . مناقشه
 و تنقید ایسه کبائردندی . بر قصر بصر ممالک سائر نیک اصولاتی کور مامکه
 بزنی محکوم ایدیوردی . بوندن ، حرکات عمومییه بر بیگانه لک
 جیقیوردی .

هر وقت لهدار من اولیمان [فون هامهر] هر عهدک علما ، مشایخ ،
 فضلا ، ادبا ، شعرا و ابداللرینی صایوب دو کدیکی حالده بونلرک آثارینی
 محاکمه ایده مه مشدر . بر چوق حکایات و سحت و عدم صحتی معلوم اولیمان
 فقراتی نقل ایده جکنه ترک ذکاسنک اوان نشأتندن زمانمزه قدر نصل
 بر سیر و جریان تعقیب ایتدیکنی آ کلاملی ایدی . کذلک تذکره لر من
 زیاده سیله ناتمامدر . هیچ بر شاعر حقنده بر سطرلق محاکمه یوقدر .
 لطیفی بر آرم مدحیه جیلکدن آرمش ایسه ده بیوک بر قابلیت تنقیده بی
 حائر اولمدیفندن بتون مطالعه سی فلان شاعر اییدر ، فلان فنادر دن
 عبارت قالمشدر .

واقعا آثار منظومه و منثوره دن — یعنی متروکات ادیبه دن Taine ک
 انکلیز مخالفات قلمیه سندن انکلتزه تاریخی چیقاردینی کبی بزبر عثمانلی
 تاریخی چیقاره مه بز . چونکه ادیباتمز ناقصدر . لسانمز کبی غیر قطعیدر .
 بونکه برابر ادیباتمز فنی و تاریخی بر کوزله تکرار مطالعه و بر آزده

حاکمه ایده جگ اولور سهق قدما مزك روحياتی توضیح ایتش اولورز .
 اصلاً ترجه اولان برچوق کله نصل براقلدی؛ کلمات اجنبیه نصل
 ترکشدی؛ بو عملیه لر نه کبی احتیاجلرک زوانه، نه کیلرک حدوثنه دلالت
 ایدر؟ عربی و فرسی اشعار و محرراته اعتبار، طبع و مزاجیزی نه مرتبه
 دکشیدردی؟ منظومه و منثوره نقلیاتی ایله نه کبی حسیات و معتقدات،
 اعتیادات و اداب بزه منقل اولدی؟ ترجه دن تنفرده حقلی می ایدک؟
 ایشته تاریخ مراقیلرینه برخیلی مسئله؛ ادباده بر صاور وقلق وار .
 بو نه یه دلیلدر؟ نه دن ادبیاتمز بر آمانور ادبیاتیدر؟ محررلک بزده بر
 صنف مخصوص تشکیل ایتمه مشدر . ایشته بتون بو مطالعاتک تعمیق
 ترجه مزك عدم ترقیسنی تفحصمزه وسیله اوله بیلر . مطاب پک بیوکدر؛
 بو فصلمز ایسه عادیاً بر تجر به دن بشقه برشیی دکلدر .

ذیل - بلیو جغرافیا

عثمانی حیات فکریہ سنی آ کلامق ایچون مراجعت ایندیله جک کتابلر
 یک آزدر. موجود آنارده تنقیدی وفنی برفکر واسلوبه یازلما مشدر.
 مدحیه ویا هجویه لردن عبارتدر. تراجم احوال روحسز ونوعما طوزسزدر.
 بونکله برابر بعض وثائق تعداد ایدم :

سهی ، لطیفی ، عاشق چابی ، عهدی ، نظمی ، حسن چابی ،
 ریاضی ، شیخی ، سالم ، صفائی ، فطین تذکره لری ، هشت بهشت
 (سپینک) ، بغدادلی عهدینک (کلشن شعرا) سی ، لطیفی نک (مشاعر-
 الشعرا) سی ، قینالی زاده تذکره سی ، (زبدة الاشعار) اثر عبدالحی
 بن فیض الله فائزی ، عاصم (تاریخ ذیلی) ، (ریاض الشعرا) اثر
 ریاضی ، رفاعی ویا رفیعی تذکره سی ، کفوی ، عزتی ، صفائی ،
 رضا ، همزاده ، مجیب تذکره لری ، نظمی نک (جامع النظائر) ی. [*]
 عالی مرحومک (کنه الاخبار) نده بعض تراجم احوال مندر جدر.
 كذلك جودت تاریخنده ده تراجم تصادف اولنور .

عالی مرحومک (مناقب هنزوران) نده مذهب ، مجلد ، نقاش ،
 خطاطینک ترجمه لری واردر .

[*] « اقدام » طرفندن باصیلان (تذکره لطیفی) نک آرقه سنده تذکره لره
 دائر فائق رشاد یک مرحومک شایان نظر بر فقره سی واردر .

(تذكرة الخطاطين) اثر مستقيم زاده .

ادب ترجمه احواله دائر (شقائق نعمانيه) وآكاعطائي وشيخينك
ذيللري . مشايخ تراجمي ده بو آثارده مندرجدر .

مولوي شاعر لرينك اساميسي ناوب دده نك (سفينه) سنده ،
اسرار دده نك تذكرة سنده ، بروسه لي بليغك (كلدسته رياض عرفان)
نده ، (سماعخانه ادب) ده . اندرون رجانه دائر (تاريخ طيار
زاده عطا) نك ۲ ، ۳ نجی جلدلری .

صدر اعظم لرك تراجمي (حديقه الوزرا) وذيبنده .

شيخ الاسلام لرك ترجمه لری (دوحة المشايخ) وذيبنده .

قبودان لرك (سفينة الرؤسا) ده .

(آينه ظرفا) اثر جمال الدين . بو كتاب مؤرخ لرك تراجمي محتوي
اولوب بعض ذيللرله (عثمانلي تاريخ ومؤرخ لری) عنوانيله (اقدام)
معرفتيه باصل مشدر .

متأخريندن ثريا بلك (سجل عثمانی) سنده شعرا تذكرة لری
مندرجدر .

تذكرة شعراي آمد . اميري افندي حضرت لرينك اثر نفيسي .

[هائمه] تاريخنك اكثر جلدلرنده شايان استفاده بيليوغرافيا
معلوماتي واردر . شو تعداد ايندكدر مزدن بشقه مراجعه لايق انارده
اولسه كركدر .

ترجھ مزك فضله سی، اکسیکی، اطرادسزلغی

ادبانك وظیفه سی

ترجھ عینی زمانده کله اعتباریله هم فضله، هم اکسیک برلساندر. بوده، تشکلات تاریخیه سی ثمره ونتیجه سیدر. یعنی بر همت وغیرتله بو فضله لر ازاله، بو اکسیکلر تلافی ایدیله مز. چونکه زواندده، نواقص ده لسانه داخلدر. مثال: ییمک مصدری وارکن وترجھه ایکن- طعام ایتمک-، اکل ایتمک-،- بلع ایتمک- کبی الفاظه نه لزوم وار؟ بونلری لغتدن طی ایدلم؛ دیمک طوغری اوله ماز. زیرا بو کله لری لسان مال ایدنمشدرد. زائد اولسون، لازم اولسون بونلر ترجھه نك ملك یمینی در. بو کله لری بیلمیان ترجھه بی بیلمه مش صایلییر. السنه سائرده ده بونک امثاله تصادف اولنور. مثلا: انکلیزجه- خسته لق- معناسه sickness, illness, disease, malady عینی مقامده قوللانلییر. بلکه، بو لسانده، مذکور مفهومی افاده ایچون بشقه کله لرده واردرد.

بو کله لر مرادف اولدقلری حالده اهل لسان بونلرک صورت استعمالنده بعض فرقلر ایجاد ایتمشلدرد. کلمات مذکورده دن بری،

مثلاً ، عامیانه ایسه ، دیکری دها نزیه ، بر اوچونجیسی ایسه بلکه دها - اصطلاحیدر - .

بولفظلرک قوامیسدن اخراجی عدیم الامکاندر ؛ چونکه بونلرک اوزرنده لسانک تصرفی انکار ایدهمه یز .

بونکه برابر ترجه من تنقیحاته محتاجدر . فکر منری توضیح ایدهلم : طعام ویا بلع ماده لری زیات زددر ، مستعملدر ، شایعدر ، معروفدر . بناء علیه ، بونلر خوش ویا ناخوش اولسون تنقیخزده اوله ماز . لکن لسانک بونلر درجه سنده مال ایدمدیکی الفاظه وارددر . بونلری ایکیه آیره بیلیرز : ۱ -) لزوملی کلهلر ؛ ۲ -) لزومسز کلهلر . لزوملی الفاظ ، ولو نا مانوس ، حتی ثقیل و متنافر اولسون ، مادام که برمدلول و معنی افاده ایدیورلر محافظه ایدیلک حقی حائزدرلر . دیکر لری ایسه ترک ایدمیدرلر . بونلر لغتدرده یز طوتماملیدر . ارباب قلم طرقدن قوللانمایدر .

مع التأسف لغت کتابلری - مثلاً صلاحی - بوکی غرائب ایله مالا مالدر . تحفی شوراسی که صلاحی بک بیله (عثمانی) صفتیه تسمیه ایتدیکی کتابده بر سور و کلماتی بونلر عثمانلیجه مزده قطعاً قوللا- نماز عباره سیله آفوروزلیور . او حالده عجبا مرحوم بونلری نیچون قوللانمشدر ؛ قاموسلر بر طرف . لکن بوکی کلماتی ممتاز ادبده استعمال ایتمکده ترددا یتیمورلر . ایشته بو ، بر آ نارشیدر . بومسلکده افراطه کیدلمسی لسانی ترجه لکندن چیقاریر ؛ شیوه ده عربی ویا فارسی اولدیغندن ، بو صورتله یازیلان عبارات صنعی اولور و لسانده ساخته لشر . برعباره - افعال وادوات مستثنی - منحصر آ غیر مانوس کلمات

عربی و فارسیه دن مرکب اولوبده اختصاصه عاٹد بر معنایی مفید اولسه
 وهر کله بر لزوم اوزرینه قوللانسه بن آکا ترجه دیمکده بر آن
 تردد ایتم . لکن اختصاصه عاٹد اولیوبده کله لرده اضطرار اوزرینه
 استعمال اولونماش ایسه آکاده ترجه دیم . قدیمده ترکیبی ، ویسی ،
 شفیق ، هپ فضولیدر لر . یکیلردن مثال ، بو مثاله افعال
 و ادوات بیله ترجه دکدر :

نور جلی شعشعه کائنات
 لعه فروز کهر ممکنات
 مایه رساننده هستی نما
 وایه چشمانده نشوونما
 مجمع اضداد تقابل نشان
 منبع اکوان تلاطم فشان
 سر تمانیل حدوث و قدم
 اصل تفاصیل وجود و عدم
 ناشر الانوار جلال و جمال
 مهر تجلای معالی کمال
 پرده بر انداز خیال و هوا
 چهره طراز چمن ماسوا
 نسخه نکارنده ارض و فلک
 ناصیه کیرنده انس و ملک
 جوهر آینه ناسوتیان
 کوه کنجینه لاهوتیان

قفل کشای در ایوان روح
 مشت زن دخمه فوز و فتوح
 نامیه پیرای خیابان عشق
 داهیه بخشای بیابان عشق
 شعله نماینده حسن و بها
 نور فراینده عقل و دها
 بدرقه منزلقه کفر و دین
 هادی هر وادی شک و یقین
 کار بر آورنده کون و مکان
 واضع احکام زمین و زمان

بویتلری یازان ۱۳۲۱ ده وفات ایدن عارف حکمت بکدر .
 غریب دن ملهم اولان توفیق فکرت و جناب شهاب الدین
 استاد لر مزده بی لزوم کلمات عربیه و فارسیه بی فضله جه قوللا مشلر در .
 [پاستیشور] لك خارچنده یازلمش جنابك بعض اشعاری واردر که انسان ،
 لغت بدست اوله رق ، آنلری او قودینی وقت : - عجباً استاد
 عزیزلك می ایدیور ؟ دیر .

بو اعتیادك مولدی ، لسانمك اطرادسز لغیدر . لسان هنوز
 [فلوئید] در . بویه اولسه ایدی آنده تصرفات کلیه یه مساع اولمازدی .
 توفیق و جنابك کلماتی بی لزوم ایدی ؛ اوت ! بی لزوم ایدی .
 چونکه بونلری لسان هضم ایده مدی ؛ ایجه مدی ؛ بشقه لری او
 کلماتی استعمال ایده مدیلر و ایتمدیلر . بونلره مقابل ترکیه منک نواقصی
 پك ، پك چوقدر . هر فرانسزجه و یا انگلیزجه عباره نك عیناً ترکیه منزه

نقلی طرفداری دکلز . هر ديلك بر خصوصيتي واردر . هر ديلك تاريخي بشقه در . تكامل بشقه شرائط تحتنده وقوع بولشدر . اكر بتون لسانلر بر برينه بگزه سه ايدى ، معاذاه ، جان صيقيجى بريكنسقى افكاره مستولى اولوردي . خاير! هر كلمه فرانسويه نك مقابلنى آراميه لم ، ايسته ميه لم . لكن ادبيات عموميه نك ، ذكاي مشترك بشرك بر طاقم الفاظى ، تعبيراتى واردر كه بونلر تركجه مزده بولونمازسه كندمزي فقير تاقى ايد بيليرز . ايسته بونلر ك مقابللر ني آراملى ، بولملى ، صاتون آلملى ، استعاره ايتملى ، حتى چالليدر .

انكليزجه فرانسز ديلندن مشتق اولديني حالده فرانسزجه R^{égime} كلمه سنك انكليزجه مقابلى ، مثلا ، يوقدر . وبو ، انكليز لساني ايجون بر نقصان دكلدر .

فقط بر مدلول ومفهوم لازم افاده ايدن وهر لسانده مقابلى بولونان Sp^{éculati}on ك تركجه سى بولونمامسى بر نقصاندر .

بو خصوصدهده اعتداله رعایتكار اولمق لازمدر . بك قوتلى لسانلرده شايان حيرت نواقصه تصادف اولنور . مثال : زنكيسنى شبه كتورميان يونانجهده - جمهوريت - فرانسزجه R^{épublique} ، لاتينجه Res Publica ، انكليزجه Commonweath ، عربجه بيت المال معانيسى افاده ايدن بر كلمه يوقدر . جمهوريت - ذيموقراسى آ - يعنى ده موقراسى لفظى ايله افاده اولونيور . او حالده فرانسزجه R^{épublique} و D^{émocratie} كلمه لر ني رومجه يه نصل ترجمه ايتملى ؟ فليخزر .

لسانمرك اطرادسزلنى ده بيوك بر مسئله وبرعلتدر . اطرادسزلق

افکارده کی تشتک علامت ظاهر یه سیدر . هر مدلول و هر کله یی
 بردومان ایچنده ، برسیس دروننده کور بیورز . معانی ده ، قوالیبده
 بزده تصلب ایتش ، قطعیت بولش بر شکله عرض دیدار ایتیمور .
 لسانمز ، بین النوم والیقظه در .

ارباب قلمده دقتسزدر . قابل دکل ، United States , Etats - Unis ،
 طوغری ترجمه ایدیه میور . کیمی جماهیر متفقہ آمریکا ، کیمی متحدہ
 آمریکا دیور . حالبوکه بونک اصلی ، تام مقابلی ، درست ترجمه سی
 [حکومت متحدہ] در .

اوت ! دقتسزلق عمومی و مستولیدر . دقتسزلق نتیجه سی بر
 قاج کلمه ، مطبوعاتمزده یا کلش اوله رق قالمشدر . مثلا : فلمنک
 پای تحقی ، فلمنکجه Den Haag تلفظی دهن هاآخ ؛ فرانسزجه
 La Haye ، تلفظی لاهه — بزده غلط اوله رق — لاهی — شکنده
 قالمشدر . دیگر مثال : صرب مجلس مبعوثانی Skoupchtina ، تلفظی
 سقوپشتینا — بزده غلط اوله رق مطبوعات طرفندن ، دائما اسقوپچینا
 شکنده قالمشدر . سنهلردن بری دقت ایدرم ، مطبوعاتمزده بو
 کله نک طوغری اوله رق استعمالته بر دفعه حق اولسون تصادف
 ایدمدم .

*
 **

بر لسانی فلوئیدلکدن چیقاران ، نه انجمن دانشلردر ، حتی نه ده
 اقلر . بوکا آنجق ادبیات وادبا موفق اولور .
 هیات متشکله دن بیوک برایش چیقمازه . یامسق بر آدمک ، قبول
 ایتک بر چوق آدمک کاریدر . بر ذاتک یاپه بیله جکنی ، بر هیئت

یابه‌ماز . بالعکس آفاده می‌لرده ایش مباحثه ، مناقشه دوشر ، نتیجه اونوتیلور ، مقصد قاجار ، قایار . بوکبی هیئت‌لرده اکثریا بر ذات تحیزایدر ، اوده بعض نفوذلره تابع اولور ، دیکر لرینی اثرینه سورو- کلر . یاخود مختلف جریانلر ، خاطرلر ، پولتیقه اورته‌یه کیرر . ایش تره اولور .

کذلک ادبیات تکامل ایتهدن کوزل بر لغت وجوده کتیرمکده مقصدی تأمینه کافی کلز . اسمنی سویلک ایسته‌مدیکم بر لسانک صرفنی ، نحوینی ، بالخاصه لغاتی قاتولیک راهلری تدوین ایتشلردی . لغت کتابنده وار وار ، یوق یوقدی . هر لایتینجه ویا ایتالیا نجه کلمه بر ادات تخریف علاوه‌سیله یی کلمات ایجاد واختراع ایدلشدی . لکن ادبیات ، - هایدی بر آرز متواضع اوله‌لمده ادبیاته - محررات - دیه‌لم: بولونمدیغدن بولسان بر کرامت کوستره‌مدی . بناء علیه لسانه خدمت آنجق ادبیاتی توسیع وتکثیر ، تنويع وتکمیل ایله اولور .

ادبا ، ادبیاتی ایش ایدینه‌رک متادیا چالشملی ، تعمیم ایتلی ، ایلریلملی که لسانده بر فیض ورفعت کورونسون .

حرکت ادبیه‌ده دواملی اولمیدر . بوکون ، جمهورادبا اتفاق وائتلاف ایدوبده منتظم ومطرد بر صورتده چالشمغه باشلاسلر ، مقصدینه بر سنده ، بش سنده ، حتی اون سنده حاصل اولماز . بر ، ایکی عصرده ، بلکه حصول امل قابل اولور .

فرانسزجه ، مملکت‌مزده ، بیلین لسانلردن در . آنک بر کره تاریخی کوزدن کچیریکنز . [مونته‌نی] و [رابله] زماننده فرانسزجه نصلدی ؛ آنی [راسین] ، [قورنه‌ی] و [بوالو] نه حاله کتیردی ؛ صکره

[وولتهر] ایله بو دیل فصل اینجه‌دی ، دوزلدی ؛ اڤ صکره
[آناتول فرانس] و [نهره‌ست زه‌نان] بو لسان ایله نه کوزل
اثرلر میدانه کتیردیلر . . .

طبع‌مزده برآز استعجال وار . ایستورزکه غرب لسانلری
مرتبه کاله ایصال ایدن تکامل بزده‌ده اولسون . پک اعلا . لکن
بونک ایچون مثلاً فرانسجه بر قاق عصره عرض افتقار ایتشدر .
فرانسزلر کبی بر ملتک آنجق بر قاق دفعه یوزسنده یاپه‌یلدیکنی بزم
بر قاق دفعه برسنده یاپه‌یلمه‌من ظن ایدرم که محالاتندر .

اگر مطلوبیمز ملتزمی ترقی ایتدیرمک ایچون لسانی ترقی ایتدیرمک
ایسه بونک یکانه چاره‌سی ، لغتدن ، محیط‌المعارفدن ، قاموس وانجمن
دانش وجوده کتیرمکدن زیاده ادبیاته همت و خدمت ایتمکدر .

کله‌لر ، ترکیلر قوللانیله قوللانیله تقرر ایتلی ویا تقرر درجه‌سنه
کلیدر که بر قاموس آنلی قید ایتسون .

انجمن دانش ایسه ، علی‌العاده بر جمعدر . آندن بیوک خدمت‌لر
اومولاملیدر . بو قبیل هیئت‌لر بین‌الادبا ، بین‌العلماء بر محفل تلاقیدر .
یوقسه اشخاصک یاپه‌یلجه‌کنی ، ینه او اشخاصدن مرکب بر هیئت
وجوده کتیره‌من . [کوستاو لوبون] ک روحیات خلافتنده توضیح
ایدلیکی اوزره منفرداً ایش کورمک خصلتی حائز کیمسه‌لر ، برلشنجه
برشیی یاپامازلر . بر محفل ادبی بر اور کسترا طاقنه ، بر اردویه اصلاشیه
دکدر . اوراده بر باش ، بر شه‌ف ، بر قوماندان امر ایدر ، افراد تطبیقاتده
بولونور . آقاده می ایسه بو کاقیاس قبول ایتمز ، اوراده بر رئیس امر ایتیمور ؛
اعضاده تطبیقاتده بولونیمورلر . اکر بر باندوده هر صنعتکار امری

دیگه میوب کندیسندن چاله حق اولورسه میدانه برتبلیل اصوات کلیر؛
بر قاقوفونی باشلار .

حالبوکه هر کس منفرداً چالیشیرسه قابلیت ، ابداعیلک دها فضله
تظاهر ایدر . کورونمکه دها زیاده امکان بولور . جمهور ابدان بری
ویا بر قاقچی بحق تحیز ایدر . آنلرک اسلوبی ، طرزی ، قواعدی ،
حق خصوصیاتی تمشق ایدیلیر . وحقیقی تکامل آنحق بویله اولور .
لسان زوره ، فضله انضباطه ، لزومسز و چوق قواعدده تحمل
ایده منز .

آقاده میلر وصیتی لغتله ظن ایتمکه هر وقت لسانه نافع و خادم
اولسون .

پک رسمیت کسب ایتمش طرزله تشبثات شخصییه، حریته مانع
اولمقده در .

حالبوکه آزادی ، بالعکس ، لسانی دها زیاده متسع ایدر ؛
لهجه لربوسایده چالقالانیر؛ مباحثات، آذهلوات و خطیاتی دوشورر.
حالبوکه آقاده می وقاموسلرک حکملری نوعما رسمی اوله جغندن بونلرک
یا کلشاری عجبیا لسانی افساد ایتزمی ؟

صوک سوز اولمق اوزره سویلیه لم که آقاده میلرک فرانسر انجمن
دانشنه نظیر اولانلری مضر دکلدر، چونکه بونلر ایش کورمیورلر.
آقاده می فرانسه زه قالوا بیلدن بری بر لغت یاییور. حالایلیک حرفلرده دره
بلکه ، فرانسرجه - لاتینجه کبی - السنه مرده عدادینه داخل
اولدینی وقت بولغت بیتر .

اسلوب آفل ، اسلوب حاضر ، اسلوب آتی

لسانمز ، ادبیاتمز بر استحالہ دوری کچیریور . هیچ بر وقت
اسکیلرایلہ یکیلر ، حتی دهاطوغمق شرفہ نائل اولیانلو [فوتوریست] ،
شمدیکی کبی بر آریہ کلہ مشلردی . اوت ! شو بولوندیغمز سنہ ایچندہ ،
عینی معاصر لک اویلہ بر برینہ ضد آتارینہ تصادف ایدیورزکہ عجا
بیک سنہ لرینہ طوغری می یاشیورز ؛ نامق کال بک هنوز بر حیاتی ؛
هرسکلی عارف حکمت بک زده در ؛ بوراسی استانبولی یوقسه
قرانمی ، لسانمز حالا ترکجه میدر ، یوقسه « اسپه رانطو » میدر ؛ کبی
شبه لره گرفتار اولبورم . دعوامی سنده اثبات ایدیم : ممدوح پاشانک
دیوانی ، تاریخ ابوالفاروق ، جنابک اوراق ایامی ، نظیفک بطاریه ایله
آتشی ، حامدک فیتنی ، ضیا کوک آلپک قزیل الماسی ، اسملرینی بر
درلو اویدوره مدیغم تورانی الصدی افتدیلرک وزن بنان اوزره سویلنمش
منظوماتی ، ترکیبیز ، رابطہ سز ، دیم دیزلاق جملہ لرله مالامال
منثوراتی الی آخرہ بزی عصر دن عصرہ ، مغرب دن مشرقہ میکک
کبی کوندرر . استحالہ عهدلری مستنا اولمق اوزره ، هیچ بر زمان ،
هیچ بر مملکتده لسان و ادبیات بو قدر تغشیش ایدلمه مشدی . همده

ادعای پک بیوک : تعصیبروران اهل قلم عاصمه بغدادده کی فرق معتزله کی، روماده کی [پاتریچیان] و [پله به بیان] لر کی، بیزانسنده کی «مائی» لر و «یشیل» لر کی بر برینی تشنیع ایدیورلر . بر قوله کوره مملکت مزک یکانه شاعری توفیق فیکرت ایمش ؛ قول دیگره نظر آ بو ملک و ملته اک بیوک فالنی توفیق فیکرت ایتمش ... بر ذهابه کوره وزن عروض قدر فنا برشی یوقمش ؛ ادعای ثانی موجینجه وزن بنان صاحجه سپاندن بشقه برشی دککش .

ایش تعصبه زار رسه طبیعی عقل و منطق اختیار سکون و سکوت ایدر . شوراسی ده ایجه بیانم لیدر که لسان و ادبیات مسائلی هر شیدن زیاده صوغوق قانلیلیق ایسته ر . حکیم او ایمش که جریان و قوعات قارشینسنده نه آغلار ، نه کوله ر ، نه ده حدت ایدر ؛ یالکز آنده قلم حادثاتی قید و تدبیت ایله مشغول اولور . لسان و ادبیات کیف و هوسله دکشمز ؛ عینیه ملتیک ، دولتیک ، جمعیتیک تابع اولدقلری تکاملاتیک دستیری کی بر طاقم قوانین مقتضاسنجه تشکل ، تکمل ، تردی ایدر . اکر کورولتیلی ادبامز بر آز ده لسان و ادبیات تاریخی بیلسه لرایدی افاده لری ده لین اولوردی . لکن بزینه طرفدار مساححه اوله لم ؛ هر شیئی بیلیمک ، هر شیئی عفو ایتمکدر ؛ دیمش غالباً مادام دوستال . بوفون حکیمک قولنجه اسلوب بیان ، عینیه انساندر . آمانا شو فقره بی تضمین ایده لم ؛ اسلوب بیان عمومی ، بر ملتک بولوندینی زمانی ، واردینی درجه تکاملی ، خلاصه او ملتک روحنی کوسترر بر آینه در . بز ترکلر ، ایشته ، اسلوب حاضر مزدن عبارت ز . بونده بر مقدار اسکیده وار ؛ بر آز یکی ده وار ؛ بر چوق سقطده وار ؛

برخی قابلیت ده وار. آرتق، خواجه سعدالدین افندی کبی، سلطان
 مراد مرحوم جنکه کتدی دیه جکمز یرده شو عباردی قولانیوروز:
 « چون عون بیدریغ ایزدی وسعدت مساعدت دین محمدی ایله اکثر
 بلاد ضلالت رسوم واطیب مواضع کشور روم جلوه کاه خورشید
 ایمان و آرامگاه عدل واحسان سلطان کیتی سلطان اولغله »

کذلک عاشق پاشا زاده کبی آرتق بتون بتون صافدرون ده دکلز:
 « باب آتی بیان ایدرکم عثمان غازی جمعه نمازن نیجه قیلدردی وهر
 شهرده نه صورتله اولدی آنلری بیلدیرر قاچانکم قره جه حصاری
 آلدی شهرک اولری بوش قالدی وکر میان ولایتدن وغیری ولایتدن
 خیلی خلق کلدی عثمان غازیدن اولر دیلدیلر عثمان غازی ویردی سهل
 زمانده معمور اولدی بر نیجه کلیسالر دخی واردی مسجد ایتدیلر
 وپازار دخی طور غردیلر. » ویسی کبی ده کندمزنی کورمه جک درجه ده
 ظلمتپرست دکلز: « تباشیر فلق الصلح وحی الهی که الاول ضیا بخش
 آینه سینئه سیدالانیا اولدی جمال خوشنمای منامات صادقه ایدی.... »
 لسانمز هنوز حامل بر قادینه بکزیور. وضع حمل آفریلری
 قیلندن، لسان بعض اوجاع طویبور؛ طبعی، مزاجی هر کون
 دکیشور. اطراد یوق، آهنگ یوق، عکس العملر زیاده، بوحال
 برده بیوک بر عصییک، بر تیتزک میدانه کتیریور. قطعیت، ثبات
 آرزو ایدنیور. لکن البته والبته یارین مشیمه لساندن بر اسلوب
 طوغه جق. بوکا طوغیور دیسهک بلکه بیوک بر خطا ایتش اولمه یز.
 بونی اثبات ایچون بر آزده اسالیب حاضره یی مؤاخذه ایدم:

مکاتب ادبیه هنوز بزده قطعیتله تقرر ایتدیکندن ارباب قلمنز

[ادبیات یاپیورلر] . (بوتعبیردن طولایی مسئولیت قبول ایتیم، چونکه
 موجدی بن دکل ، سامی پاشا زاده سزائی بك افندیدر .) طبعیلك
 اورته دن قالمیور . صنعت ایله تصنع قاریشیور . مثال : بالذات کند-
 یلرینه ده عرض ایتدیکم اوزره جناب شهاب الدین بك نثری ، وحق
 نظمی بر طاتلی وشکرله ضیافتیدر . جناب بزه بر ضیافت چکیور :
 چرزاو لمق اوزره آلاتورقه و آفرانغه بر قوطی چشیدچشید بون بون .
 چوربه یرینه بر شروب ، برنجی یمک بر بقلوا ، ایکنجی برروانی ،
 اوچنجی بر محلی ، دردنجی بر قدایف ، بشنجی بر تپسی قورابه ،
 آلتنجی بر کشکول فقرا ... الخ . جنابک هرائری نفیس ، انفس ،
 انفسک ده فوتده . جناب بك بزی شکر خسته لغنه اوغراته حق !

نظیفک نثرینه کلام : بن هر نه وقت سلیمان نظیفک ولو اک عادی
 مسأله متعلق بر پوصله سنی او قوسه م علقمه بر سرای تبادر ایدر .
 بر تاریخده فلمنکه کیتمش ایدم . لاهده قرالیچه [ویلهلمینا] حضر-
 تلرینک قصر لرنده ، مشارالیهانک ازدواج لری مناسبته هند شرقی
 مستعمره سی طرفدن تقدیم ایدلمش برصالون وار: سالونک دیوار لری
 تراشیده ، طاوانی تراشیده ، دوشمه سی تراشیده ، صاچاق وستون لری
 تراشیده ، مفروشاتی تراشیده ، حتی منقوشانک اوزر لری بیله ،
 پرتوسز ایله باقلنجه کوریلیرکه تراشیده در بك کوزل ، درجه
 متناهیده کوزل . لکن او مقاله لر ، اوزم و قدح ویا ثنا ومدح شاه
 اثر لری عجا برر صحیفه میدر ؛ یوقسه مینیا تورمیدر ؛ «مه یسونیه» نک
 آثار چیره دستی صنعی میدر ؛ دیه تردد لره دوشیورم . لدی الجناب
 طاتلی ، نکته لی ، مستهزیه اولمیان یازی ، یازی دکا لر . لدی-

الذیف سکز قیراط حچمنده ، فلمنکده تراش ایدلمش الماس پارچه سنه بکزه میان یازی ، یازی دکدر . دها ایزی کیده حکم : نظیف و جناب بکلر عل العاده یازی یازمغه غیر مقتدر درلر . واقعا ، بز ، بوراده بو ایکی استاددن هر رینه : - سزک شو نوع یازی یازمه کز لازمدر ؛ کبی بر تمیده بولونه جق دکلز . هر کس قابلیتته کوره اثر میدانه کتیر . بر محرردن ، خصوصیه بیوک بر ادیبدن سپارش اوزرینه آثار بکلنمز . هر نه وقت عبدالحق حامده اثر ایصار لامشر ایسه استاد ، قدرت بی پایاندن صرفنظر ، اظهار عجز ایتمشدر .

بو فقره مزدن مقصدمز حامد ، جناب ، نظیف ، فائق عالی شویله یازسونلر ، بویه یازماسونلر دیمک دکل ، یالکز اسلوب حاضری قید وثبیت ، وزن و تقدیر ایتمشدر . ایشته اسلوبمز بویه غریب بر وضعیتده بولونیور . لکن بو اسلوبدن [یعنی حامد ، جناب ، نظیف اسلوبندن] طرز آتی طوغه جقدر . بوقلم صاحبجری ایله آنلرک رفقا و تیلدلی لسانی و شناسی نامق کالدن آلدیلر ؛ علی قدر الامکان دوزلتدیلر ، طبیعی ، استعدادی ، جریان فطریسی اعتباریله ایلر یلتدیلر و اخلافه دور ایدیورلر . بونلر غیر طبیعی بر سبئی یایمدیلر .

فقط بو اسلوب ، آئیده بتون بتون بشقه بر شکل آله جقدر . استادلرک طوغری ، بلکه یروزسز ، حتی ضیا ، شناسی ، کال اسلوبندن دهاز یاده صرف ونحو اعتباریله تحلیلله طایانیر طروزافاده لری اولا ، تصعدن مهما ممکن مجرد ایده جقدر ؛ نانیاً ، استقبالک ارباب قلمی معانی ایله کلمات آزه سنده دها زیاده مطابقت آرایه جقدر در . جناب ، یوزلرجه کله بولوب نثر مرصعده استعمال ایدیور ؛ لکن

بونلرک همان نصفی ابراز کمال ایچون بولنوب قوللا نلشدرد ؛ بلکه بی لزوم-
مدر . هر یرده و هر زمانده اسلوب قرا کلقلردن چیقوب آیدینلقلره
متوجه اولیور ؛ آندن صکرده تر دی ایدیور . حالا ، اسپانیانک
یومی غزته لرنده ، پولتیقه بندلرنده بیله ، قصیده پردازلوق ایدیلیور مش.
انکلیر سفیری ، اوراق حوادثی ترجمه ایدن کاتبلرینه ، دایما :

— افدیله ، بو مقاله لرک شعر قسمندن واز چکده محررک نه
دیملک ایستدیکنی بکا علی العجله سویلیک ! دیر ایش . فرانسه دهده
وقتیله بویله اولمشدی . بالطبع بزدهده بویله اولیور . خواجه سعدالدین
افندی [تاج التواریخ] ده کیتدی ، کلدی ، قازاندی ، غائب ایتدی
کبی مدلوللری افاده ایچون مشور و منظوم بر چوق تکرمله لر اویدیور-
ییور . سیروسی بی تحلیل ایتدم . اکر ویسی افندی سویلنمی لازم
کلن شیرلی بزلر کبی یازسه ایدی کتابنک حجمی بلکه اونده برینه تنزل
ایدردی . ویسی ، کمال ، جناب ادبیاتمزده ، اسلوبمزده بررمر حله در-
صدد اتهاده ترک « اسپه راتنیست » لرینه کله لم : بو ذوات ارباب زهد
وتقوانک منهایتن احتراز ایتدکلری کبی ترکیبلردن قورقورلر ؛
بر لسانک بر او انشا ایدلمسی کبی قولای برشی ، اولمدیغنی ، لهجه لرک
قابلیت هضمیه سی نه راده لرده بولندیغنی بیلمه دن لسان و ادبیانده ،
اسلوب وقواعدده فضولی تصرفاته باشلیورلر . ترکدن بشقه برشی
اولمدیغ حالده بن بو ترکجه دن بر شی ، آ کلامدیغ کبی او شرمزه
داخلنده اولیان کنجلر ، اختیارلر ، قادینلر ، آرککلرده بر شی
آ کلامیور . همه حال عواملق مرتبه سنه اینجه من لازم ایش : -
الآمان ! اک کور سسمله باغرم ، بن درکه عوامه اینک ایسته م ،

ایسته تم . جریان طبیعی سی خلافتده کیدن بر لسانی تکلم ایده تم .
 بو دیلی تقلیداً قزانی یه ده ، قریملی یه ده برشیلر سویلدم : آکلایه مدی .
 اودون یاریجی همزه یه ده عینی لسانله ایراد نطق ایتم : آکلایه مدی .
 «أسپه رانتو» نك «وولابوق» کبی دردست افول اولدیغنی بیله لم :
 قاعده تدوین ایتمکله برزنجینک یوزی آغرمیه جنی ، چینلینک یومرولری
 دوزلیه جکی ، تاتارلرک بادم کوزی دها یووارلاق اولیه جنی کبی نه
 یاپسوق ، نه قدر همتار ایته سک بوشدر . ترک «أسپه رانتو» سی بر
 (زلیق هفت مائه) در . [*] بونی دیرلتمک ده ، ئولدیرتمک ده عبئدر .
 سلیمان نظیفک ده ، اسملرینی اویدورمقدن بردفعه دها عاجز اولدیغ
 غایت یکی ادبانک ده مثبت و منفی غیرتلی بی سوددر . بو ادباء لسانمزک
 (کویست) لریدر . آنلری مؤاخذه ایتمک ایستیانک فن جلیل طبه
 بیوک برنسبتی اولوق کر کدر . بناءً علیه ایش دوقتور جناب شهاب الدین
 بک افندینک اختصاصلری داخلمده در . [۱]

[*] الزلیق ، امیر وزننده نا تمام دوشمش ولده اطلاق اولنور : قاموس

فیروز آبادی ، جلد ۲ ، ص ۹۴۱

غزته جي ديلى

ادبياتك مستفغان و فاعلندن عبارت بولونمدينى مجهول بر شى دكلدر. ادبيات صرفه نك مواجهه سنده برده بيوك ، چوق ، مفصل ادبيات رسميه واردر: رسمى محررات ، مجلسلرك مذاكراتى ، قوانين و نظامات ، پارلمنتو نطقلىرى و سائره . كذلك برده غزته جي ادبياتى موجوددر : يومى اوراق حوادثك سر بندلىرى ، حتى حوادثلىرى ، غوغالىرى ، تفرقه لىرى ، منورانه مخصوص ايكنجى واكتريا امضالى مقاله لىرى . بو ايكي ادبياتك رشيسنده غراميات و سائره كچى مواد ، كوچك و آزر بر ادبيات تشكىل ايدر . اوروپاده ، ادبيات عموميه آره سنده ، رسمى و غزته جي ادبياتنه بيوك بر اهميت و يرلايكي حالده ، بز ، هنوز بو ايكي باب مهمه لايق اولدينى موقعى و يرمه مشنز .

فرانسده ، حقيقه مبروك بر مؤسسسه اولان « انجمن دانش » كيرن اعضانك آنجق جزئى بر قسمى مستفغان ، فاعلن ايله اوغراشاندردر . بوكا مقابل بيوك بر غزته جي ، بيوك بر خطيب سياسى ، دائما بو حيثت فاضله طرفندن قبول ايدياير . امثله : غزته جي متوفى [هروه] ، رئيس حكومت [تهر] و [پوانقاره] ، رئيس مبعوتان [ده شانل] ، هيكلتراش و تاريخ صنايع مصنفى [كيوم] ، كيميا كر [بهرته لو]

حق ادبیات عسکریه و دینیہ بیلہ ، فرانسر آفادہ میسنده داتما بر قولتوق
 محافظه ایدر لر . غزته جی ادبیاتی بر چوق نقطه نظر دن علی العاده
 ادبیات دن آریلیر : غرامیات و حماسیات کبی خصوصاته متعلق ادبیات
 پک تراشیده در؛ یواش وجوده کلیر؛ زیاده سیله فصیح اولسی لازمدر .
 حال بوکه غزته جیلر ، شاعر لر کبی تائی ایله یازماق مجبوریتنه در لر .
 سرعت و حتی عجله غزته جیلقدہ شرطدر . اگر [ماتن] ویا [لوقال
 آنچایکر] محرری [کوستاو فلویهر] کبی هر یازدیغنی یکر می بش
 دفعه تصحیح ایده جک اولورسه آرتق مقاله سی غزته بندی دکل ،
 کجیکه جکندن ، بر تاریخ فصلی اولور . شاید بر باش محرر ، سرستوتی
 بر ساعت دن فضله بر زمانده یازارسه ، وظیفه سی ایفا ایدمه مش
 صایلملیدر . بونکله برابر غزته جی ادبیاتی کوچ ، پک کوچدر : بر
 ساعتده ، قرق بش دقیقه ده میدانه اطرافلی ، فصیح ، اکثر یالاستیکلی ،
 مراق آور ، جاذبه لی تام ایکی ستون چیقارلملیدر . بر اثر غزته جیلقدہ
 تصحیح و تعدیل اولنه اولنه دکل ، لکن یازیلیر کن طوغری ، منقح ،
 خوش آینه حقیق کر کدر . بوده بر قابلیت مخصوصه مه متوقفدر .
 ارتجال ، غزته جینک مزیت و خصلتیدر .

عجیابو مقدمه بدیهیاتی اعلان قیلمدیمدر؛ ظن اتمه یز . ادبیات مزک
 هنوز دوره تشکندہ بولوندیغمز دن حالا بر طاقه متعارفه لره الفت پیدا
 اتمک مجبوروز . ترکیه مز ، پک یاقین زمانلره قدر ، غایت آز یازیلوردی .
 لسان ، دها چالقالانماشدی . بناء علیه فصاحت و قطعیت مرتبه لایقه نری
 بوله مامشردی . حالاده بو بحران کتابت ایچنده یوارلانیوروز . هیچ
 یرلسانده کتابت بوکونکی کتابتیز درجه سنده متباین ، متخالف دکلدر .

تعبیر معذور کوریلورسه لسان کتابت هنوز - توزین - ایدیه مدی .
 « بطاریه ایله آتش » ده مستعمل اسلوب طرز قدیمک حقیقه تکمل
 ایتش بر صفحه سیدر؛ لکن بر صفحه متکامله سی دکلدرد . زیاده سیله
 فصیحدر ، شو قدرکه حواج حاضره و مستقبله مزی تأمین ایده مز .
 « اوراق ایام » ک اسلوبی پک متیندر . بوده ، بر آز اورو پالیاشمش
 طرز قدیمدر .

غزته او قویانلری افکار عمومیه نك جریانندن خبردار ایتک ،
 دماغ بشری اشغال ایدن مسائل معضله یی - کله یی عفو ایدیکز - خلقه
 ایچیرمک ایچون لسانمز دها برقاچ مرحله قطع ایتک مجبوریتنده در .
 دقیق بر مسئله یه تماس ایدیوروز : غزته جی دیلی نصل اولیلیدر ؛
 علی الانفراد هرکس هر غزته بندی آ کلامیلمیدر ؛ قضیه یی برعکس
 ایده لم : محرر اولیه بر لسان قوللانمیلیدرکه آنک مقاله سنی خواص ده ،
 عوامده آ کلاویه بیلسون ؟ ظنمزده خطا یوقسه بو یالکز کوچ دکل ،
 حتی محالدر . کچن کون [ملی تعلیم و تربیه] جمعیتک نشر ایتدیکی مجموعه
 انزه کچدی . اوراده ، جهالتی مصور بر تابویه تصادف ایتدک . خلق ، و آنک
 زاده سی اولان اوفق مکتبلری طولدیران جمهوره ، هیچ برشی بیلمیورکی .
 عوامک لهجه سی هان هان اوچوزاللی ماده لفظیه دن عبارتدر . او حالده ،
 ولو پک بسیط اولسون ، سیاسی مسائلی ، هر قفایی اشغال ایتک لازم
 کلن امور فکریه یی بونلره نصل افاده ایده جکز ؛ خلقک برنجی ، ایکنجی ،
 اوچنجی طبقه لری عاداتا چوجق کیدر . انکلتره ایله آلمانیا نك تجاری
 رقابتی ، عصر حاضرده ملیت پولتیقه سنک سائر مسالکه تفوق ایتدیکنی
 هانکی کله لرله ، نه کی ترکیلر و جمله لر ایله افاده ایده جکز ؟

بونکله برابر کتابتمز ، ادبیاتمز ، آغیر، پک آغیردر. بللی باشلی
 ادبامز وادی قديمده یازی یازیورلر. واضحاً فکرلرینی افاده ایچون
 چالیشمیورلر. تنور عامه یه غیرت ایتمیورلر. خدمت ناقص قالیور. تام
 اولمیور. اونوتلاملیدرکه بو طرز قولایدیر. آره یه بر آلائی قلیشه
 صوقشدیریلوب آهنگدن بشقه برشیئده التفات ایدلنرسه میدانه بر مقاله
 وحقی بز کتاب کلیر. لکن صنعت کوجدر. وضوح قولای بر شی
 دکلدر. فکرلرک سهولته اذهان عامه یه یرلشدیرلمسی ایچون اورته دن
 ترکیب اضافی ووصفیلرک قاندرلمسی کفایت ایتمز. بونی کوردک: بعض
 غزته لرمثلا [پولیس مدیریت عمومیسی] کبی بر مفهومی افاده ایچون
 [پولیس عمومی مدیرلی] و [نظر حیرت] یرینه [حیرت نظری]
 دیورلر. اکر بویله اوفق تحریفات ایله مقصد حاصل اولدی ظن
 ایدیلدیورسه بالآخره انکسار خیاله اوغرارز. خلقی سویه اعتباریله ارفا
 ایتمک پک اوقدر قولای برشی دکلدر. از میرده منشریومی [کویلی]
 غزته سی لسان اعتباریله جسورانه بر تجربه یه کیرشدی. آلتیوز سنه لک
 ترکیلر ، اصطلاحلر بوزولیور ؛ یرلرینه کویا ترجه. اویله لری قائم
 اولیورکه بونلرده آ کلاشلیور :

[بلدیهنک همت کوزندن اوزاق] ، [بوایشه یوللر حاضر لایانلره
 یاردیم اسیرکه مهین حکومته یالوارمه لریمزی صونارز] و یا [ایچنه
 دوشه جکمز یوقسوللق قاچینه جغمز اسیرلکدن آیردسزقلاماز] کبی.
 لسانی ساده لشدیرمک بر فریضه ، بر فریضه متحتمه در. لکن قولای
 دکلدر. ترکیلری بوزمق ، تقرر ایتمش اصطلاحلری براقق مقصده

ناکافیدر. مکتب کتابی یازمق نه قدر کوچ بر ایش ایسه ، اهالی نی
 تنویر ایتمک ده او قدر چتندر . خواص ایچون یازی یازمق بالنسبه
 قولایدر. چونکه آنلرک تفهم وتعلقل قابلیتق هر حالده کشایش بولمشدر.
 عوامه کلنجه

فقط مادام که یومی غزته لر خواصله برابر عوامه ده خطاب اید یور،
 او حالده ، آنلرک لسانی خواصی اور کوتیمه جک قدر ساده لشدیر مک،
 عوامی ده بولندیغی درجه ساد کیده ابقا ایتمه جک مرتبه یوکساتمک
 اقتضا ایدر. بویکی ایشی بردن کورمک ایسه بر آرز کویچجهدر. صنعت،
 دایما چتین ایمش . بناء علیه بزده غایه مزک حصولی ایچون بو کوجلکه
 قاتلانلم ؛ اویله بر غزته جی اسلوبی اختراع واختیار ایدلم که مثلاً جالدن
 بری مقاله مزری اوقویجه : - بونه عامیانه بر لهجه ! دیمسون . کذلک،
 آحاددن بری غزته مزری آلیسه آلدیغنده : - بو پک درین ! دیه رک
 علاقه دار لغتی دریغ ایتمسون .

غزته جیلقدده [ادبیات یایمنلم] . یعنی ، تعبیر قدیمی ایله [تصنع]
 کوسترمیهلم . ظننده ذهول یوق ایسه مجارستانده ، هر اویچ اسقاندینا و
 مملکتنده ، لهستانده ، روسیه ده بویله بر تکامل اولدی . بالطبع بدایت
 افراط لره پک طولو ایدی . لیکن ، آندن صکره ، بر سکونت دوری
 کلدی . خاملق زائل اولدی . بوگون بحث ایتدیکنز مملکتلرده آرتق
 کتابت موازنت پیدا ایتدی . آرتق ، مجارستانده ویا روسیه ده :
 « ظفر بایراقلری جهته اینه دن جهته حربه ایصال سلام ایدورلردی .»
 بولنده ترکیبات قوللانماز . غزته جیلرک [جهد اقل] (*) دستوزیغی

(*) مزلابو ترکیبک عامیانه برلسن ایله افادده سی قابلیدر ؟ بونی عامیانه
 افاده به چایمه جمزه ، عوام بونی آ کلامق ایچون بر آرز یوکسسون .

ترك ايله بر آزدها چالشملىرى ، بر آزدها يوروملىرى ، حقى اوزوملىرى
 لازمدر . طبيعيلكدن ، شيوه مليه دن اوزا قلاشماق شرط اعظميله
 اسلوبمذك بويله بر تكامله مظهرىتى ، ملتىمذكده بر قدمه دهه ترقى
 ايتديكنه دلالت ايده جكدر . هدفىز بودر . [۱]

ادبیات علمی

ادوار قدیمه ده «امی» اصلا جاهل دیمک دکلدی. برادم او قومق، یازمق بیلمه مکه برابر پک متحیز، پک تجربه دیده، - حتی، کله بی اسراف ایتیمورز - پک عالم و بلیکده علامه اوله بیلیردی. شعبات معرفت اسکی زمانلرده - فنا - اداره ایدلیوردی. عرفان، فنی تحلیلاته هنوز مظهر اوله مامشدی. بناء علیه ادبیات و فنیات کلیشی کوزل کیدیوردی. بونکله برابر کرک ادبیاتده، کرک فنیاتده، اعصار سالفهده، پک دکرلی ذوات ظهور ایدیوردی. شو قدر وارکه اون آلتنجی قرن عیسوینک اوائلنه طوغری هر شعبه معرفت، حتی ادبیات تحلیل ایدلدی؛ محتوی اولدقلری موادک هر بری دساتیره ارجاع اولونمق ایسته ندی. بوکا بناء درکه، بوکون، روماتیق فنون اوله ماز. «بوفون» زماننده علم حیوانات روماتیق ویا ادبی ایدی. شمدی ایسه بو اسلوب ایله حیواناته دائر اثر یازمق ممکن دکلدر. کذلک ادبیاتده، صرهمسیله «قلاسیسیزم» دن «رومانتیزم» آندنده «ناتورالیزم» منقلب اولمشدر. خلاصه، ادبیات دساتیر وقوانینی ده علم اولمق اوزره تدوین ایدلمشدر. قرون سالفهده فنون

حریبه و قوفی اولیان مستعد و قابلتلی بر ذات پک بیوک بر قوماندان اوله بیلیدی . تاریخ بونلرک امثالی ایله طولودر . حتی دهبیلیرز که پک یاقین بر زمانه قدر همان بتون جهانگیرلر و سردارلر هپ کندی کندیلرینه یتشمه ایدیلر . فی الواقع اسکندر کبیر ارستطالیس کبی بر فیلسوف وحیدک شا کردی ایدی ؛ لکن ، بو بیوک عسکر ، فن عسکری بی هیچ بر استاددن تعلم و تدریس ایتمه مش ایدی .

فقط بو کون مکتب کورمه مش بر [هیندنبورغ] ویا بر [ژوفر] تصور اولنه ماز . بوکا قیاساً ، آرتق ، محضا کندی کسب و سعی ایله بر [دانتسه] نك ، حتی بر [ژان ژاق روصو] نك یتشمسی ممکن دکلدرد . حکمانک الک باشی بوزوغی اولان [نی چه] بیله علوم آله ده متبحر ، یونانیاده استادلق منزلتی حائز ایدی . خلاصه ، عصر مزده آلایلی عالم و شاعر اوله ماز .

ادعایتری تکرار ایده لم : بولوندیغمز شو ۱۹۱۷ سنه سی ایچنده علوم ادبیه یه ، ادبیات عمومیه واقف اولیان بر ادیبک ، حتی ساده جه - بر شاعرک ؛ « قونسه ر و اطوار » دن کچمیان بر خواننده نك ؛ « آتله » لرده ، استاد حضورنده تعلم ایتمه مش ، ممارسه کورمه مش بر آرتیستک موفق اوله بیلمسی پک ، پک مشکو کدر .

قون بین الملدر ، ادبیات ایسه ، بین الملل اولماقله برابر ، اصول و قواعد عمومیه اعتباریله هر یرده برلشیور . کچن کون ، « عثمانیشر لوئید » غزته سنده استاد موسیقی « لانکه » بک مختلف موسیقیلرک زنگ ملی و خصوصیلرینی اصلا انکار ایتمامکله برابر دنیاده موسیقی - واحد - در دیوردی . محترم موسیقیشناسک بوققره سنی تضمین

ایده‌لم : مختلف ادبیات (لر) ك رنك ملی و خصوصیلرینی اصلا انكار ایتمکله برابر دنیاده ادبیات ده - بر - در . یعنی بشریت معاصره جه قبول اولونمش ادبیاتك خطوط عمومیه سنك خارجه حقیقیلر سه میدانه قونه جق آثار بر آرز صافدرونانه اولور .

كذلك ادبیاتك ده - تعصر - [*] ایتمسی واجباتنددر . معاصر - لرمزدن بر قاجی حالا خواجه سعدالدین افندی به رشك آور اوله جی بر اسلوب ایله منشورات ، باقی به نظیره اولغه لایق منظومات وجوده کتیریورلر . اکر بونلر منحصرأ بر تحفلق، بر نظیره جیلک، بر مقلد Pasticheur لك دائره سنده قالسه ایدی ، پك او درجه ضررلری اولمازدی . لکن ، مؤلفلری ، بیق آلتدن بر آرز کولومسه به رك ادبیاتك او وادیده یازلمش شیلردن بشقه بر درلو اوله میه جفی ، ادبیات حاضره نك سفسطه دن غیری بر صورتله تلقی ایدیله میه جکنی ادعا ایتمکده درلر .

بر چوق ادبامز ، حق مشاهیرمز ، هنوز Rationnel ادبیاتك وجودینه قانع دکدرلر . بونلرک ایچنده پك کوزل آثار میدانه کتیرنلری واردر . جامکانلرده حفظ ایدیلمن مرتبانلره ، چشم بلبلره ، بکقوز بلورلرینه ، الماستراش اوانی به ، چین طباقلرینه ، فغفور کاسه لره ، ایجه جک عجم سجاده لرینه شییه اولان بوتراشیده ادبیات پك خوشدر ، پك لطیف و ظریف ، شیرین ورنکیندر ؛ لکن او قدردر !

ادبیات حاضره مزهی متکامل بر لسانه نقل ایده جك اولور سه ق

مدھش برانکساز خیالہ اوغرا ارز! نرم تورپولنمش جملہ لرمز، نارین
 عبارہ لرمز اثنای نقل و ترجمہ دوشد کدن صکرہ میدندہ ہیچ بر
 شیئی قانیدیغنی کورورز. سقوط، سقوط، بیوک برستقوط بواسلوبی
 تسجٹہ ایدر. آھنک الفاظ اورتہ دن قالدقدن صکرہ بیوک بر فکری
 ومعنوی آھنکسزلک او قودیغمز فقرہ لره مستولی اولور.

فکر اعتباریہ ادبیاتمز راجل و حتی مفلسدر. شناسی اقتدین
 بری ادبامز بزده قاچ فکر تواید ایتدیلر - حتی، بر آرمواضع
 اولہم - قاچ فکریک نشرینہ ہمت بیوردیلر؟ ادبیاتدن مقصد، اول
 باول، افکاردر. کلمات ہر حالده درجہ نانہ زہ قالیر. منظومہ لریبیلہ،
 لفظی بر - سپہ کولاسیون - اولدقلری حالده ینہ فکریہ استناد ایتک
 مجبوریتدہ درلر.

ادبیاتمز بر [آماتور] ادبیاتی ماہیتدن اوزاقلاشمیور. برادیجز،
 بر مقصد تحتندہ دکل، یاوقت کیرمک، یاخود، بعضاً بر آزعززلک
 ایتک نیتلہ آینہ قلمی آلیور. آنک ایچوندرکہ ادبیاتمز دہ فانتہزی،
 اصلدر، اوست طرفی فرعدر.

ادبیات، ہنوز دیارمز دہ مسلك و صنعت اولمامشدر. اولیا
 چلبی مرحوم، سیاحتنامہ مشہورندہ، اصناف آایلیری تصویر
 ایدیور. ہر طبقہ، ہر صنف خلقدن اوزون اوزادی بہ دمکذار
 اولیور، بو آلیک ایچندہ ارباب قلمی آرادق، آرادق بولہ مدیغمز
 کبی زمان حاضر دہہ بوتخریا تہ کیریشدک، مع التأسف ینہ مقصد مزہ
 نائل اولہمدق.

غریبدرکہ ادبیات (بر) شعبہ معرفت، علوم وقنون ایسہ (بر)

دیگر) شعبه عرفان تلقی ایدیلپور و هر ایکسینک آره سنده برنسبت
 و قرابت آرانمپور. بو، طوغری دکلدن ویالکتر مملکتمزده بویه
 تلقی ایدیلپور. ادبیات، هرشیدن اول، افکارک طرز توضیح
 و تثبیتی دیمکدر. پک یاقین زمانلره قدر بزده تاریخ بیله پک اوقدر
 ادبیات عد ایدیلپوردی. بر صاحب قلممز میدانه «تن» ک ویا «مق
 اوله» یک کلیاتی کبی بر سلسله نفاثس قویسه آنک اصراب ادبیاتدن
 محلی اولیوردی ده، کهنه، مبتدل بر طاقم موضوعلره دائر مستفعلن،
 فاعلن یولنده برشیلردوزن برذات ادیبک فروه سنی لابس اولیوردی.
 بو، بیوک بر حقسز لقدر.

ادبیات، ظن ایتدی کمز دن دها جدی، دها مفید، دها مضبوط،
 دها عمومی، دها شمولیدر.

قلم معرکه سنده دها مجهز اوله من آرزو اولتور.

['ع. م.]

ترجہ صرک

مواج صرفیہ ، نحویہ ، بیانیہ و جمعیہ سی

لسانمذک صرف و نحوینہ هنوز مدون دیہہ میز . ترک کردن اول
بعض مستشرقان ، بر طاق تجاربدہ بولونمشردی . آنردن صکرہ
جودت پاشا مرحوم میدانہ بر صرف کتیدی . مشارالیه برده
« بلاغت عثمانیہ » ایله منطقہ عائد ترجمہ « معیار سداد » عنوانی بر
اثرک مصنفیدر . جودت پاشان صکرہ احمد راسم بک ، شیخ وصفی
افندی ، علی نظیم بک ، حسین جاہد بک ، احمد جواد بک کبی
غیرتوزان صرف و نحوی تدوین ایچون ہمتلرده بولونمشردی . لکن ،
- فکر منزی واضحاً سویلیہم - بو ذوات کرامک تالیفات محضا
چو جقلرہ قواعد صرفیہ و نحویہ بی او کر تمک ایچون یازلدقلرندن بر ماہیت
علمیہ لری یوقدر . حالوکه لغت کبی صرف کتابنکده تدوینی بر لسان
ایچون وجائبنددر . بر طاق مسائل واردرکہ حالا بر صورت حلیہ
اقران ایده مہ مشدر : « در » بر ادا تمیدر ؛ یوقسہ مہمل بر مصدرک
تولید ایتدی بی بر صیغہ میدر ؟ ایکی نفی بر تصدیق مقامہ قائم میدر ؟
الی آخرہ . ایشتہ [فیلولوژی] قواعدی مقتضاسنجہ لسانمذک تعمیق

ایدلمه مه سندن در که بوکون ایکی وحقی ده از یاده صرف و نحوه ، ایکی
 ودها زیاده بیان و بدیعه مالکز . حالبوکه بوکی آلیاتک بردن زیاده سنه
 صاحب اولمق بر ثروت دکل ، بر فقر در .

لسان کیتدجه بر سادهک پیدا ایدیور . مؤرخ سعدالدین افندی یه
 بک ملایم کلن بعض تعیرات و ترکیات آرتق معاصرینجه قوللانلیور .
 قاعده اطراحه تبعاً بر طاقم دساتیر صرفیه و نحوه دو کیلور ، دوشیور .
 یکاری آنلرک مقامنه قائم اولیور . عجبا بوکی قواعد کسب رسمیت
 ایتدی ، ایتدی ؟ بونلری بیلیمک بر آز مشکلدر . اولیه غریب
 مسائل قارشینده قالینیور که بر منقد بر فقره یه یا کلشدر ، ویاطوغر بدر ؛
 دیمکده کوجلک چکیور . - بوراده در - یرنده اسکیدن - بونده در -
 دیمکده ایدی . ارنیلر شمدی بو تعیری قوللانمقده در لر . عبدالحق
 حامد بک دفعات ایله - بونده در - دیمشدر . عجبا بو تعیر طوغر ایدر ؛
 دکلیدر ؟

قاعده تذکیر و تأنیثک عربجه سی ده وار ، ترکیه سی ده ، فارسی سی ده
 « النظارة الداخلیه » عربجه ، « نظارت داخله » فارسی ، « نظارت داخلیه »
 ترکیه در . بر محرر بو اوچ طرزدن هر اوچنی ده استعمال ایتسه ، بز
 آکا بودقیقه ده تعریض ایده مه یز .

هر عربی و فارسی قاعده صرفیه و نحوه مقتضاسنجه ترکیه ده
 تصرفانده بولنه بیلیرمی یز ؟ بوکا « اوت » و « خایر » دیانلرده وار .
 حاجی ابراهیم افندی مرحوم [اکتب مق] مصدرینی بیله قبول
 ایدر مش ! صرفسزلق لسانده بر آنارشی بی تولید ایتمکده در . نته کیم
 لغاتمک تحت انضباطده بولندیر لمامه سی ارباب قلمه واسع بر حریت بخش

ایتمشدر . بر ذات قاموس فیروز آبادی بی ، فرهنگ شعوری بی بر ایکی ساعت قارشدیرسه وبر قاچ ترکیه فاعل وادات علاوه ایدرک بر عباره اویدورسه بوکا ترکیه دکلر حکمنی ویرمیه جکمز کبی چتقائیدن آلمش بر قاچ کلنهک اعانبله بر صحیفه یازسه آکا قارشی ده اجنبی طورمه یز . بو حاله ، عصر خاضرده ، السنه مدنیهدن هیچ برنده تصادف ایدیه منز .

صرف ، نحو ، بیان ، بدیع قواعدینک مظهر تدوین اولنامسی ارباب قلممزی فصاحت خصوصنده لاقید بولندیریور . بو وضعیت قارشیننده ایسه مؤاخذ و متقدرده وظیفه لرنی ایفا ایدیه میورلر .

بیان و بدیع عربجهدن اقتباس ایدنک اوزره ، وقتیله جودت پاشا طرفدن تجربه تدوین ایدلمشدی . بو تجربه هیچ بر نتیجه ویرمدی . زمان ، سرعتله ذوق دیکشیدردی . آره مزی آنحق اوتوز سنه فاصل اولدینی حالده نامق کمال بزه یک اوزا قدر .

غریبدرکه لغت مسائلی ایله توغل ایدن ذواته تک توك تصادف ایدلدیکی حالده صرف و نحوه اعتبار ایدنی کوز میورز . ظن ایدیلبورکه صرف و نحوه منحصرأ - تعلیمی - didactique علومدر . حال بوکه مبادینک فوقنده ، فیلولوژی معترضه سنه داخل اولمق اوزره بیوک بر صرف و نحوه علمی ، بر صرف و نحوه تحلیلی ، برده مقایسه لی صرف و نحوه واردر .

لسانمژک تاریخی جمهوریلاتنددر . فرانسه ده مثلاً بر [پی دوزولویل] فرانسز لسانک تاریخنه دائر جلد لرله اثر یازدینی حالده بزهنوز بویه بر شعبه معرفتک وجودندن بی خبرز .

اشکالده رونما اولان بوتشوش افکارده سرایت ایدیور. افکار،
جید بر صورتده افاده اولونه بیلمه لیدرکه آندن برفائده تحصیل ایتسون .
لسانمز اولان نحواً بر آرز تدقیقه محتاجدر. نحو، بردیلک قادر وسیدر.
بو چرچیوه سلامت تامه ایله یاپیله بیلمه لیدرکه آنک ایچنه کلماتی
طولدیره لم .

بوتقصان ، مع الاسف ، بوکون حس ایدیور . بوکا بناء درکه
اسکیلر شویله طورسون یکیلردن اک بیوک استادلرک اثرلری بیله بر
تحلیل صرفی ونحوی یه طایانه میور .

ینه بوتقصانه بناء درکه بر عبارده بر کله بی ایکی ویا دهها زیاده
املا ایله یازدیغمز کبی بتون محررا تمزده بردن زیاده قاعده یه مراعاتکار
اولیورز . لسانده کی بوتشوش بزى انتظامکیریز ایتکده در .

ادبامزک اکثریتی قواعدی بنمسه میور . بولا قیدلق ، مسامحه کارلنی
ترویج ایدیور .

اگر بوکون بللی باشلی برفرانسز ویا آلمان ادبی بزم دائما
ایتدیگمز خطالردن یالکز بردانه سنی ارتکاب ایتسه ایرتسی صباح
بتون مطبوعات، بتون محافل ادبیه ، کافه قارئین اعتراضاتی ، استهزا
وقهقهه بی عیوقه چیقاریرلر .

چکلرده [اقدام] ایله منتشر بر مقاله مدده عثمانلی تاریخنی یازمه دن
اول عثمانلی تاریخک بیلیوغرافیا سنی تنظیمه سعی ایتلیز فکری نی
ایلری یه سورمش ایدم . مرکه دائما بسیطن کیدیلیر . بزده محیط المعارفدن
اول لغتک ، لغتدن اولده صرف ونحوک تدوین ایدلسی کر کدر .

صرف ونحو اعتباریله بزمه لر لازم ؛ نه قدر کله یه محتاجز ؛ ترکیباتک

نه قدری فضیله در؟ بو خطوط عمومی بی چیز ملی یزکه آکا کوره نه قدر
ونه کی مالز مه لسانیه به مفتقر اولدیغمز تظاهر ایتسون .

مملکت مزده بر تک اولسون [فیلولوغ] بیلمیورم . اینی . عربجه
بینلر مزوار . فارسی شناسلر مزده یوق دکل . کذلک اورو پالسانلر ندن
هان عمومی واقف ارباب کالمزده موجوددر . بونکه برابر بتون
بولسانلر ایله مقایسه اتده بولونوب ترکیه مزک زواند ونواقصنی تدقیق
ایده جک علما یتشمدی .

حالبوکه ترکاردن بنسبه دهها آز اولان ملتک وحقی بعض ملل
شرقیه نک صرفی ، نحوی ، لغتی ، بیانی ، بدیی بز مکیلردن دهها
مضبوطدر .

لسانه خدمت و همت ایتمکی وطن پرورلک تعلق ایدن ادبامزک
بر آز مور خولیا لردن ، ترشه خیال لردن ، یشیل یورد لردن ، قتمرلی
جهله لردن ، بیاض کول ک لردن صرف نظر ایدرک لسانیاته عطف اعتمام
ایتملی نه قدر آرزو اولنور !

(ا . ع . م .)

ایجاد کلمات و تلقی عامه

تجربه قلم

عامه به تعلق ایند قوانین اجتماعیه يك مبهم ، يك مغلق ، يك گرفت ، بوکون ایچون يك مجهول ، يك معقددر . کوستا و لوبون بونوع دساتیری بر آرز تنع اتمش واجتهادنده موفق اولمش ایسه ده فن روح شناسینک بومباحثی هنوز رشیم حالنده در . السنه نك ظهوره تکمل وانحطاطنه عائد قوانین ایسه بلکه آنلردن دهآ آزدقیقه نائل اولشددر

برلسان نصل تشکل ایدیور؟ بولسان ، ولو ، اردو ، دلی کبی یکی اولسون ، نصل طوغیور؟ صکره نصل بیدای استقر ارله ملیونلرجه خالق طرفندن سویلیور؟ « له نکوئیستق » و « فیلو لوی » فلرینه دائر الیکزه هانکی کتابی آله کز متناقض و غندی ، غریب و غیر معین آرایه ، نظریه درجه سنی کچمیان افکاره تصادف ایسه جک سکز . حقایق اشایی اورتهن ردای کشف کبی . لکن بالطبع آندن بر آرز دهآ ایجه - بر پرده بومباحثی ده بشریت حاضره دن کیزلیور . میدانده تیمورباش بر کتاب کوریورسکز: سلیمان چلینک مواسی ،

اومپروسك « ايلباد » ى ، فردوسينك « شهنامه » سى . بونلر زمانلرينه غلبه ايتمشلر ، محل تصنيف و تاليفلرينه غلبه ايتمشلر ، معارض و منقدلرينه غلبه ايتمشلر ؛ بركتييه پر جلادت كې شهره استقباله خطوه انداز اوليورلر . نچون ، نهدن ؟ بونلردن دها كوزل يازلمش ، دها بيوك ، دها تراشيده آثار يوقى ؟ - اوت وار . - او حالده نچون بو اثرلر پايدار اولمش ؟ - كيم بيلير ...

پارسك ، لوندره نك ، ويانه نك بيوك كتبخانه لرينى قارشدير يگز . مؤلفين منسيه نك مثلا « لاروشفوقو » نك حكمياتندن دها سالم و جيد ضرورته ، « لافونتهن » ك امثالندن دها درين و حقي دها اين افاده اينلمش حكاياته تصادف ايده جك سكر . نهدن بو اولكيلر مرتبه مخلصيتى احراز ايتمشلرده ديكرلرى ايده مه مش ؟ لادرى .

خلقك طبيعى ، مزاجى ، خلقى ، اعتيادى ، خويسزلى اوقدر آكلاسلماز مسانلدر كه هر زمانده و هر مكانده بونلرى بيلمه دن شو آر مظهر بقا اولدى ، شو اولمده ، چونكه سببى بودر ديمك بر آرز صافدرونلق اولسه كر كدر .

عقل ، انساخ دائما بدرقه اولما مليدر . شوائر كوزلدر ، طوغر يدر ، جيدر ، بناء عليه قاله جقدر ؛ شوائر چير كيندر ، ياكلشدر ، خفيفدر ، بناء عليه اونوتيله جقدر ديمك جائز دكلدر ؛ زيرا اثرى ايقا ايده جك دائما آنك مزاياسى دكل ، خلقك سويه ، سجه و طرز تلقيسيدر . هله اثر پايدار اولمق ، « قلاسيق » مرتبه سنه چيتمق ايجون هر زمانده و هر درلو خلقك مظهر حسن تلقيسى اولمق لازمدر . بوايه مرتبه نصيب اولماز . بعض مخلصات واردر كه آنجق عاميانه اولدقلرندن ،

بر طاقلمری ده آ کلا شلمد قلمدن بورتبه نی احراز ایتشلردر بعضیلری ده
آبوق صابوق اولد قلمدن. چونکه خلقک علی الا کثر بوکبی محررانه ده
احتیاجی یوق دکدر .

کلمات ده عینیه آثار کیدر . کورورسکز که کوزل ، مثلنز ،
طوغری ، لزوملی برکله ، بر مؤلف طرفندن قبولکاه عامه یه عرض
ایدیلیر وهیچ بر تأثیر اجرا ایتهدن اونوتیلور ، کیدر .
قبولکاه عامه بر کردابه بکزمه . آکا مقاومت ایده بیلمک ایچون
مختلف عناصرک امتزاج واتحادی شرطدر وبوعناصر هر وقت دکیشیر .
جمهورک بر دقیقه عصیتی بیکی عناصر تولید ایدر . بونلرک جمله سنی
بیلمک ایسه - بیوک سوزمه توبه - بلکه محالدر .

لسانلرک بر دور تشکلی واردر . او اوانده ایجاد ایدیلان کلماتک
اکثریسی هضم ایدیلیر . لکن آندن صکره بر دور توقف کلیر .
نشوونما طورور . انسانلرک بدناً نشوونماسی ده بویله در . بر انسان
طوغدینی وقت کوچوجک بر شیدر . صکره سریعاً بیور . یکر می
بش یاشنده ایسه تمو طورور . آندن صکره کی تحولات جزئیدر .
ایشته بر انسان هپ طفولیت وشباب انساننده سجه سنی احراز ،
قابلیتی تقویه ، لسانی تعلم ، اخلاقی تنظیم ایتدی بیکی ، السنه ده ،
عنفوان ظهور لرنده بک چوق تکامل وتحول ایده بیلیر لر ؛ آندن صکره
هنکام توقف کلیر .

ترکجه منر تأسس زمانی چوقدن ، حتی عثمانیلرک ظهورندن
اول ، سلجوقیلر عهدنده کچمشدر . بناء علیه بوکون ترکجه یه کمال
سربستی یاله ایستدیکمزی قبول ایتدیرمه یز . بیکی کلمات ، بیکی ترکیلر
ویا ترکیبزلکلری لسان سهولتله هضم ایده منر .

هر کون ، غیر توران ارباب قلم ، دوزینه لرله کله اویدیریوروز ؛
 ویا اویدیریوروز. لکن ، عامه بونلرک جمله سنی تاقی بالقبول ایتمدیکندن ،
 ایرتسی کون ، کندمز بیله زاده ایجادمز اولان الفاضلی آکلایموروز .
 بو حال مرات عدیده ایله باشمه کلسدر . [آلتروئیست] کله سنی
 سلیمان پاشا زاده سامی بک شفاهاً [دیگر کام] شکنده ترجمه ایتمش
 و بنده در حال بو کله یی یاقالامش ، نشر و اشاعه ایتمش اولدیغی حالده
 لزومندن ، کوزللیکندن صرف نظر آنک تابعیت ترکیه یی احراز اتمه سینه
 قدر تیاب اوله مدم . [*] حالبوکه Caractère مقابلی [سجیه] شمس الدین
 سامی بکک اک اسکی لغت کتابلرنده بیله مندرج اولدیغی واحساندن
 بر قچی طرفندن استعمال ایدلدیگی حالده قرار قیله مامش ایدی .
 صکره بن بو کله یی اله آلدیم . چوق قوللاندیم . کوریوروم که لسان
 آرتق بونی قبول ایتدی ؛ معناسی بیلن وحی بیلیمیانده استعمال
 ایدیور . - سجیه - دن Caractériser مقابلی - تسجیه - یی ده
 آنافوره آتدم ، ظن ایدم که مقاومت ایدم چک .

ترکجه مز عربیدن و فارسیدن مستفیض اولدی . [فرانسزجه نیک
 عربیسی لاتینجه ، فارسیسی یونانجه ؛ انکلیزجه نیک ایسه عربیسی
 فرانسزجه دن فائده مند اولدقلری کی] ترکجه ، عربجه یه انتساب
 و تردد ایتدیگی وقت مهاجرات اهل صلیب و آنی ولی ایدن فترت
 حکومت عربلرک ترقیاتی طور دیرمش و آرتق عربجه لسان علم و فن
 اولمقدن چیقمش ایدی . آنک ایچون - عربی ترقیات علوم و فنون
 [*] حتی ، کچنده بو کله یی اقدامک بر باش مقاله سنده قوللاندیم حالده
 مصحح آکلایم مامش و بناء علیه یا کلس چیقمشدر .

ایله متوازیاً ایلیرلیدیکندن - بوکون ، فرانسیزجه دن ، آلمامجه دن ، انگلیزجه دن کری قالمشدر . ایشته بز ، اوان منسینده عربجه دن مستفید اولدیغمز ایچون بوکون تدویننده مبرم لزوم اولان اصطلاحات جدیدینی ایچادده مشکلات چکیورز . حالوکه السنه ثلثه دن تلقی الفاط ایدنلر ایسه - اولامجه ، حتی بلغارجه ، اسقاندیناو لهجه لری - بوخصوصده بز دن دها طالعلی درلر .

Préfixes [پیش ادات] لرك بزده عدم وجودی ، Suffixés [پس ادات] لرك [*] ایسه ندرتی لسانمرك زنکینلشمه سنک اسبابندن بریدر . des - organiser , - ré-organiser, organ - iser, Organe . osgan - isateur , الی آخره ، کبی کلمات ، فرانسیزجه ده پک سهولته طوغویور . مع التأسف ترکیه مرنک بویله بر قابلیت ولودیه سی یوقدر . کفترلله تحریات اجرا ایدلسه وبرقاچ پیش وپس ادات اویدورلسه ، بونلرده تقرر ایدم یور ؛ چونکه لسان - یوقاریده سویلدیکنمز کبی - آرتق کلی تصرفاته متحمل دکلدرد . بونکله برابر عربیدن و تراکیب اسمیه ووصفیه زیاده سیله الویریشلی اولان فارسیدن هنوز استفاده من یتمه مشدر . شیمدی به قدر آلدیغمز کلماتک همان بر نصفی قدرینی دها اخذ ایدم بیلیرز . بالطبع اقتباس ایدرکن آنلره کمال سربستی ایله تصرف و لازم کلن تعدیلاتی اجرا ایدررز . یامقابللری عربیده و فارسیده بولنمیان مفهوم لری ترکیه مزده نصل افاده ایدم جگنر ؟ فلیحزر .

[۱ . ع . م .]

[**] بویکی اصطلاح اثر مشدر .

ادبیاتمزمك «وجهة عزیمت» ی

ادبیاتمزمك غریب بر استحالہ دورہ سنده بولندیغی انکار ایدیہ مز . آثار حاضرہ دن بری بلا تعدیل بر اوروپا لسانہ نقل ایدلسہ ، مؤاخذین غرب ، بوکا : — اولمامش بر تقلید ! دیہ جکلری کچی ، عینی اثر مملکت مزده حالا کندیلرینہ بر آاز چوقجه تصادف اولونان وادی قدیم منتسبینہ کوسترلسہ ، بونلرده ، درحال : — پک آفرانغہ ! محاکمہ سنی درمیاندن چکنمہ یہ جکلردر . اوت ! ادبیات لاحقہ مز ، ہم پک آفرانغہ ، ہمده زیادہ سیلہ آلاتورقہ در . حامدکہ فینتن ، ی بووادینک الک انموزجی بر تمثالیدر . بر آلمان منقدی : « — فینتن ، نہ ادبیات غریبہ یی آکدیریور ؛ نہدہ ادبیات شرقیہ یی . دیمشدی . بر ذات فحیم بومطالعہ یہ قارشی : « — حامد ، نہ بر انکلیز و بافرانسز ادیبیدر ؛ نہدہ نفعی و فضولی زمانلرینک بر شاعریدر . حامد ، عصر مزمك عثمانلیسنی تمثیل ایدن بر ادیبیدر . دیمشلردر . کوریلوورکہ بوکونکی ترک ادبیاتی ، منشأندن هنوز آریلہ مامش ؛ کذلک ، حالا ادبیات غریبہ ایلہ اتحاد ایدہ مامشدر .

غرب ادبیاتی اقتباس ایدنلر زیادہ سیلہ تصنفہ میالدرلر ! [رہمان]

طرزی کبی متین و فصیح ، سلیس و بلیغ بر اسلوب هنوز ادبامزجه اتخاذ ایدلدی . كذلك [تهن] واری ، صاغلام ، جابجا لطائف ایله آراسته ، بر آز فنی بر وادی ده تقلید اولونه مدی . بونک کبی ، لورد [مق اوله] یولنده ، مصاحبه قلقلی ، طائلی بر لسان ایله افکار تاریخیه و فلسفه پی ده افاده ایدم جک بر ادبمزده چیمدی . ارباب قلمسز [جهد اقل] قانونی موجبنجه سهل التقلید اولان وادیلره اهمیت ویردیله . قیریق جملهله ، ملون فکرله ، نامأنوس افادهله ، سقط فکرله ، سقیم حسله ، بر آز « امپرسیونیزم » ی آکدیرر تصویرله ، اولدینی کبی اتحال ایدلدی . بونلر ادبیات غریبه دکل ؛ آنک دو کونتیله ری ویا طور تیلریدر . بونلرک فوقنده حالاً بر سیاست ادبیه یه صاحب اوله مدق .

اسلوب تخیف ، اون بش یکرمی نسنه اول ادبیآمزه داخل اولمشدی . بو ، آره صره علامت احتضار کوستریور ایسه ده ، ینه بعضاً بر دنبره جانلانیور ، بونکله برابر بو مجلا اسلوب متورمدر ؛ بناءً علیه محکوم زوالدر . عرفان عمومی یوکسلدکجه کیسه نک قیریق جملهله ، ملون فکرله ، نامأنوس افادهله ، سقط فکرله ، سقیم حسله ، بر آز « امپرسیونیزم » ی آکدیرر تصویرله اشتغاله وفق و مجالی قلمساز . بونلر ، کاملاً بر آدمک ایلك دفعه اوز ویا یه سیاحت ایدوب عودتنده بر لکده کتیردیگی بر حمله اعتیاداته بکزه ر ؛ اعتیادات مذکور نک نه قابلیت حیاتیله ری وارد ؛ نه ده طرز اقتبـاـ سلزنده بر اصابت . سیاح ، بر قاچ دفعه ده غریبه کیدنجه مشوارینی بسبتون دکشدیرر ؛ کندیسنک ایلك سفرنده نه قدر صولاق اولدیغنی آکلار . [عشق ممنوع] ادبیاتی ایشته بوکا بکزه ر .

وادی قدیم — اسامی ذکر کردن احتراز ایده‌م — بشقه‌اساتیدک
 ید صنعتده بر اویماجیلغه ، نقاشلغه مبدل اولیور . ظن ایدیلیورکه
 بتون ادبیات بر نکته مسابقه‌سی دیمکدر . کله‌لله جوق اوینانیور .
 واقعا بو سایه‌ده لسانه تصرف ایدیلیور ، ترکیه‌من اینجه‌جک برصیرمه
 تلی حالته کلیور ؛ لکن ادبیات بوندن عبارت دکلدرد . تصنع ، غیر
 طبیعی برخصتدر . جید ادبیات دایما بوندن اوزاقلایشیر . [سه‌ناه] به
 قدر لاتین ادبیاتی جیادتی محافظه ایدیوردی . بو منشی ایله [قبل
 المیلاد برنجی عصر] انحطاط ادبی روما عالمده باشمور . [سه‌نه‌قا] ،
 اسلافی لاتین ادبسی کبی قلمنی جلا‌دته اوینانه‌مدیغندن دایما فالانبورلر
 آزار ، هر فکرک عکسنی ، ضدینی ، تقیضی بولور ، اسلوبی سیوریلتیر .
 بونلرک جمعه‌سی بر صحت ادبیه‌یه دلالت ایتمز . واقعا بو وادی‌ده
 کوزلدرد ، حوشدر ، لطیفدر ، اکثریا ظریفدر ، بلکه مونسدر ؛
 لکن بر علامت انحطاطدر ؛ برچوق خصائلک قحطنی ایما ایدر .
 افکار ، علوی ؛ مقاصد ، بیوک ؛ احتساسات ، مین اولورسه اسلوب‌ده
 بالتصنع ، صنعتکارانه اولور . نکته‌دانلق — طبیعیه کلمش‌نکته‌لر ،
 صنایع لفظیه برطرف — مصالح ادبیه‌ده آنزریقه‌یا‌عمق دیمکدر . [ره‌نان] ک
 طرز تحریری نه‌بکنیریم ! [ره‌نان] عصرینک بلکه اک بیوک عالم‌لسان
 وکمه شناسی اولدینی حالده هیچ بر ملعبه لفظیه‌یه تنزل ایتمه‌مشدر .
 اسلوبی موزون بر شلاله کبی آقار . [آناطول فرانس] ده اوילה
 دکمیدر ؛ ایشته بو ایچی استاد ، اک حقیق فرانسز اسلوبنک‌ممثلریدر .
 جهد اقل دستورینه منافی اولدینی ایچون بزده بونلرک طرزینی تقلید
 ایدنلر چیقما‌مشدر . حالبوکه « آسنه » شعراسنک اسالیبی هیچ بر

در لو مراقبه به تابع اولمديغندن ، در حال تمشق ايدلمش ، ميدان صاری
خوليالر ، ترشه امللر ، يشيل يوردلر ، چاريق و صونه ، لر ، عافيت
فكر به يدالات ايتيان بريغين منثور شعر لر ، منظوم نثر لر ، الی آخره ، ككشدر .
ادبيات بر قويو مجيلقدن عبارت ده دكلدر . صنعت نظريف بر
بروشده ، اينجه بر كوپه ده ، نارين بر بيله زيكده كوريله بيله چكي كچي
بر ايكي چيز كيدن عبارت بر قروكیده ، بر طاق بلندده ، بر سرايك
جهه سنده ، بر هيكلده ، بر كوپريده ، حقي بر « آفیش » ده ، بر
حديثه ده ، ييمك سفره سندن ، مطبوخاتده بيله منجلی اولور . بر زمره
ادبامز ايسه صنعتی منحصرأ بر كردانلقده ، بر اويمه لی ، قاقه لی ماصه
اوستنده كورمك ايستيورلر كه انصاف دكلدر .

شورايه قدر مقاله مزى مطالعه تترلنده بولونانلر مقصد مزى
آكلامش لردر . عبدالحق حامد بر شاذدر . مشارالیهك آثارندن
صرف نظر ، ادبيات حاضره مز بر - تجربه - ادبياتيدر . معلم ناجينك
ادبياتی ، اولدجه فصیح اولمقله برابر ، فنوندن زياده ادبياته اهميت
ويرن « ايسه » لرده كي مستعد طلبه نك كتابت امتحان ورقه لرينه
بكنزه . هر حالده بزده ادبيات « تجربه » درجه سنى كچه مشدر .
شوراسنى كرادأ سويله لم كه زمانمز ايچون بز بو ادبياتی ده نافع ولازم
كورنلردنز . اكر بو كچي قلم صاحبلى يتشمه سه ايدى ، معاذاه ،
ادبياتمز يك تورپولنمه مش قاليردى .

كنجلمز آرمسنده اساميسنى صايديمز سر آمدان درجه سنده
ارباب اسلوبه تصادف ايدمديكمزك سبب ايسه دورم حميدنك افكارى
تضييق ايتسى اواسه كر كدر .

خلاصه ، عقب فتح و ظفرده شو استحالہ دورندن بتون بتون
چیمنی ، صاغلام ، سالم ، تجربه وادیلرینک فوقده ، ازمنه انحطاطی
تسجیه [۱] ایدن کوچکلکردن اوزاق ، بر رنگ ملی و محلی بی حائر
ادبیات وجوده کتیر مکه باقلم . بالضع ادبیات آرزو ایله ، کیف و هوسله
حصول پذیر اولماز . آنکده چاره یاب تولد اوله بیلیمسی ایچون اشرف
ساعته انتظار ایتیمی طبیعیدر . لکن ، بو محاربه کبی پک مستقی وقایعک
فرداسنده ممکنسه برآزده بو اشرف ساعتی آرامق ، چکیمک بزم ایچون
برخقد کلیدر ؟

اوروپا مقلد لکندن بری ، عجم ارتجاعندن بعید ، ملاعب الفاضک
فوقده ، هذیان مرتعش کبی امراضدن مجرد بر اسلوب نوین ایله ،
« انکلتزه ادبیاتی تاریخی [۲] » کبی ، « خرسیتیانلغک منشأی تاریخی
[۳] » کبی ، « پهنفونه نلر آطه سی [۴] » کبی ، « فیله نک ثولومی [۵] » ،
کبی ، حتی ده وید قاپه رفیلد [۶] ، کبی بر کتاب وجوده کتیر دیکمژ
وقت یا لکنز لسانیات و ادبیاتده دکل ، ساحه مدینتده و حتی سیاسیاتده
بیله کندمری قورتلش عد ایده جکم .

(۱ . ع . م .)

[۱] سجه دن ؛ قارافته ریزه مقابلی قول لانیورم .

[۲] [تن] ک ؛ - [۳] ره نان ک ؛ - [۴] [آن اطول فرانس] ک ؛

[۵] [پهر لوتی] نک ؛ - [۶] [چارلس دیکنس] ک .

فهرس

صحیفہ		
۳		بحران اجتماعیمزك مؤلف فخریمتہ
۴		مقدمہ
۸		استقبالده لسان سادہ لشمہ جکمی ؛ سادہ لشمہ جکمی ؟
۱۶		ترکجہ من غیرطبیعی بز لسان ایش
۲۴		ملیت و ترکجہ من
۲۸		« آسیہ رانتو » لسانی و ترکجہ من
۳۴		توطئہ
۳۵		دولتک آدی
۴۴		ملتک و لسانک آدی
۴۵		عہائلی ترکجہ سی ہانکی عائلہ لسانیہ منسوبدر ؟
۵۱		فردوسی . . . بروسوی ویا آنقروی
۵۳		ترکجہ من مقامتک ہانکی صفحہ سندہ در
۵۹		ترکجہ من و طباعتک مملکتہزی کیچ تشریفی
۶۱		ترکجہ من و فکریات
۷۶		ذیل - بیللیو غرافیہ
۷۸		ترکجہ منک فضلہ سی ، اکیسیکی ، اطرادسزلنی ، ادبانک وظیفہ سی
۸۷		اسلوب آفل ، اسلوب حاضر ، اسلوب آتی
۹۴		غزتہ جی دیلی
۱۰۰		ادبیات علمی
۱۰۵		ترکجہ منک حوائج صرفیہ ، نحوہ و سائرہ سی
۱۱۰		ایجاد کلمات و نقلی عامہ
۱۱۵		ادبیاتمزک وجہ غزیمتی

بونلردن بشقه جمعیت کتب خانہ سی مشہور پولیس خفیہ سی پینکرتونک
اوغلی نامندہ کی غایت مراقلی ضابطہ رومانلرینی ده نشرہ باشلامشدر.
اینجہ حروفاتلہ ترتیب ایدیلوب ونفیس بر صورتہ طبع ایدیلن بو کلیاتک
برنجی کتابی [زهرلی یوزوک] نامندہ کی رومان ۶۰ پارہ یہ صالقمقدہ در.
ہراون کوندہ بر کرہ تام بر حکایہ پی حاوی بر رومان نشر ایدلمکدہ در.

افکار جدیدہ کتبخانہ سی

یکی ، ملی ، جدی افکاری تعمیم ایچون جلال نوری بک طرفند
تأسیس ایدیلن بو کتبخانہ تقریباً هر آی

۵ غروشلق

بر جلد نشر ایدرک معارف عمومیہ خدمت ایدہ جکدر .

جلال نوری بک « ترکیه من » عنوانلی رساله سندن

مکره [افکار جدیدہ کتبخانہ سی] آتیدہ کی کتابلری نشر ایدہ جک

— روم ویزانس —

— قفقاسیا ، قریم ، چرکسستان —

— شمال انطباعاتی —

بو اثرلرک هر بری تعلق ایتدکلری موضوعلره دائر کوزل بر آنسیقلو

Ileri, Celâl Nuri
Türkçemiz

PL
113
I4